

LAPSIPERHEIDEN KOKEMUSTIEDONKARTOITUS

RAPORTTI:

HAUKIPUTAAN PALVELUKESKITTYMÄ

Tyni Ella

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Pohjois-Pohjanmaan piiri

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

OULU

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	4
JOHDANTO	6
HAUKIPUDAS KESKUS JA LÄNSITUULI	8
ARJEN HYVINVOINTI.....	8
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA.....	8
HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA	10
LAPSEN JA NUOREN ARKEEN TOIVOTTU TUKI JA APU.....	11
VANHEMPANA JA KASVATTAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKI JA APU	14
AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA	15
AVUN JA TUEN HAKEMISEN KYNNYKSEN MADALTAMISTA TUKEVIA TEKIJÖITÄ	16
PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA	19
KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA	19
LAPSI JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET.....	22
HAUKIPUDAS KESKUS JA LÄNSITUULI ASUINALUEENA.....	26
ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVIÄ JA VÄHENTÄVIÄ TEKIJÖITÄ.....	26
TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ASUINYMPÄRISTÖSTÄ.....	30
JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET	34
KIINNOSTUS ASUINALUEEN YHTEISÖLLISYYTEEN JA KEHITTÄMISEEN	34
JOHTOPÄÄTÖKSET HAUKIPUDAS KESKUS- JA LÄNSITUULEN ALUEEN TILANTEESTA	36
MARTINNIEMI JA HALOSENNIEMI	38
ARJEN HYVINVOINTI.....	38
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA.....	38
HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA TEKIJÖITÄ	40
LAPSEN JA NUOREN ARKEEN TOIVOTTU TUKI JA APU.....	41

VANHEMPANA JA KASVATAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKI JA APU	42
AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA	44
AVUN SAANNIN KYNNYSTÄ MADALTAVIA TEKIJÖITÄ.....	45
PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA	47
KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA	47
LAPSI JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET.....	48
MARTINNIEMI JA HALOSENNIEMI ASUINALUEENA.....	51
ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVIÄ JA VÄHENTÄVIÄ TEKIJÖITÄ	51
TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ASUINYMPÄRISTÖSTÄ	53
JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET	55
KIINNOSTUS ASUINALUEEN YHTEISÖLLISYYTEEN JA KEHITTÄMISEEN	56
JOHTOPÄÄTÖKSET MARTINNIEMEN JA HALOSENNIEMEN ALUEEN TILANTEESTA.....	58
ASEMAKYLÄ JA JOKIKYLÄ	59
ARJEN HYVINVOINTI.....	59
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA.....	59
HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA	60
LAPSEN JA NUOREN ARKEEN TOIVOTTU TUKI JA APU.....	61
VANHEMPANA JA KASVATAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKI JA APU	63
AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA	64
AVUN JA TUEN HAKEMISEN KYNNYSTÄ MADALTAVIA TEKIJÖITÄ.....	65
PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA	67
KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA	67
LAPSI JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET.....	69
ASEMAKYLÄ JA JOKIKYLÄ ASUINALUEENA.....	72
ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVÄT JA VÄHENTÄVÄT TEKIJÄT	72

TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ASUINYMPÄRISTÖSTÄ	74
JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET	76
KIINNOSTUS ASUINALUEEN YHTEISÖLLISYYTEEN JA KEHITTÄMISEEN	77
JOHTOPÄÄTÖKSET ASEMAKYLÄ- JA JOKIKYLÄ-ALUEEN TILANTEESTA	79

TIIVISTELMÄ

Kokemustiedonkartoitus on toteutettu yhteistyössä alueen palvelukeskittymän monialaisen työryhmän ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin kanssa Webropol-kyselynä 13.-31.1.2020. Kartoituksen avulla on pyritty selvittämään Haukiputaan alueen lapsiperheiden kokemuksia arjen hyvinvoinnista ja sujuvuudesta sekä ajatuksia ja näkemyksiä alueen tilanteeseen liittyen. Kyselyyn vastasi yhteensä 278 lapsiperhettä, joka on 14 % alueen lapsiperheistä.

Raportti on jaoteltu kolmen eri asuinaluekokonaisuuden mukaan, joita ovat Haukipudas keskus ja Länsituuli, Martinniemi ja Halosenniemi, sekä Asema- ja Jokikylän alue. Jokaisen asuinalueen alla on kolme päälukua, joista ensimmäisessä käsitellään arjen hyvinvointia tuottavia ja lisääviä tekijöitä sekä niitä osa-alueita, joihin perheet kokevat tarvitsevansa apua ja tukea. Keskeisimpinä, hyvinvointia lisäävinä tekijöinä nostettiin esille perhe, läheiset ja ystävät sekä mahdollisuudet mielekkääseen harrastus- ja vapaa-ajantoimintaan. Myös turvallinen asuinympäristö sekä terveys ja mielen hyvinvointi koettiin merkityksellisinä tekijöinä hyvinvoinnin ja arjen sujuvuuden kannalta. Tukea ja apua lapsille ja nuorille kaivattiin eniten mielekkääseen vapaa-ajan tekemiseen sekä koulunkäynnin ja opiskelun tukemiseen. Myös lasten ja nuorten yksin jäämisen kokemuksiin, mielenterveyteen sekä perheen vuorovaikutukseen toivottiin tukea. Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyvän tuen tarpeena nostettiin esille etenkin tarve löytää keinoja haastavasti käyttäytyvän lapsen tai nuoren kanssa toimimiseen, sekä mahdollisuudet tukea lasta tai nuorta sosiaalisten- ja tunnetaitojen kehittymisessä. Apua toivottiin myös omaan ja puolison jaksamiseen sekä lapsen ja nuoren itsenäistymiseen.

Toisessa pääluvussa käsitellään palautetta lapsi- ja perhepalveluista. Raportissa tuodaan ensin esille perheiden kokemukset palveluiden saatavuudesta, jonka jälkeen esitetään kehittämistoiveita. Vastaajat kokivat, että palvelut olivat pääsääntöisesti hyvin saatavilla ja yhteistyö eri tahojen välillä oli sujuvaa. Haasteellisena koettiin kuitenkin tiedon löytäminen sekä pitkät odotusajat, joiden vastaajat katsoivat johtuvan niukoista resursseista. Vastaajat kuitenkin kokivat, että heidän tarpeitaan oli kuultu ja heitä oli osallistettu tarjoamalla heille mahdollisuudet vaikuttaa asioidensa hoitamiseen. Palveluiden kehittämistoiveissa nostettiin esille neljä eri teemaa: harrastusmahdollisuudet, nuorisopalvelut, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä terveys- ja sosiaalipalvelut. Näihin palveluihin liittyvistä kommentteista käy ilmi perheiden toiveet arkeen liittyvistä avun tarpeista. Kommentit koskevat erityisesti aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä tarjolla olevia harrastusmahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveyspalveluihin pääsemistä toivottiin nopeutettavan ja selkeytettävän. Nuorille ja varhaisnuorille kaivattiin paikkoja tavata toisiaan ja viettää aikaa turvallisessa ympäristössä.

Kolmantena päälukuna käsitellään asuinalueita elinympäristön näkökulmasta. Tähän osa-alueeseen liitetään kokemukset asuinalueen viihtyisyydestä, tulevaisuuden toiveista sekä halukkuudesta osallistua alueen yhteisölliseen toimintaan ja kehittämiseen. Vastaajat kertoivat luonnonläheisyyden sekä hyvien koulujen ja päiväkotien lisäävän yhteisöllisyyttä yhdessä alueen rauhallisuuden kanssa. Erityisen paljon vastaajat kommentoivat alueen merenläheisyyttä sekä laajoja ja monipuolisia ulkoiluympäristöjä, kuten Virpiniemen aluetta. Asuinalueen viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä puolestaan pidettiin alueen turvattomuutta, joka ilmeni muun muassa kevyenliikenteenväylien sekä katuvalaistuksen puutteena. Tämän katsottiin vaikuttavan koululaisten koulumatkojen turvallisuuteen. Viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä pidettiin myös alueen vähäisiä palveluita ja harrastusmahdollisuuksia sekä puutteita julkisessa liikenteessä. Alueella katsottiin myös olevan

epäsiisteyttä. Vastajien tulevaisuuden toiveet asuinympäristöstä keskittyivät pitkälti edellä mainittuihin asioihin: harrastus- ja ulkoilumahdollisuuksien sekä julkisen liikenteen kehittämiseen, alueen elinvoimaisena säilyttämiseen sekä turvallisuuden tunteen ylläpitämiseen alueella.

Asuinalueet koettiin pääsääntöisesti viihtyisinä ja kommentteista kävi ilmi, että asukkaat voivat hyvin. Palveluiden siirtyminen kauemmas ja harrastusmahdollisuuksien sekä kohtaamispaikkojen vähäisyys näkyi kuitenkin perheiden arjessa. Liikkumisen turvallisuuden koettiin myös olevan vähäistä kevyenliikenteen väylien ja katuvalaistuksen vähäisyyden vuoksi. Harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan kehittäminen sekä sosiaalisten suhteiden ja tunteiden vahvistaminen koettiin merkittävänä asiana, johon tulisi kiinnittää huomiota mm. koulujen työskentelyssä kaikilla asuinalueilla. Osa vastaajista oli kiinnostuneita osallistumaan myös alueen kehittämistyöhön oman elämäntilanteen sen salliessa. Tämä on tärkeä pitää mielessä, kun mietitään, miten viedä Haukipudasta eteenpäin asuinalueena.

JOHDANTO

Tämä kokemustiedonkartoitus on toteutettu Webropol-kyselyllä 13.-31.1.2020. Kokemustiedon kartoitus on tehty yhteistyössä asuinalueen varhaiskasvatus-, perusopetus-, nuoriso- ja hyvinvointipalveluiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin kanssa. Kartoituksen tavoitteena on ollut saada tietoa lapsiperheiden kokemuksista arjen hyvinvoinnista ja sujuvuudesta sekä tuoda esille heidän ajatuksiaan ja näkemyksiään koskien Haukiputaan palvelukeskittymän aluetta. Kartoitukseen vastasi 278 alueella asuvaa lapsiperhettä. Eniten vastauksia tuli Haukiputaan keskuksen ja Länsituulen alueelta. Asuinalueen lapsiperhemäärään suhteutettuna vastaajia oli 14 %.

Tämän vastauksista koostetun avoimen raportin on laatinut Oulun yliopiston opiskelija Ella Tyni osana kasvatustieteen maisteriharjoittelua Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirissä 17.6 - 4.10.2020 välisenä aikana. Kyselyn tulokset ovat lähetetty jo aiemmin alueen palvelukeskittymälle, ja he ovat työstäneet kartoituksessa esiin nousseita kehittämisteemoja tarvittavien muutostöiden avulla jo ennen avoimen raportin valmistumista.

Tässä raportissa vastaukset on käsitelty asuinalueen mukaan: Asema- ja Jokikylä, Haukipudas keskus ja Länsituuli sekä Martinniemi ja Halosenniemi. Jokaisen alueen vastaukset on koottu raporttiin kolmen pääluvun alle: Arjen hyvinvointi, Palautteet lapsi- ja perhepalveluista sekä yllämainitut Alueet elinympäristönä ja asuin-yhteisönä. Vastauksista on nostettu esiin yhteneviä teemoja ja kategorioita. Niiden pohjalta alueen tilanteesta on pyritty luomaan eheää ja selkeää kokonaiskuvaa. Esitystapaa on pyritty selkeyttämään kuvioiden avulla, joiden tarkoituksena on nopeuttaa lukijan käsitystä vastausten jakautumisesta ja tukea avoimien vastausten analyysia. Vastauksia tarkastellaan myös perheiden lasten ikäryhmien mukaan. Ikäryhmät tässä raportissa olivat alle kouluikäiset, alakouluikäiset, yläkouluikäiset sekä yli 16-vuotiaat. Jokaista asuinalueetta käsittelevän osion lopussa on johtopäätökset luku, jossa on raportin kirjoittajan omia huomioita ja nostoja vastauksiin liittyen, eivätkä nämä mielipiteet edusta suoraan palvelukeskittymää tai vastaajia. Luvussa tuodaan yhteen niitä huomioita ja havaintoja, jotka ovat nousseet keskeisesti esiin asuinalueella.

Raportissa on hyödynnetty paljon vastaajien kirjoittamia avoimia kommentteja. Näiden lainausten kohdalla on pyritty poistamaan kaikki yksilöön liitettävät tunnistettavat piirteet ja viitteet, jotka voisivat olla yhdistettävissä vastaajaan. Tämän avulla anonymiteetti on ollut helpompi säilyttää.

HAUKIPUDAS PALVELUKESKITYMÄ:

Haukiputaan palvelukeskitymän työryhmä koostuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen esimiehistä, terveydenhoidon henkilökunnasta, nuorisotyön edustajista, kuntalaisvaikuttamisen koordinaattorista sekä aluepäälliköistä ja alueellisen tuen palveluvastaavista. Mukana on myös vaihtelevasti kolmannen sektorin toimijoita.

Haukiputaan alueella lapsimäärä on tasaisesti vähenemässä ja väheneminen näkyy jo päiväkodeissa ja esim. Aseman koululla. Alueelle on tehty ennusteet, jotka kertovat seuraavaa:

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28
20	2019	137	310	882	1 329	1 425	713	582	597	5 072
Hauki- pudas	2024	108	245	696	1 049	1 330	717	659	560	4 687
	2029	105	237	673	1 014	1 150	690	718	569	4 468

Poikkeuksena on kuitenkin Länsituulen alue, jossa kaavoituksen myötä on lapsimäärät lähteneet nousuun / ei ole vähentyneet kuten muilla alueilla. Tulevaisuudessa voi olla tarpeen tarkastella Haukiputaan alueen päiväkotien ja koulujen tilojen ja henkilöstön käyttöä kokonaisuutena, jossa on huomioitava mahdollinen ”Länsituulen täyttyminen”.

Haukiputaan alueet ovat hyvin erilaisia, kuten kyselystäkin käy hyvin ilmi. Toimijat näkevät Haukiputaan alueen elinvoimaisena ja houkuttelevana, etenkin kunhan 4-tien hanke valmistuu. Monet palveluista keskittyvät tällä hetkellä Haukiputaan keskustan alueelle (esim. nuorisotilat, uimahalli, neuvola) ja toimijoiden tulee huolehtia siitä, että palvelut jalkautuvat mahdollisuuksien mukaan kaikille alueille (esim. nuorisotoimi). Tiedottamista koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta aiotaan tehostaa. Nuorisopalveluista tiedottamalla uskomme voivamme tavoittaa enemmän koululaisia.

Toiveenamme on saada parannusta julkisen puolen liikennepalveluihin. Välimatkat ovat alueella pitkiä, ja monille asukkaiden hyvinvointia tukeviin palveluihin sekä harrastuspaikkoihin kulkeminen on julkisten liikennepalveluiden varassa. Myös liikuntapaikkojen huoltoon ja ylläpitoon toivomme parannusta. Kartoituksen mukaan toivottiin alueiden välistä tasapuolisuutta, että kaikki alueet huollettaisiin yhtäaikaisesti (esim. luistelukentät ja hiihtoladut).

Olemme havainneet Haukiputaankin alueella valtakunnallisen ilmiön eli tuen tarpeiset lapset lisääntyvät koko ajan. Pääsääntöisesti kyseessä on tunne-elämän ja käyttäytymisen osa-alueiden haasteet. Tämän asian hoitamiseen tarvittaisiin nykyistä parempaa ja laajempaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken, jossa huomioitaisiin myös koko perhe, ei vain lasta. Huomioimme myös sen seikan, että panostamalla opetuksen, kasvatuksen ja tukipalveluiden perustyöhön, saavutamme parhaan tuloksen. Pyrimme lisäämään hyvinvointipalveluiden tavoitettavuutta ja näkyvyyttä. Toimijoiden tulee huolehtia siitä, että perheet kohdataan oikea-aikaisesti.

Alueen asukkaiden ja toimijoiden yhteistyön osalta toivoisimme laajempaa osallistujamäärää, sillä esim. asukasyhdistyksillä toimii vain 1–2 henkilöä aktiivisina. Vanhempainyhdistyksiin toivomme mukaan aktiivisia huoltajia.

-Sanna Miikulainen

-Mika Kenttämaa

Haukiputaan palvelukeskitymän edustaja,

Haukiputaan palvelukeskitymän edustaja,

Päiväkodin johtaja Martinniemen ja Aseman päiväkotit

Aseman koulun rehtori

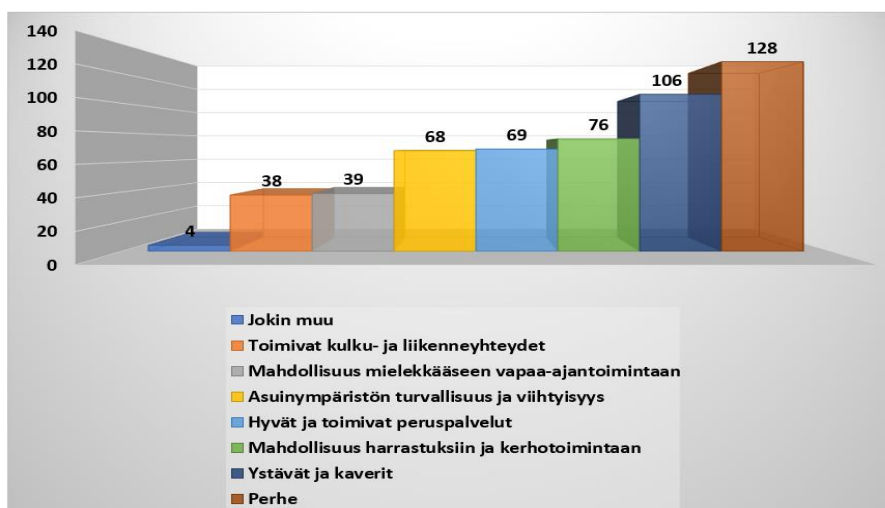

ARJEN HYVINVOINTI

Tässä luvussa käsitellään perheen hyvinvointiin liittyvät asiat Haukiputaan keskuksen ja Länsituulen alueella lapsiperheiden kokemana. Ensimmäiseksi tarkastellaan lasten, nuorten ja huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita. Toisena luvun teemana on perheiden kokemukset tukeen sekä apuun liittyvistä asioista.

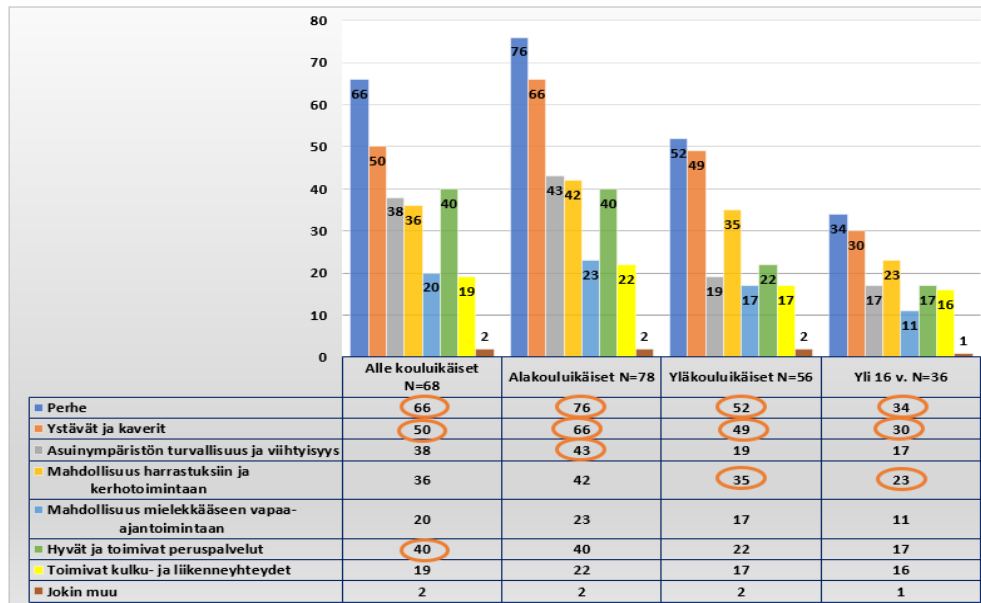
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

Kyselyyn vastanneiden (N=62) tuli valita annetuista vaihtoehdoista kolme mielestään tärkeintä asiaa ja asettaa ne tärkeysjärjestykseen sen mukaan, mitkä tuottavat omille lapsille iloa ja hyvinvointia arjessa. Perhe nostettiin vastauksissa tärkeimmäksi hyvinvointia tuottavaksi tekijäksi ja toiseksi tärkeimmäksi asiaksi nousi ystävät ja kaverit. Muiden tekijöiden osalta erot eivät vaihdelleet yhtä merkityksellisesti.

Kuvio 1. Lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia tekijöitä Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=468

Ikäryhmittäin tarkastellessa vastaukset mukailivat kuviota 1. Alle kouluikäisillä kolmanneksi tärkeimmäksi tekijäksi nousi hyvät ja toimivat peruspalvelut, alakouluikäisillä puolestaan asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Yläkouluikäisillä ja yli 16-vuotiailla kolmanneksi tärkeimmäksi, hyvinvointia tuottavaksi tekijäksi nousi mahdollisuudet harrastuksiin ja kerhotoimintaan.

Kuvio 2. Lapsen ja nuoren arkeen iloa ja hyvinvointia lisääviä tekijöitä ikäryhmittäin Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=468

Vastauksia oli mahdollisuus täydentää myös avoimien vastausten avulla. Kommentteja kertyi yhteensä 26. Tärkeimmäksi tekijäksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja arjen kannalta nousi perhe. Avovastauksissa tuotiin ilmi perheen ja sukulaisten merkitys lapsille. Myös kodin turvallisuus ja kotieläimien tärkeys nostettiin vastauksissa esille.

"Oma perhe on lapselle tärkein asia."

"Vanhemmat, sisarukset sekä kotieläimet."

"Turvallinen koti ja sisarukset leikkikavereina."

Jo alakoulussa alkaneiden ystävyys-suhteiden merkitystä tuotiin esiin useissa vastauksissa. Ystävyys-suhteita kerrottiin muodostuvan niin harrastuksissa kuin koulussa. Myös lasten vanhemmat pitivät yhteyttä toisiinsa.

"Erityisesti koulukaverit pienestä, läheisestä koulusta sekä läheltä harrastuksista."

"Pitkäaikaiset ystävyys-suhteet lapsillamme ovat olleet myös tärkeitä. Ne ovat alkaneet alakoulusta ja jatkuvat armeijassa."

"Kaverit alkavat koululaiselle olla tärkeitä."

Sekä peruspalveluita että harrastus- ja kerhotoimintaa koskevissa kommentteissa tuotiin esille koulun ja päiväkotien merkitystä lapsen hyvinvoinnille. Vastauksista mainittiin myös seurojen ja harrastusmahdollisuuksien tärkeys arjen ja hyvinvoinnin kannalta. Vastajaat totesivat myös, ettei harrastuksiin ole varaa. Peruspalveluiden koettiin toimivan hyvin.

"Upea koulu."

"Päiväkoti."

"Avoimen varhaiskasvatuksen kerho tärkeä, kiva koulu lähellä."

"Oulu-opiston kurssit ja kaupungin oma avoin päiväkerho"

"Haukiputaan Heitto on tärkein harrastusten järjestäjä."

Vapaa-ajan toimintaa koskevissa vastauksissa tuotiin esille muun muassa Jatulin läheisyyden, iltapäiväkerhon sekä seurakunnan merkitystä mielekkään vapaa-ajan tekemisen näkökulmasta. Yhdessä vastauksessa kerrottiin, ettei aikaa vapaa-ajan aktiiviteetteihin ole aikaa.

"Seurakunta."

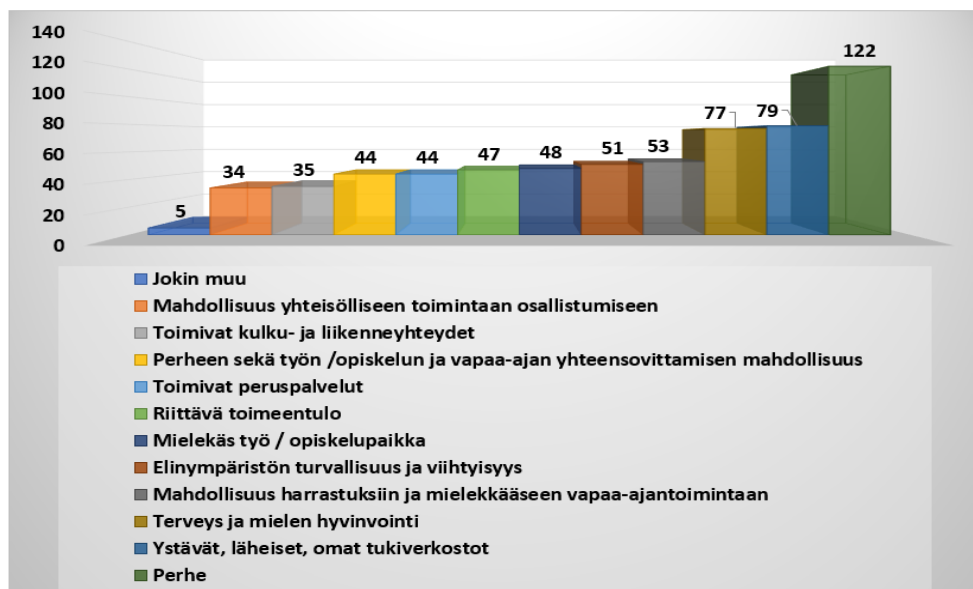
”Iltapäiväkerhon tekemiset, Jatulin läheisyys, ulkoilumahdollisuudet.”

Asuinympäristön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen kerrottiin liittyvän lasten mahdollisuudet leikkiä omalla tai naapurin pihalla sekä lapsen mahdollisuus kulkea kouluun itse. Vastauksissa kerrottiin myös leikkipuiston lisäävän alueen viihtyisyyttä.

”Koululainen tykkää, kun saa itse kulkea kouluun.”

HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

Huoltajilla oli mahdollisuus valita tärkeysjärjestyksessä kolme asiaa, joiden he kokivat tuottavan iloa ja hyvinvointia omaan arkeensa. Vastauksia tuli yhteensä 129 ja valittuja vaihtoehtoja 639. Tärkeimpänä huoltajien hyvinvointia lisäävänä tekijänä pidettiin perhettä. Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi nousi ystävät, läheiset ja oma tukiverkosto. Terveys ja mielenterveys koettiin kolmanneksi tärkeimpänä tekijänä.

Kuvio 3. Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita Haukipudaskeskus ja Länsituuli. N=651

Vastaajille annettiin mahdollisuus täydentää vastauksiaan avovastausten (N=23) avulla. Perheen merkitys nostettiin esille myös avoimissa kommentoissa. Perheen koettiin luovan turvaa ja kodin nähtiin olevan paikka, jossa sai iloita toisten seurasta ja levähtää.

”Oma perhe on kaikista tärkein asia elämässä. Se tuo turvaa.”

”Uusperheessä se ykkösasia.”

Ystäviä ja läheisiä sekä omia tukiverkostoja koskevista vastauksista kävi ilmi tukiverkostojen moninaisuus sekä yhteydenpito lähellä ja kaukana asuvien ystävien kanssa.

”Seurakunta.”

”Tukiperhe, muuten ei ole.”

”Ystävät ja perhetuttu ovat meille tosi tärkeä asia... Lasten harrastusten myötä on tullut myös uusia ystävyysuh-teita.”

”Ystävät asuvat kaikki aika kaukana, mutta onneksi on facebook ja whatsapp.”

Yhteisölliseen toimintaan osallistumista koskevassa kommentissa tuotiin ilmi ajan ja mahdollisuuksien puute toimintaan osallistumista estävinä tekijöinä.

Peruspalveluita koskien vastauksissa tuotiin esille tyytyväisyys lasten kouluun.

"Lasten koulu on loistava, mikä tuottaa mielihyvää monellakin tavalla (ilo lasten puolesta, tarkoittaa yhtä huolenaihetta vähemmän itselle ...)."

Riittävään toimeentuloon liittyen todettiin toimeentulon olevan liian pieni.

"Ei ole riittävä, muttei tarvi nälissää olla."

Elinympäristön viihtyvyyttä ja turvallisuutta pidettiin hyvinvoinnin kannalta tärkeänä asiana. Turvallisuutta kommentoitiin myös jotakin muuta kohdassa.

"Turvallisuus nimenomaan, ei viihtyisyys."

"Niemeläntörmän turvallisuuden koen radikaalisti heikentyneen poliisin ...konttien vuoksi..."

Harrastusten koettiin lisäävän yhdessä olemisen mahdollisuuksia sekä tuovan lisää sisältöä ja hyvinvointia elämään, lisäten arjessa jaksamista. Kaikilla vastaajilla ei kuitenkaan ollut aikaa harrastuksille. Harrastuksia tarjosi muun muassa Oulu-opisto.

"...uusien ystävyysuhteiden rakentamista."

"Perheen harrastukset tuovat hyvinvointia ja lasten harrastukset tuovat sisältöä elämään."

"Iso osa terveydestä, arjen jaksamisesta ja työstä rakentuu sille, että on mahdollisuus ladata akkuja rauhallisessa paikassa, liikkua luonnossa ja tarvittaessa pyörähtää kaupungilla."

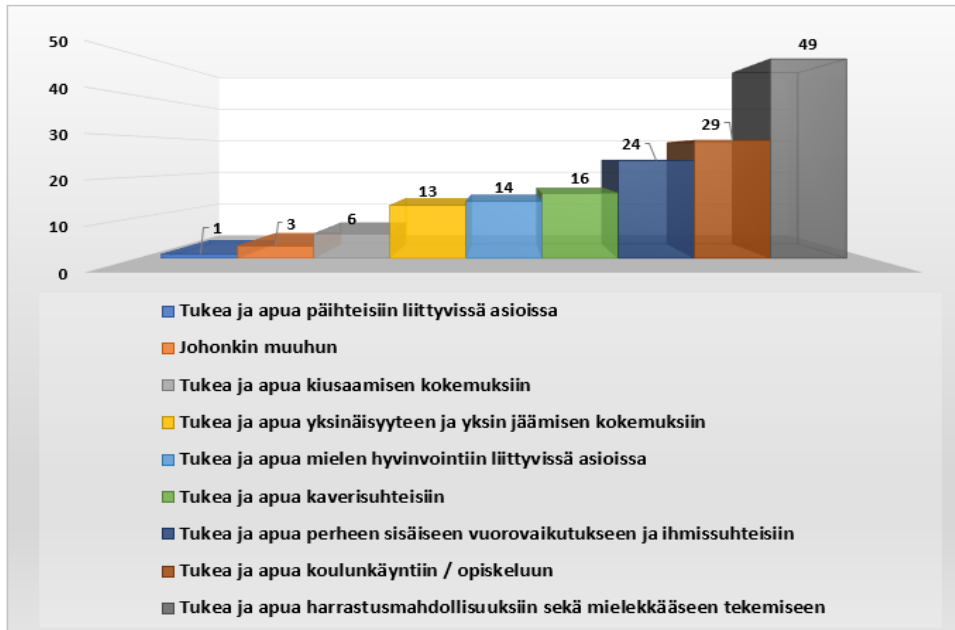
Vapaa-aika nostettiin esiin myös perheen ja työn / opiskelun ja vapaa-ajan yhteensovittamista käsittelevissä vastauksissa. Vapaa-ajan koettiin lisäävän sekä huoltajien että lasten hyvinvointia. Tasapainoisuus kaikilla osa-alueilla koettiin tarpeelliseksi. Osa puolestaan koki, ettei vapaa-aikaa ole. Työn tekemisen katsottiin olevan mielekästä, kun siitä itse nauttii ja kouluttaa itseään edelleen.

"Työ on mielekästä, mutta perheen kanssa vietettävä vapaa-aika tärkeää. Muissa Pohjoismaissa on paljon kokeiluja, miten vähentämällä työaikaa lisätään perheiden hyvinvointia. Lasten ollessa pieniä tein osa-aika työtä välillä ja se oli meille huippu-aikaan. Kävin lasten kanssa mm. uimahallissa ja bussilla kaupungilla."

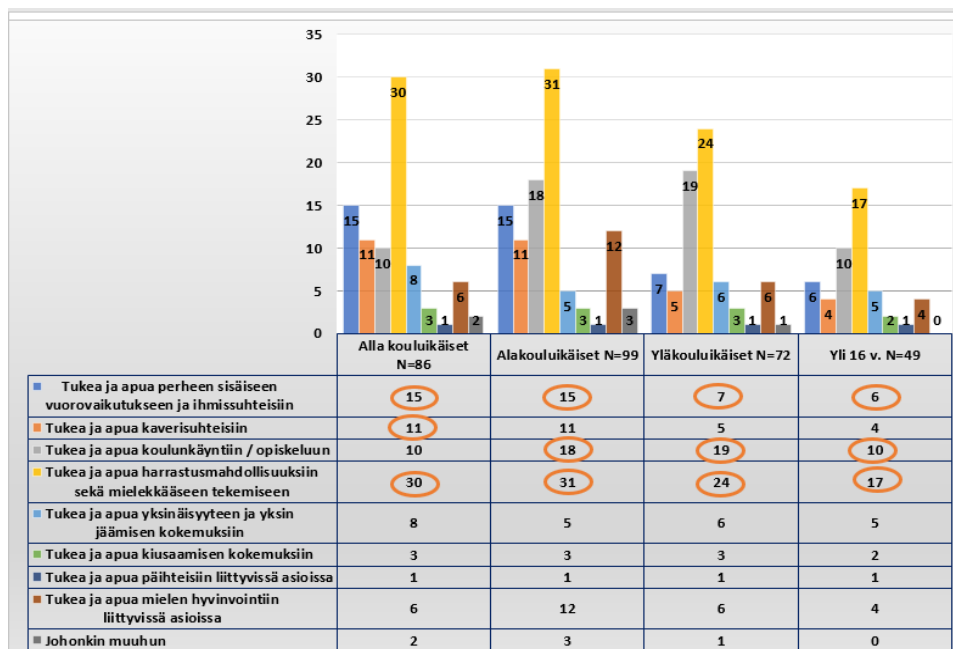
LAPSEN JA NUOREN ARKEEN TOIVOTTU TUKI JA APU

Vastaajilta kysyttiin, missä asioissa he toivoisivat tukea tai apua lapselleen. Heille annettiin mahdollisuus valita yksi tai useampi vastaus annettujen vaihtoehtojen joukosta. Vastauksia tuli yhteensä 93 ja valittuja vastauksia 155. Apua ja tukea toivottiin eniten harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen tekemiseen. Toiseksi ja kolmanneksi eniten apua toivottiin koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyvissä asioissa sekä perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin.

Kuvio 4. Lapsen ja nuoren arkeen toivottu tuki ja apu Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=155

Ikäryhmittäin tarkasteltuna erot eivät olleet suuret. Kaikissa ikäryhmissä apua toivottiin eniten mielekkääseen tekemiseen ja harrastusmahdollisuuksiin. Myös opiskeluihin toivottu tuki nousi esille kaikissa muissa ikäryhmissä paitsi alle kouluikäisillä, jotka toivoivat toiseksi eniten apua ja tukea perheen sisäiseen vuorovaikutukseen sekä ihmissuhteisiin, kun taas muita ikäryhmiä tarkastellessa tämä asia oli kolmantena. Alle kouluikäiset perheet toivoivat tukea myös kaverisuhteisiin.

Kuvio 5. Lapsen ja nuoren arkeen toivottu tuki ikäryhmittäin tarkasteltuna Haukipudas Keskus ja Länsituuli.

Vastaajat voivat täydentää vastauksiaan avovastauksilla (N=30). Harrastusmahdollisuuksia ja mielekästä vapaa-ajan tekemistä koskevissa vastauksissa toivottiin lisää harrastustoiminnan mahdollisuuksia ja iltapäiväkerhoa. Lapsille ja nuorille toivottiin matalankynnyksen harrastuksia ja liikuntaa, ilman painetta kilpailuun. Harrastusten katsottiin olevan kaukana sekä kalliita.

"Harrastusmahdollisuuksia saisi olla enemmän ja mieluiten viikonloppuisin."

"(Lievästi) erityislapsille sopivat harrastukset."

"Hyvät, valaistut luistelukentät ja jääkiekkokaukalot käyttöön myös Länsituulella!!"

"Oulu voisi tarjota koululaisille ja opiskelijoille nykyistä vieläkin edullisemman kuntosali/ uimahallilipun."

"Olisi mukava, jos koululaisilla olisi mahdollisuus mennä harrastuksiin heti koulun jälkeen, ettei tarvitsi niin pitkään odotella vanhempia kotiin koulun jälkeen."

"Tukea harrastustoimintaan..."

Koulunkäynnin tukea koskevissa kommentteissa nostettiin esiin tarve riittävästä tuesta erityistä tukevien lasten sekä keskitasoa paremmin pärjääville oppilaiden osalta. Oppimisen tukeen toivottiin myös selkeyttä. Nuorille tukea haluttiin tulevaisuuden hahmottamiseen sekä toisen asteen koulutuksen kulujen kattamiseen. Myös iltapäiväkerhoja toivottiin asuinalueesta riippumatta sekä huomion kiinnittämistä turvallisen koulutien takaamiseksi.

"Riittävä tuki kouluun."

"Iltapäiväkerhotoimintaa tasapuolisesta asuinpaikasta riippumatta."

"Koulumatka ei ole turvallinen. Polkutietä ei ole."

Perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvässä kohdassa, perheet toivoivat apua yksinhuoltajuuteen sekä lasten hoitoon liittyvissä asioissa. Myös vertaistuki nähtiin tarpeellisena. Parisuhteeseen sekä lasten ja vanhempien väliseen vuorovaikutukseen toivottiin laajempaa tukea. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ei koettu saavan riittävästi apua.

"Yksinhuoltajan arjen pyörittäminen ei aina ole helppoa, tukea tähän."

"Lasten ollessa pieniä olisimme tarvinneet uusperheenä hoitoapua ja vertaistukea. Kun he ovat olleet isompia, olen osannut hakea keskusteluapua."

"Tavallisen perheen tavallisiin arkihaasteisiin lasten ja kasvatuksen kanssa, voisi olla jotain, vertaistukipaikka"

"Myös parisuhteenhuoltoasiaan voisi olla jotain pysäkkityylistä toimintaa."

Apua ja tukea kaverisuhteisiin toivottiin päiväkotikäisten lasten keskuudessa. Lisäksi sosiaalisten suhteiden tukemisesta haettiin apua yksinäisyyteen sekä yksin jäämisen kokemuksiin.

"Olisi kiva, jos koululaisille olisi tarjolla ilmaista toimintaa koulun jälkeen. Esim. askartelu- tai pelikerhoja."

Perheet toivoivat tukea ja apua lapselle ja nuorelle myös mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Tukea toivottiin myös nuoren itsetuntoon liittyvissä asioissa. Vastaajien kokemusten mukaan, perheen arvioon lapsen tuentarpeesta ei ollut aina luotettu. Lisäksi perheet toivovat saavansa tukea perhetyöstä. Myös julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen koettiin tärkeänä.

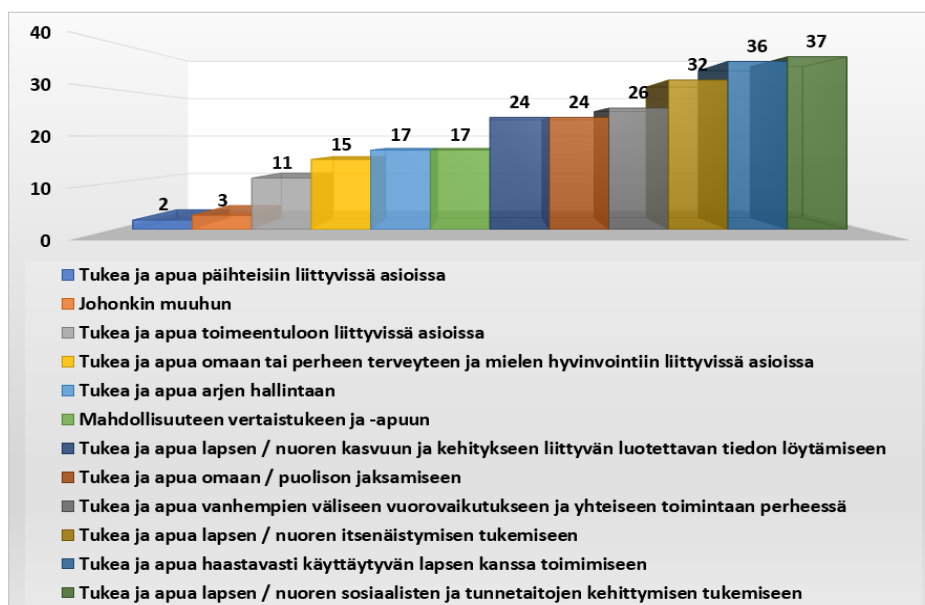
"Matalan kynnyksen perhetyötä perheen arjen tueksi."

"Liikenneyhteyksiä, linja 30 ei enää aja täältä ja pysäkillä on paljon matkaa."

VANHEMPANA JA KASVATAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKI JA APU

Huoltajilla oli mahdollisuus kertoa, mihin asioihin he toivoisivat saavansa tukea ja apua. Vastauksia tuli yhteensä 92. He saivat valita yhden tai useamman annetuista vaihtoehdoista ja valittuja vastauksia oli yhteensä 244. Huoltajat saivat myös täydentää vastauksiaan avovastausten avulla (N=31). Eniten apua ja tukea toivottiin lapsen ja nuoren sosiaalisten- ja tunnetaitojen kehittymisen tukemiseen. Toiseksi ja kolmanneksi eniten tukea toivottiin haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen sekä lapsen ja nuoren itsenäistymiseen.

Kuvio 6. Vanhempana ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=244

Lapsen ja nuoren kehitykseen liittyvän luotettavan tiedon löytymistä ja lapsen ja nuoren sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittymistä koskevissa avovastauksissa tuotiin esille tarve lapsen normaaliin kehitykseen liittyviin tietoisuuksiin. Koliikkivauvan hoitamiseen, uhmaikäisen lapsen toimimiseen sekä erityislapsen murrosiän läpikäymiseen haluttiin tukea. Myös lasten ja nuorten sosiaalisten ja tunnetaitojen tukemiseen toivottiin apua, samoin kuin haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen. Lapsen ja nuoren itsenäistymiseen liittyvissä vastauksissa tuotiin esiin tarve puhua median vaaroista ja käytöstä myös kouluissa.

"Kaikki tieto käy. Ollaan puolison kanssa vähän pihalla kasvatusasioista, kun ei ole aiempaa kokemusta lapsista."

"Tunnetaitojen vahvistaminen."

"Keskimmäisen lapsen kanssa toimimiseen."

Vertaistukea koskevissa kommentteissa toivottiin mahdollisuutta vertaistukeen ja apuun. Vertaistuen tarve kävi ilmi myös johonkin muuhun kohdan vastauksista. Vanhempien väliseen vuorovaikutukseen toivottiin tukea. Tarvetta lastenhoitoavulle koettiin olevan erityisesti viikonloppuisin.

"Uusperheille saisi olla vertaistukiryhmiä."

"Olisi kiva tietää, onko muita samanlaisessa tilanteessa olevia, saada vertaistukea."

"Pitkän parisuhteen ylläpitämiseen vertaistukea."

"Huoltajien keskinäiseen vuorovaikutukseen."

"Lastenhoitoapua oman ajan turvaamiseksi."

Omaa ja puolison jaksamista sekä arjen hallintaa koskevista kommentteista nostettiin esille työ ja sen vaikuttaminen jaksamiseen sekä arjen hallintaan. Vuorotyö koettiin haasteelliseksi, sillä ainoa vuorohoitoyksikkö, sijaitti Oulussa. Siitä huolimatta, että tukiverkot asuvat kaukana, oli apua saatavilla, mikäli sitä pyysi. Osa vastaajista totesi myös, ettei heillä ollut juuri nyt avun tarvetta.

”Ajan riittäminen kaikkeen.”

”Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen.”

”Erilaiset haasteet vievät voimavaroja ja työtä on paljon.”

Toimeentuloon liittyvissä asioissa perheen taloustilanteen katsottiin olevan pääasiassa ihan hyvä, vaikka päivähoitomaksujen hintoja pidettiin liian korkeina ja myös lasten harrastukset olivat kalliita. Pienten tulojen koettiin olevan yhteydessä velkautumiseen.

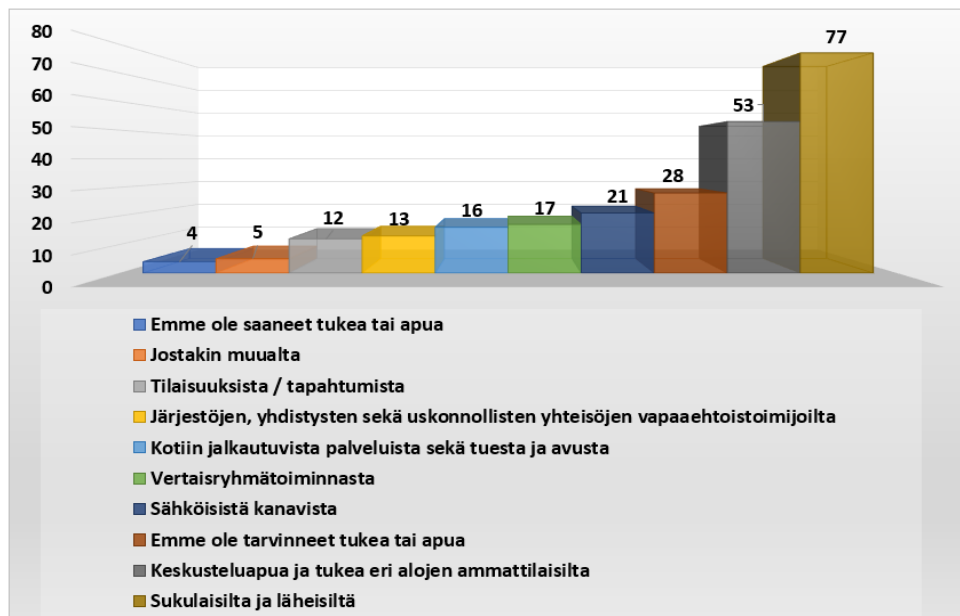
” Taloustilanne perheessä ok, päivähoitomaksu korkea, vaikka tulotaso huomioidaan. Olisi hyvä, jos hoitomaksuissa huomioitaisiin helpommin mm. (sairaus)poissaolot.”

Omaan tai perheen terveyteen ja mielenterveyteen liittyvistä kommentteista oli nähtävissä tarve luotettavan tiedon saamiseen. Tarve mielenterveyspalveluille nostettiin myös esille.

”Helposti ja luotettavasti tietoa esim. netistä? Plus yhteystietoja, mihin ottaa yhteyttä, jos kriisiä.”

AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA

Vastaajilta kysyttiin, mistä he ovat saaneet tukea ja apua. Heille oli mahdollista valita useampi kuin yksi vaihtoehto. Vastauksia oli mahdollista täydentää myös avoimilla vastauksilla. Vastauksia tuli 130 ja vaihtoehtoja valittiin yhteensä 246. Apua oli saatu eniten sukulaisilta ja läheisiltä, toiseksi eniten keskusteluapua ja tukea eri alojen ammattilaisilta.

Kuvio 7. Avun ja tuen hakemisen kanavia Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=246

Sukulaisilta ja läheisiltä avun saamista koskevista vastauksista korostui sukulaisten apu lastenhoidossa. Etenkin isovanhemmilta oli saatu apua.

”Sairaustapauksissa, loma-aikojen mummolat.”

Apua saatiin myös sähköisten kanavien kautta. Mannerheimin Lastensuojeluliiton sivut sekä Facebookin erilaiset vertaistukiryhmät toimivat tiedon lähteenä.

”Netistä löytyy paljon.”

”MLL sivut hyvät.”

Toive vertaisryhmiin on tullut esille jo useassa kohdassa raporttia. Vertaistukea saatiin perhekahvilasta ja vanhempainseuran kautta.

”Lapsen sairauteen liittyvä vertaistuki.”

”Vauva-aikana perhekahvilasta.”

Tilaisuuksia ja tapahtumia koskevilla vastauksilla ilmaistiin toive, että erilaisia tapahtumia järjestettäisiin alueella enemmän.

”Näitä toivoisin järjestettävän enemmän.”

”Vanhempainseuran luentotilaisuudet.”

Kotiin jalkautuvista palveluista apua toivottiin kulkuväylien kanssa. Saadusta perhetyöstä koettiin olleen apua.

”Perhetyötä oli ... kertaa, tuli tarpeeseen.”

Keskusteluapua ja tukea oli saatu eri alojen ammattilaisilta. Apua oli saatu neuvolasta, päiväkodista sekä terapiasta. Avun saaminen oli ollut joissain tapauksissa hidasta ja vastaajat toivoivat, että perheen esiin nostama huoli otettaisiin todella.

”Päiväkodin henkilökunta ollut erittäin miellyttävää ja perheen hyvinvointia tukevaa.”

”Neuvola ollut mahtava tuki.”

”Neuvolan tukea toivoisin lisää ja että otettaisiin huolet tosissaan.”

”...puheterapeutti.”

”Perheneuvolasta, mutta hitaalla aikataululla ja aikoja tarjolla todella vähän.”

Apua oli saatu myös erilaisista järjestöistä, lastensuojelusta sekä kavereiden lapsilta muun muassa lastenhoitoapua. Isovanhemmilta oli myös saatu apua.

”MLL lastenhoitoapu.”

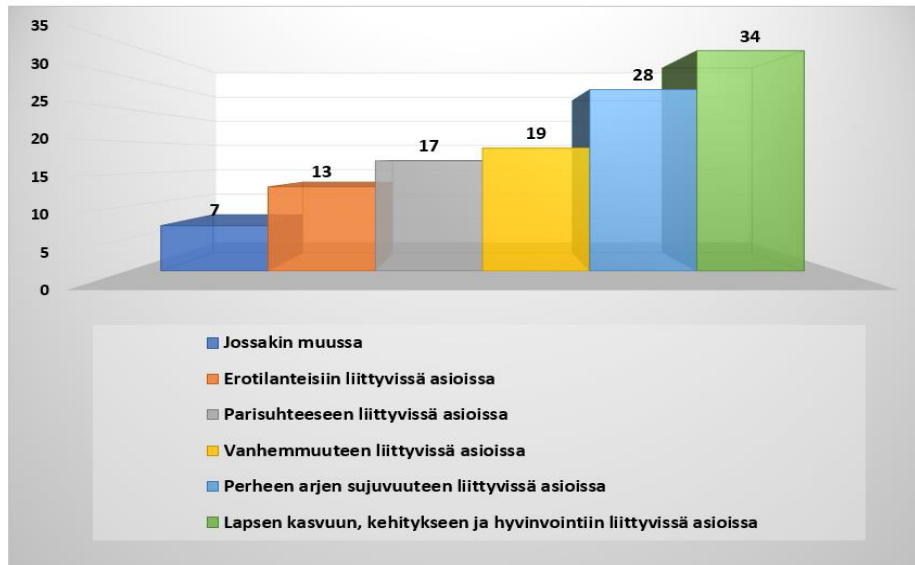
”Hope.”

”Lastensuojelun kautta.”

AVUN JA TUEN HAKEMISEN KYNNYKSEN MADALTAMISTA TUKEVIA TEKIJÖITÄ

Lapsiperheiden avun ja tuen hakemisen kynnyksiä halutaan madaltaa yhä enemmän ja vastaajilta kysyttiin, missä asioissa tuen ja avun hakemista tulisi helpottaa. Vastauksia tuli yhteensä 69 ja valittuja vaihtoehtoja 118. Kysymystä oli myös mahdollista täydentää avovastauksien avulla, joita tuli 72.

Kuvio 8. Avun ja tuen hakemisen kynnyksen madaltamista tukevia tekijöitä Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=118

Eniten tukea toivottiin lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa (N=20). Matalan kynnyksen avulla koettiin olevan tarvetta. Työntekijäresursseihin kaivattiin parannusta ja ammattitaitoista henkilökuntaa toivottiin lisää. Tämän nähtiin vaikuttavan muun muassa avun saamisen mahdollisuuksiin ja nopeuteen. Terveyspalveluita toivottiin sujuvammaksi. Apua toivottiin myös lastenhoitoon. Lisäksi saatavilla oleva apu haluttiin näkyvämmäksi.

”Seminaari, luento tai tapahtuma, jossa tietoa ja vertaisapua.”

”Yhden luukun malli, varhainen puuttuminen, ennaltaehkäisy mielenterveysasioissa.

”Neuvola, varhaiskasvatus matala kynnyksellä.”

”Ammattilaiset kuuntelisivat vanhempia ja antaisivat tukea mahdollisuuksiensa mukaan.”

”Kertoa avoimesti saatavilla olevista palveluista ja eri hoitopoluista.”

Palveluihin pääsemisen kynnyks nostettiin esiin myös perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä vastauksissa. Apua tulisi olla helposti saatavilla esimerkiksi neuvolasta tai varhaiskasvatuksesta tai perhetyön ja kotipalveluiden kautta. Lastenhoitoavun helpottamista toivottiin vuokramummopalvelun sekä aamu- ja iltapäiväkerhojen kautta. Ajoissa saadun avun uskottiin vaikuttavan pitkälle tulevaisuuteen. Osa vastaajista toivoi julkista liikennettä kehitettävän, kun taas toiset esittivät toiveen, että yksinhuoltajat saisivat valita työaikansa.

”Matalan kynnyksen perhetyö ja kotiapu.”

”Avun pyytämisen kynnyks pitäisi saada matalaksi. Ajoissa saatu apu ennaltaehkäisee myöhemmin esiintyviä ongelmia elämässä aikuisilla ja erityisesti lapsilla. Kriittisessä (koko)kasuvaiheessa luodaan lapsen tulevaisuudelle perusta ja sen epäonnistuminen/onnistuminen näkyy koko loppuelämän.”

Parisuhteeseen liittyvistä vastauksista kävi ilmi toive matalan kynnyksen palveluista ja palveluiden saamisen helpottamisesta. Palveluista tulisi myös tiedottaa paremmin ja mm. perheneuvolan henkilökunnan määrän tulisi vastata tarvetta, jotta odotusajat eivät venyisi liian pitkiksi. Neuvolassa käydyt avoimet keskustelut ja koulujen, päiväkotien ja neuvolan kautta järjestetyt luennot koettiin merkitykselliseksi parisuhteen hyvinvoinnin kannalta.

”Parisuhdeneuvonta paremmin saataville ja myös ei kirkon.”

”Haluaisin, että tästä kysyttäisiin suurempaan neuvolassa ja juttelemaan voisi päästä helposti. ”

”Matalan kynnyksen apu, ettei tarvitsisi erota...”

”Lastenhoito, halpa iltapalvelu.”

”Riittävä infoaminen ilmoitustaulujen ja Oukan yms. sivujen kautta”

Erotilanteita koskevissa vastauksissa tuotiin esille tarve keskustelumahdollisuudesta ja tapaamisen yhteyteen järjestetystä lastenhoidosta, jotta osallistuminen mahdollistuisi. Myös lapsille ja nuorille tulisi tarjota mahdollisuuksia päästä puhumaan eroon liittyvistä asioista ulkopuolisen kanssa. Henkilöstön määrää ja palveluista tiedottamista tulisi lisätä.

”Tarjottaisiin eron jälkeen automaattisesti tapaamista esim. perheneuvolan tai sosiaalitoimen työntekijän kanssa. Ja myös lapselle mahdollisuutta keskusteluun ammattilaisen kanssa.”

Vanhemmuuteen liittyvistä asioista toivottiin keskusteltavan matalalla kynnyksellä avoimesti neuvolassa ja erilaisissa ryhmissä sekä luentojen yhteydessä. Vanhemmuuteen liittyvät negatiiviset tunteet tulisi ottaa esille neuvolassa mm. osana perhevalmennusta muiden lastenhoitoon liittyvien asioiden rinnalle. Vanhemmuudesta tulisi saada tietoa kaikkiin koteihin ja henkilökunnan määrää tulisi lisätä, jotta palveluiden piiriin pääseminen nopeutuisi.

”Luentotilaisuudet.”

”En edes tiedä miten ns. kasvotusten voisi saada tukea vanhemmuuteen.”

”Neuvolassa asioiden esille otto ja erilaiset kyselyt vanhemmille tietyn ikäisen lapsen kanssa tai kun huolen aiheita ilmenee.”

”Työntekijäresurssi vastaamaan paremmin tarvetta, oikeanlainen markkinointi vanhemmille, aiheista enemmän esim. vanhempainilloissa.”

Jossakin muissa asioissa -osion vastauksissa ehdotettiin muun muassa päiväkodissa työskentelevien sosionomien lisäämistä, jotka voisivat tarjota perheille keskusteluapua. Kouluista ja päiväkodeista toivottiin yhä moniammatillisempia työyhteisöjä. Vastajat toivoivat myös rahallista apua sekä tukea tunnetaitoihin.

”Tukea ja apua tulisi olla tarjolla sekä päiväkodissa että koulussa.”

”Päiväkodeissa sosionomit voisivat tarjota perheille keskusteluapua erilaisissa elämän tilanteissa. Voisi myös ajatella, että päiväkodeissa olisi oma puheterapeutti ja toimintaterapeutti, koska näiden tarve on suuri. Vanhemmille tuottaa vaikeutta lähteä viemään lasta kesken työpäivän terapiaan.”

”Helppous pyytää ja saada apua paikasta, jossa lapsi/vanhempi päivittäin on tekemisissä.”

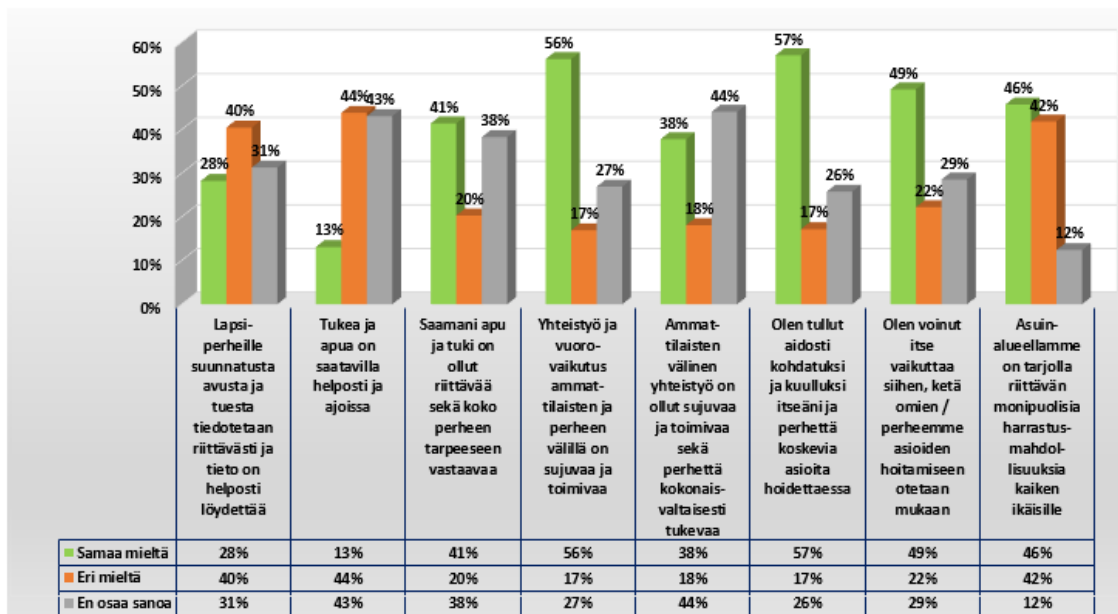
”Jokin matalan kynnyksen paikka, esim. kerho-/kahvila perheille, jossa paikalla myös asiantuntija, esim. neuvola-työntekijä, lastentarhaopettaja.”

PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA

Palveluiden kehittäminen vaatii perheiden kokemustiedon kartoittamista, koskien mm. palveluiden saatavuutta sekä kehitettävien osa-alueiden tarkastelemista asiakkaiden näkökulmasta. Palveluiden saatavuutta mitattiin väittämien avulla. Kehittämistoiveita puolestaan kerättiin listaamalla alueen palveluita yhteen, joista vastaajat saivat valita kehitettävät palvelut. Vastauksia oli mahdollista täydentää avovastausten avulla.

KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA

Palveluiden saatavuutta mitattiin asteikolla samaa mieltä, eri mieltä ja en osaa sanoa. Vastaajille annettiin mahdollisuus täydentää vastauksiaan avovastausten avulla, joita kertyi yhteensä 81. Kuviosta 9. voi nähdä, että suurin osa vastaajista oli tyytyväinen palveluiden saatavuuteen. Lapsiperheille suunnatusta avusta ja tuesta tiedottamisessa sekä tuen saannin helppoudessa vastaajat kokivat vielä kehittämisen tarpeita.

Kuvio 9. Kokemukset palveluiden saatavuudesta Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=81

Lapsiperheille suunnatusta avusta ja palveluista toivottiin tiedotettavan enemmän ja tiedon saantia helpotettavan, sillä 40 % vastaajista koki, ettei tietoa palveluihin liittyen ole riittävästi. Koulujen, neuvolan sekä varhaiskasvatus ja internetin koettiin olevan paikkoja, joista tietoa tulisi saada. Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyötä tulisi lisätä sekä eri tahojen rooleja selkeyttää. Myös verkkosivustoja toivottiin selkeytettävän.

"Toiminta ei voi olla liian avointa tai mainostettua." "Aktiivinen tiedottaminen sosiaalisessa mediassa."

"Tuntuu, että näitä piilotellaan. Itse pitäisi tietää, mihin on oikeus."

"Wilman kautta infoa, kun uutta tietoa saatavana."

"Tietoa voisi jakaa enemmän neuvolan, vertaisryhmien kautta tai varhaiskasvatuksessa."

"Kohderyhmittäiset viestiketjut (tekstiviesti tai sähköpostit) lisäisi näkyvyyttä."

"Lapsuus.ouka.fi sivusto on rakenteeltaan sekava." "Googlea tarvitaan."

"Ei ole saatavilla ainakaan lastenhoitoavusta."

"Monta eri tahoja, joilla kaikilla eri rooli? Tämä on epäselvää (neuvola/perheneuvola/sosiaalityö/perhetyö/lastensuojelu/palvelutyö jne.)."

"Varhaiskasvatus ja neuvola tekisivät enemmän yhteistyötä."

Tuen ja avun saaminen ajoissa koettiin haastavaksi, sillä 49 % vastaajista kertoi avun saannin olleen hankalaa tai tulleen liian myöhään. Avun saantiin katsottiin vaikuttaneen myös henkilön oma aktiivisuus. Isompiin asioihin avun saamisen koettiin olleen varsin hidasta ja erityisesti syiden selvittämistä ja pitkiä jonoja kritisoitiin avoimissa vastauksissa. Vastaajat korostivat varhaisessa vaiheessa saadun avun merkitystä ja sitä, ettei apua joutuisi etsimään itse.

"Jos sitä osaa itse etsiä tai pyytää esim. neuvolasta."

"Neuvolassa perheiltä tulisi kysyä, millaista tukea he tarvitsevat."

"Apua tulisi tarjota varhaisemmassa vaiheessa mielellään jo ilman perheen avunhakua."

"Vanhemmille myös tarjottava apua ajoissa neuvolassa, ettei tarvi jäädä roikkumaan tyhjän päälle ongelmiansa kanssa kovin pitkäksi aikaa varsinkaan, jos voimavaroja ei sillä hetkellä ole hakea apua muualta."

"Ei nyt helposti, mutta yleensä ajoissa."

"Jonot taitavat olla pitkät joka paikassa tällä hetkellä."

"Ei jakseta alkaa edes selvittämään, mistä asiat johtuvat."

"Ei ole, pitää tapella kunnolla, että saa apua jostain ja vaatii yleensä lastensuojelun asiakkuuden ennen kuin saa tukea."

"Meidän perheellä tuen saamiseen meni yli vuosi, kun lähetteet jäivät roikkumaan."

"Pikkuongelmiin on keskusteluapua jne. saatavilla, mutta asioiden monimutkaistuesssa avun saaminen tarpeeseen on hirveän työlästä."

"Perheille hoitoapua iltoihin ja viikonloppuihin. Isovanhemmat eivät ole kaikkien tukena."

Jopa 44 % koki, että saatu apu oli kuitenkin ollut riittävää ja vastannut koko perheen tarpeisiin. Kuten avoimista vastauksista käy ilmi, saatu apu on ollut hyvää. Suurimpana esteenä on nähty vaikeus pyytää itselleen apua. Joissain tapauksissa perheet ovat kokeneet, että heidän huoltaan ei ole otettu tosissaan ja tilanteet ovat kerenneet pahentua ennen avun saamista. Perheet toivoivat myös lastenhoitoapua. Yhteistyö neuvolan ja koulujen kanssa on kuitenkin ollut sujuvaa.

"Joskus, muttei aina."

"Yksityiseltä puolelta nopeasti saatu apu ja tuki."

"Kun sitä tukea lopulta sai, on ollut asiantuntevaa."

"Ehkä suurin este ollut vaikeus kysyä apua."

"Uusperheenä olisimme kaivanneet monenlaista tukea, jota ei ole kylläkään ollut tarjolla."

"Uusperheille lasten viikonloppuhoitoa tarjolle."

Vastaajista 56 % koki, että ovat voineet vaikuttaa siihen, ketkä on otettu mukaan omien ja perheen asioiden hoitamiseen. Positiivisia kokemuksia löytyi myös yhteistyön sujuvuudesta perheiden ja ammattilaisten välillä, sillä 49 % vastaajista oli kokenut yhteistyön toimivana. Vuorovaikutuksen katsottiin olevan pääsääntöisesti toimivaa, jokseenkin rajoittuvan virka-aikaan ja riippuvan paikasta. Henkilökunnan vaihtuvuuden katsottiin vaikuttavan vuorovaikutukseen ja oli joissain tilanteissa keskeyttäneen asiakassuhteita. Osa vastaajista koki myös, etteivät olleet tulleet kuulluiksi.

"Neuvola: Ajanvarauksissa ongelmaa."

"Riippuu paikasta. Koulun kanssa erinomaista yhteistyötä ja tukea, terveyskeskuksen kanssa takkuisempaa"

"Neuvolassa ja --- päiväkodissa ihana henkilökunta."

"Tietyissä tilanteissa perhe tippuu, kriisiin saa apua, mutta välimaastossa jää perhe yksin."

Ammattilaisten välisen yhteistyön sujuvuutta koskevaan kysymykseen vastaaminen koettiin haastavana, ja 47 % vastaajista vastasikin, että ei osaa sanoa. Myös avoimet vastaukset olivat hieman ristiriitaisia. Osa vastaajista koki, että homma toimii, osa puolestaan kertoi, ettei yhteistyö toimi.

"Ammattilaisten välillä yhteistyö on sujunut hyvin."

"Tämän pitäisi olla tavoite. Vaikka olenkin nainen, miehiä työntekijöiksi / tukea isille pitäisi olla helpommin saatavilla."

"Päiväkodin ja perheen välillä kyllä, terveyspalveluissa ei."

Vastaajista 57 % koki, että oli tullut kuulluksi omien ja perheensä asioita hoidettaessa. Hyvinvointikeskuksen sekä koulun kanssa asiat olivat sujuneet hyvin. Perheet kokivat, että heitä oli kuunneltu, mutta tästä huolimatta asioiden hoitaminen ei ollut aina edennyt.

"Suurin osa asioista on toiminut näin. Aina on poikkeuksia."

"Kyllä kuunnellaan, mutta mitään ei tehdä."

"Iso plussa hyvinvointikeskukseen, jonka akuutti vastaanotto on nykyään lapsiystävällinen."

"Riippuen paikasta. Koulu ++, tk -."

Kokemukset alueen harrastusmahdollisuuksien riittävydestä jakautuivat melko tasaisesti. Perheet toivoivat lisää harrastusmahdollisuuksia, etenkin alle kouluikäisille lapsille sekä monipuoleisuutta lähellä oleviin harrastusmahdollisuuksiin. Positiivisena koettiin Haukiputaan Heiton tarjoamat harrastusmahdollisuudet sekä yhdistysten panostaminen erityisryhmien harrastuksiin. Vanhemmille toivottiin lisää harrastusryhmiä. Ulkoilukuntamahdollisuuksien osalta toivottiin kenttien kunnostamista talvella sekä Virpiniemen alueen kehittämistä. Harrastusten kustannusten koettiin kuitenkin rajaavan harrastustoiminnasta pois vähempiosaiset.

"Harrastusmahdollisuudet Haukiputaalla ovat loistavat. Odotan innolla mitä Torpanmäen ulkoilualue tuo mahdollisuuksia mukanaan."

"Virpiniemeä voisi vielä kehittää vastaanottamaan eri-ikäisiä ihmisiä. Toivon sinne myös majoitusta, koska se on paljon perheemme käytössä. Vanhemmat pyöräilevät siellä ja nuoret heittävät frisbeetä kesäisin siellä. Perheet osallistuvat myös Virpiniemi triathlonkisoihin, josta on tullut yksi merkittävä tapahtuma alueella. Kisassa on ollut sarja myös erityisnuorille. Toivoisin, että tällaisia tapahtumia tuotaisiin enemmän esille, koska Haukiputaan Heitto on tehnyt tätä talkootyötä."

"Erityisryhmien harrastuksiin panostaminen on ollut kiva lisä."

"Ei mitään lapsille ja nuorille."

"Ei mitään, jos ei vanhemmat autolla kuskaa."

"Pienten lasten vanhemmille on huonosti liikunnallisia harrastuksia, ns. äitiysryhmiä."

"Liikuntaharrastuksia kaipaaisin enemmän esim. tanssi ja voimistelu. Sekä äiti- vauva/taapero ryhmiä."

"Joihinkin vaikea päästä, esim. opiston soitintarjontaan."

"Eläimiin liittyvä esim. 4H-kerho puuttuu."

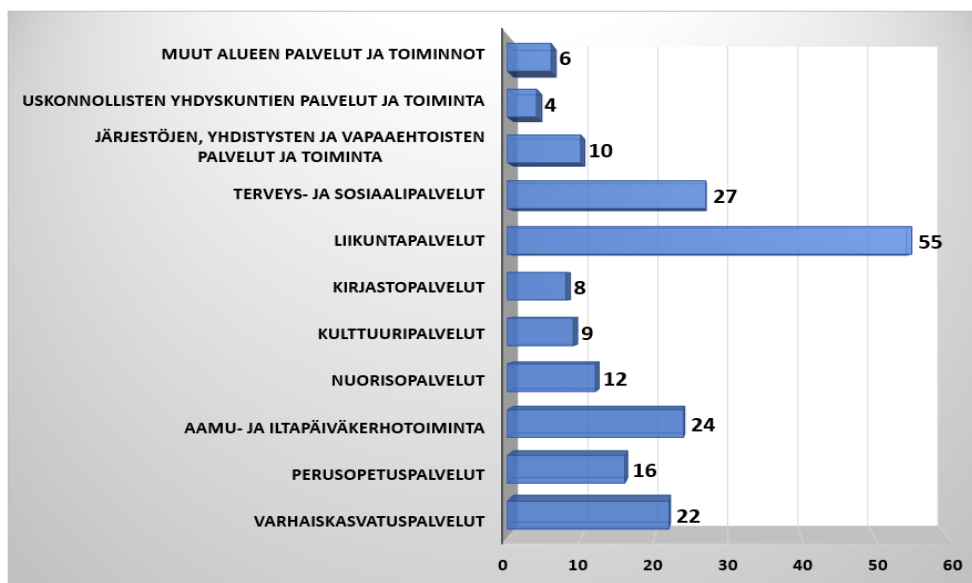
"Lisää matalan kynnyksen höntsäilyä."

"Miksi Länsituulen kenttiä ei kunnosteta talvella?? Vain Kirkonkylän."

"On riittävästi, muttei ole varaa."

LAPSI JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET

Vastaajat saivat valita palveluita koskevista vaihtoehdoista yhden tai useamman ja täydentää vastaustaan avoimien kommenttien avulla, joita tuli 162. Kaiken kaikkiaan vastaajia tähän kohtaan oli 91 ja valittuja vastauksia 193. Eniten avoimia kommentteja keräsi liikuntapalveluiden kehittäminen. Lisäksi runsaasti kommentteja annettiin terveys- ja sosiaalipalveluista, varhaiskasvatuspalveluista sekä aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnasta. Ikäryhmittäin tarkasteltuna vastauksissa ei ollut merkittäviä eroja.

Kuvio 10. Lapsi ja perhepalveluiden kehittämistoiveet Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=193

Liikuntapalveluita koskevissa avovastauksissa (N=46) nostettiin esille toive harrastuspaikkojen lisäämisestä ja paremmasta ylläpidosta. Alueelle toivottiin skeittipuistoa, lasten sisäleikkipuistoa ja koirapuistoa. Luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia toivottiin lisättävän ja kehitettävän.

"Luistelukentät kuntoon." "Ladut kuntoon Haukiputaalla ja Virpiniemessä."

"Polkuja metsiin enemmän."

"Annalankankaalle enduroille ja kelkoille oma ajopaikka, etteivät sotke mtb-polkuja."

"Torpanmäkeä odotellaan kovasti. Nuotiopaikka tulisi säilyttää siellä."

" Parempia ulkoliikuntatelineitä kävely-/juoksulenkkien yhteyteen."

Lapsille suunnattuja kerhoja ja harrastusmahdollisuuksia toivottiin järjestettävän enemmän etenkin koulun jälkeen, jotta illat vapautuisivat perheen yhteiselle ajalle. Lapsille suunnatuissa harrastusmahdollisuuksissa toivottiin ulkoilua ja liikuntaa. Harrastuskustannuksia toivottiin pienennettävän, jotta useammalla lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus kokeille uutta perheen varallisuudesta riippumatta. Osa vastaajista ehdotti ilmaisia tai nykyistä edullisempia harrastusmahdollisuuksia.

"Ilmaisia kerhoja koulun jälkeen lapsille."

"Harrastaville lapsille mahdollisuuksia esim. ap- /ip-treeneihin? (ei aina vain iltaisin)."

"Ilmaisia harrastuksia lähetyville niin, että lapset voisi itse mennä esim. koulusta suoraan sinne ja tavata muitakin lapsia, eikä olla päivät puhelimilla, kun vanhemmat on töissä."

"Oulu voisi tarjota koululaisille ja opiskelijoille nykyistä vieläkin edullisemman kuntosali/uimahallilipun."

”Nuorille ilmaisia tutustumislippuja eri paikkoihin.”

”Nuorten liikunta-aktiivisuutta tulisi tukea kaikin keinoin ja esim. muodollinen 1e kertamaksu olisi hyvä keino.”

Vastaajat toivoivat myös lisää liikuntamahdollisuuksia kaiken ikäisille, etenkin perheille, aikuisille ja alle kouluikäisille lapsille. Ohjattua liikuntaa ja ryhmäliikuntatunteja toivottiin lisää. Liikuntapaikkojen riittävyys tulisi varmistaa ja salivuoroja tulisi saada lisää.

”Enemmän harrastusmahdollisuuksia viikonloppuisin. Ja myös vauvoille ja äideille sopivia liikuntaharrastuksia.”

”Sisäliikuntamahdollisuuksia enemmän pikkulapsille. Perhekuuperkeikka lopetettiin Haukiputaalta. Usein huono ilma, ei voi ulkoilla, niin olisi hyvä päästä liikkumaan.”

”Yleisiä esim. jumppavuoroja koko perheelle.”

”Ilmaista tarjontaa kotona oleville ja lapsiperheille. Mm. taaperouinti, vanhempi-lapsijumppa, taaperotanssi ym.”

”Enemmän ilmaisia salivuoroja, joissa ohjattua (valvottua) toimintaa.”

”Seurat varanneet sisäliikuntapaikat liian täyteen, yksittäisten varausten tekeminen esim. koulujen liikuntasaleihin.”

Terveys- ja sosiaalipalveluita (N=21) koskevilla vastauksissa nousi esille tarve kehittää ajanvarausta ja nopeuttaa hoitoon pääsemistä. Avun pyytämisen ja saamisen kynnyksiä tulisi madaltaa edelleen.

”Nopea pääsy vastaanotolle, eikä pitkien jonotusten, viikkojen jopa kuukausien jonotusten kautta.”

”Sujuvampi pääsy hoitoon ja hoito ja tutkimus lähemmäksi.”

”Liian pitkät jonot noin vuosi...lanuun.”

”Perheen tukipalvelut olisi hyvä saada näkyvämmäksi, ehkä toiminnasta voitaisiin kertoa enemmän esim. neuvolassa. Avun kysymiseen kynnys on melko suuri.”

”Lastenhoitoapua matalalla kynnyksellä, jotta saa apua ajoissa”.

”Vaikka vapaa-ajanavustusta haastaville tai erityislapsille...”

”Helpon kynnyksen apua esim. mielenterveyden oireisiin.”

Monialaista yhteistyötä tulisi vastaajien mielestä tehostaa. Sosionomien ammattitaitoa voitaisiin hyödyntää monipuolisemmin varhaiskasvatuksessa. Henkilökuntaa tulisi myös kouluttaa ja varmistaa henkilökunnan riittävyys. Henkilökuntaan toivottiin pysyvyyttä. Myös palveluihin ja asiakassuhteisiin toivottiin selkeyttä ja pysyvyyttä. Lisäksi esille nostettiin toive erilaisista luennoista sekä tarve lastenhoitoapuun.

”Moniammatillista yhteistyötä pitäisi tukea, kun lähdetään tutkimaan diagnooseja, jotta syy-seuraussuhteita voisi tunnistaa paremmin.”

”Perhekohtaiset työntekijät eikä asiantuntijalta toiselle pompottamista.”

”Lasten hammasröntgen takaisin Putaalle, tulee kuluu, kun joutuu ajamaan edestakaisin, jos lasta pitää käyttää Oulussa.”

”Monipuolisesti palveleva terveyskeskus omalla alueella.”

”Luennot teemoittain koskien lapsi- ja perhe- yms. aiheita”

”Lastenhoitoapua, vanhemman hyvinvoinnin edistämistä varten, tulisi olla saatavilla.”

Varhaiskasvatustalouteen (N=18) toivottiin enemmän päivähoitopaikkoja. Sisarusryhmiä ja vuorohoitoyksiköitä toivottiin lisää ja ryhmäkokoja toivottiin pienennettävän. Erityislasterien kannalta tuen pienryhmätoimintaa ja rauhallisia tiloja toivottiin lisättävän. Myös tuen saaminen ennen esikoulua oli toivottua. Terapeuttien mukaan ottaminen varhaiskasvatukseen koettiin mahdollisuutena. Terapeuttien työskentely liitettiin muun muassa tunnetaitoja ja mielenterveyttä koskeviin asioihin. Myös ympäristöllä ja ulkoilulla koettiin olevan merkitystä lasten hyvinvoinnin kannalta. Aikuisen tulisi olla varhaiskasvatuksessa saatavilla ja henkilökuntaa tulisi kouluttaa. Vastauksissa myös avoimen päiväkodin pedagogisesti suunniteltu toiminta sekä riittävä ja pysyvä henkilökunta koettiin tärkeinä.

"Jokin hoitomahdollisuus yöhoitoa tarvitsevalle lapselle."

"Pienryhmätoiminta, rauhallisten tilojen varmistaminen herkästi kuormittuville lapsille."

"Tehostetun/erityisen tuen mahdollisuus jo ennen esikoulua."

"Terapeutit mukaan varhaiskasvatuksen piiriin työskentelemään. Päiväkotiin oma puheterapeutti ja toimintaterapeutti. Myös tunnetaito-ohjausta ja ympäristökasvatusta lapsille enemmän tukemaan mielen hyvinvointia."

"Päiväkoteihin lisää perhepalveluja. Terapeutit työskentelemään muun henkilökunnan kanssa. Myös ulkona oppimista tulee lisätä, koska se tuo lapsille mielihyvää. Leikkihiha ympäristöineen tulee olla monipuolinen ja luova. Ei riitä, että pihalla on rimpuiluteline ja kiikku! Se ei ole enää tätä päivää ja se tulee huomioida päiväkotien pihojen kunnostettaessa."

"Lisää hoitajia töihin, etteivät hyvät hoitajat väsy tai vaihda työpaikkaa."

Perusopetuspalveluita (N=15) koskevista vastauksista nostettiin esille toive pienemmistä opetusryhmistä. Vastaajien mukaan opetuksen yksilöllisempää tukea tulisi parantaa mm. koulunkäynninohjaajia luokkiin lisäämällä. Myös tukiopetuksen järjestämistä toivottiin kehitettävän.

"Pidetään kiinni siitä, että saatavilla on myös pienempiä opetuksen yksiköitä. Erityistä tukea tarvitsevat saattavat ehkä tarvita vähemmän radikaaleja tukitoimia erilaisessa ympäristössä."

Kerhotoimintaa ja erilaisia aktiviteettejä tulisi tarjota enemmän. Ensimmäisillä luokilla tulisi suosia 8 tai 9 alkavia kouluuamuja. Koulujen sisällä tulisi yhtenäistää Wilma käytäntöä. Pieniä kouluyksiköitä toivotaan säilytettävän. Keiskan koulun toivottiin jatkavan toimintaansa ja koulujen yhteisöllisen toiminnan lisääntyvän.

"Kouluihin lisää kerhotoimintaa. Liikuntaa, kädentaitoja, kokkikerhoja iltapäivään. Näitä lapset tarvitsevat. Näitä voi myös joku muu ammattilainen ohjata. Ei tarvi olla välttämättä opettaja."

"Yhtenäiset Wilma-käytännöt edes saman koulun opettajille."

Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa (N=20) koskien toiveita toiminnan lisäämisestä on tuotu esille useammassa kohdassa vastauksia. Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa tulisi lisätä ja sen tulisi olla mahdollista ainakin toisen luokan loppuun saakka. Iltapäiväkerhon katsottiin olevan paikka, jonne lapsi voisi mennä viettämään aikaa kavereidensa kanssa koulun jälkeen. Kaikilla lapsilla tulisi olla mahdollisuus ainakin iltapäiväkerhotoimintaan. Opettajien pitämässä liikuntakerhoissa lapset olivat viihtyneet. Liikuntaa ja ulkoilua voitaisiin yhä lisätä. Iltapäiville lisättävät harrastusmahdollisuudet lisäisivät perheen yhteistä aikaa iltaisin.

"Kaikille 1-2luokkalaisille ap / ip mahdollisuus."

"Myös aamupäivätoiminta olisi hieno juttu, jos koulu alkaa vasta klo 10."

"Etenkin iltapäiväkerhotoiminnan pitäisi olla siten, että kaikilla lapsilla olisi niihin mahdollisuus osallistua. Olisi koulun jälkeen paikka, johon voisi mennä esim. kavereiden kanssa pelaamaan pelejä tms., jos tuntuu, että kotona aika käy pitkäksi. Monet vanhemmat kotona vasta neljän/viiden aikaan, joten pienillä koululaisilla yksinoloaika on pitkä."

Nuorisopalveluita koskevista vastauksista (N=9) toivottiin nuorisotilojen kehittämistä enemmän nuorten ehdoilla. Nuokkarin tulisi olla avoimena myös parina kesäiltana sekä järjestää toimintaa myös erityislapsille ja -nuorille. Nuorisopalveluiden jalkautumista kouluihin voitaisiin lisätä ja edesauttaa näin mm. lasten ja nuorten välistä vuorovaikutusta ja sosiaalisia taitoja.

"Viihtyisät tilat."

"Erityislapsille/ -nuorille toimintaa esim. kerran viikossa."

"Nuorten toiminta jalkautumaan koulun pitkille välitunneille."

Kirjastopalveluita kommentointiin seitsemässä avovastauksessa. Kirjaston toivottiin järjestävän enemmän toimintaa kaikenikäisille. Vastaajat pohtivat voisiko kirjasto toimia myös iltapäivä- ja aamupäivätoiminnan järjestäjänä. Kirjastossa toivottiin järjestettävän enemmän myös erilaisia luontoja ja tapahtumia.

"Kirjastoon enemmän tapahtumia lapsille ja perheille esim. pääsiäisen aikaan ja halloweenin aikaan."

"Kirjaston lukupiirejä vauvasta vaariin."

”Yleiset luennot esim. Vanhempien Akatemialta, helppo tulla paikalle.”

”Iloinen henkilökunta.”

Kulttuuripalveluita koskevissa vastauksissa (N=7) toivottiin enemmän kulttuuritapahtumia, kuten konsertteja ja draamaa sekä kuvataidetta nuorille ja lapsille. Nuorille toimintaan osallistuminen tulisi mahdollistaa järjestämällä sitä lähempänä kotia. Koulut voisivat osaltaan olla mahdollistamassa kulttuuripalveluihin pääsyä ja tutustumista.

”Lastenkonsertteja ja tapahtumia.”

” Ilmaisia kulttuuripalveluita lapsille esim. Teatterikuopalle.”

”Ilmaista tarjontaa kotona oleville ja lapsiperheille”

” Retkiä enemmän koulusta tutustumaan eri palveluihin.”

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten palveluita ja toimintoja (N=9) toivottiin monipuolistettavan ja resursseja hyödynnettävän enemmän. Järjestöjen välisen yhteistyön lisääminen koettiin myös tarpeellisenä. Toimipaikkojen katsottiin sijaitsevan turhan kaukana autottomalle ja mm. MLL:n paikallisyhdistyksen perhekahvilalle toivottiin parempia tiloja. Järjestöjen ja yhdistysten kautta toivottiin myös edullista lastenhoitoapua alueelle. Erilaisia toimintoja tulisi mainostaa enemmän ja esimerkiksi urheilujärjestöt voisivat vierailla kouluissa ja päiväkodeissa kertomassa toiminnastaan. Lisäksi toivottiin lisää luentoja eri teemoista.

” Ilmaista tarjontaa kotona oleville ja lapsiperheille. Mm. taaperouinti, vanhempi-lapsijumppa, taaperotanssi ym.”

” Enemmän yhteistyötä ja niukat resurssit käyttöön.”

”Halpa lastenvahtitoiminta.”

Uskonnollisten yhdyskuntien palvelua ja toimintaa (N=4) koskevissa avovastauksissa toivottiin, että alueella lisättäisiin ilmaista toimintaa kotona oleville lapsiperheille. Haukiputaan seurakunnan koettiin osallistuvan jo hyvin alueen asukkaiden elämään, mutta tiedotusta toiminnasta toivottiin lisättävän, kuten esim. tietoa seurakunnan retkistä. Ennakkoluuloja poistavana tekijänä esitettiin eri uskonnollisten yhteisöjen toiminnan esittelyjen järjestämistä.

”Haukiputaan seurakunta on uudistunut ja osallistuu hienosti paikallisten arkeen.”

”Seurakunnan retkistä olisi parempi saada muutakin kautta tietoa, kuin vain Rauhan Tervehdyksestä. Mennyt ohi tilaisuuksia, retkiä, kun ei ole ehtinyt lukea ko. julkaisua...”

Muita alueen palveluita ja toimintoja kommentoineet ihmiset (N=6) kertoivat turvallisen tieverkon tarpeesta. Myös ulkoilumaastoja ja lasten leikkipuistoja tulisi kehittää. Virpiniemeen toivottiin hyviä majoituspaikkoja. Koululiikunnan yhteydessä urheiluseurojen näkyvyyttä voitaisiin lisätä järjestämällä liikuntatunnilla toiminnan esittelytilaisuuksia.

”Ulkoilumaastoja metsiin saataville, polkuja, valaistuja kävelyreittejä luontoon myös talveksi.”

”Lasten leikkipuisto ns. keskuspuisto Haukiputaalla todella pieni ja vähän laitteita, joissa leikkiä. Ei vastaa Oulun leikkipuistojen tasoa. Omat lapset ehtivät kasvaa aikuisiksi ennen kuin puistoa kehitetään.”

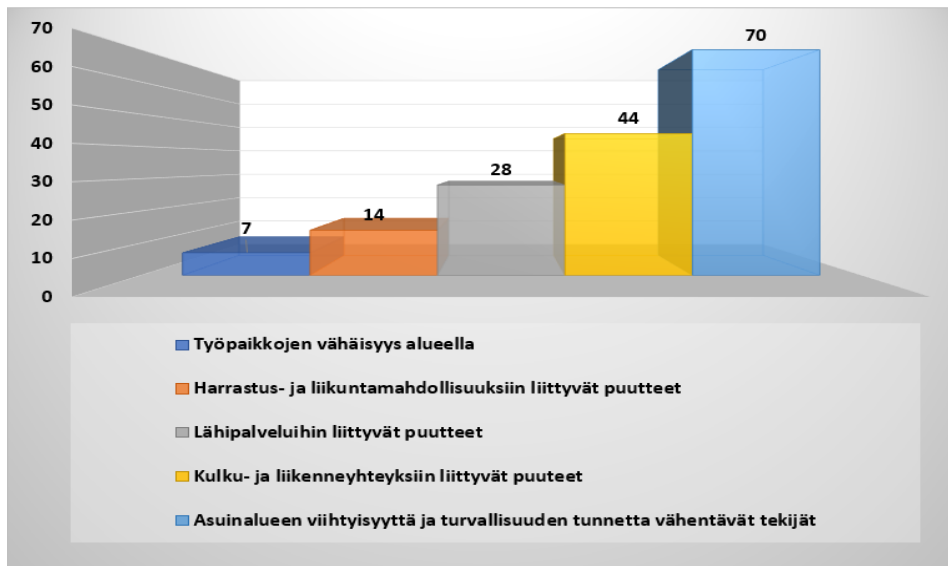
HAUKIPUDAS KESKUS JA LÄNSITUULI ASUINALUEENA

ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVIÄ JA VÄHENTÄVIÄ TEKIJÖITÄ

Vastaajilta kysyttiin, mitkä tekijät lisäävät tai vähentävät asuinalueen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Vastaukset luokiteltiin teemoittain. Viihtyvyyttä lisäävinä tekijöinä nimettiin: Asuinalueen hyvä palvelutarjonta, Asuinalueen rauhallisuus, viihtyisyys ja yhteisöllisyys, Asuinalueen luonnonläheisyys, Asuinalueen hyvät ulkoilu-, liikunta-, ja harrastusmahdollisuudet sekä Toimivat ja turvalliset liikenneyhteydet. Asuinalueen viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä pidettiin: Asuinalueen viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta vähentävät tekijät, Kulkua- ja liikenneyhteyksiin liittyvät puutteet, Lähipalveluihin liittyvät puutteet, Harrastus- ja liikuntamahdollisuuksiin liittyvät puutteet sekä Työpaikkojen vähäisyys alueella.

Kuvio 11. Asuinalueen viihtyisyyttä lisäävät tekijät Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=232

Kuvio 12. Asuinalueen viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=163

Alueen viihtyisyyttä lisäävinä tekijöinä nähtiin etenkin luonnonläheisyys, puistot ja viihtyisät ulkoilualueet sekä turvallisuus. Turvallisuutta lisäsi muun muassa hyvä naapurusto sekä turvalliset tiet kulkea kouluun ja kavereille. Myös lähellä olevien palveluiden kerrottiin lisäävän alueen viihtyisyyttä. Erityisesti koulujen ja päiväkotien sijaitseminen lähellä sekä koulujen pieni koko koettiin positiivisena asiana.

Viihtyvyyttä vähentävinä tekijöinä alueella pidettiin alueen yhteisöllisyyden puutetta sekä levottomuutta ja turvattomuuden tunnetta. Huonossa kunnossa olevat kiinteistöt, alueen sotkuisuus sekä heikot liikenneyhteydet vähensivät myös osaltaan alueen viihtyisyyttä. Palveluita ja työpaikkoja sekä harrastusmahdollisuuksia alueella katsottiin olevan liian vähän. Hyvinvointipalveluiden kehittämisen tarve nousi esille alueen veto-voimaisuutta vähentävänä tekijänä.

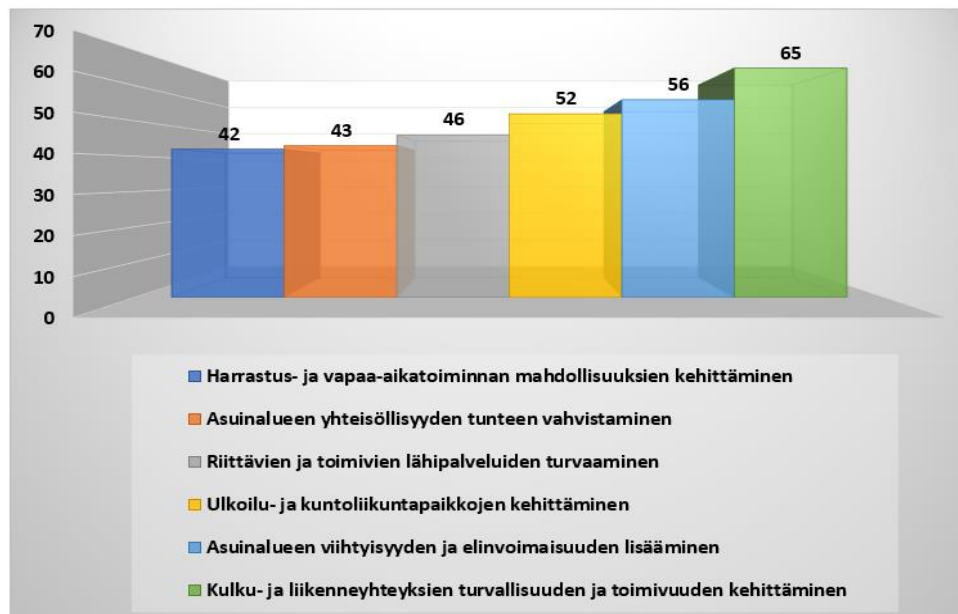
VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVÄT TEKIJÄT	VIIHTYISYYTTÄ VÄHENTÄVÄT TEKIJÄT
<p>Asuinalueen luonnonläheisyys 45</p> <p>Luonto ja meri lähellä. <u>Vesistö</u> (10) Viihtyisä jokimaisema. <u>Metsät</u> (2) <u>Puistomaisuus</u>(12) Maisemat.</p> <p>Asuinalueen rauhallisuus, viihtyisyys ja yhteisöllisyys (52)</p> <p><u>Alueen viihtyisyys, rauhallisuus, turvallisuus ja väljyys</u> (29) <u>Rauhallisuus.</u> (13) Rauhallinen asuinalue. Rauhallinen ympäristö lapsille. <u>Turvallisuus</u> (12) Turvallinen asuin ympäristö. Turvallinen naapurusto. <u>Maaseutumaisuus</u> (11) Kaavoitus väljäköä. Isot tontit. Uudisrakentaminen Omakotitalot. <u>Siisteys.</u> (7) Hoidetut puistoalueet. Puhtaus. <u>Asuinalueen yhteisöllisyys</u>(10) Mukavat ihmiset. Lapsilla kaverit lähellä. Vanhan paikkakunnan yhteisöllisyys. Haukiputtaalaisten "me" henki. <u>Ainutlaatuisuus</u> (3) Historia.</p>	<p>Kulku- ja liikenneyhteyksiin liittyvät puuteet (44)</p> <p><u>Liikenteen ja kulkuyhteyksien turvattomuus</u> (22)</p> <p><u>Liikenne</u> (2) Autoliikenne. Vilkasliikenteisiä teitä. Autoilijat eivät hidasta suoja tielle. <u>Ylinopeus</u> (2) Ylinopeudet ja turvavälien puute. Moottorikelkoilla ja motocrosspyörillä hurjastelu puisto-alueilla ja koulun ajokieltoalueilla. <u>Koulutien turvattomuus</u>(2) Vilkas tie (Revontie), joka koululaisten tulee ylittää joka päivä. Ei ole suoja tietä ja autot ajavat 40 alueella ylinopeutta. Rannantie on hengenvaarallinen, lapset pyöräilevät kaapealla autotiellä. <u>Pyöräteiden puute</u> (1) Pyöräteiden puuttuminen mm. osin Rannantieltä ja Jokelantieltä.</p> <p><u>Joukkoliikenneyhteyksiin liittyvät puuteet</u> (12)</p> <p><u>Julkiset yhteydet</u> (11) Huonot julkisen liikenteen palvelut. Joukkoliikennereitit huonot/ kaukana. Julkisen liikenteen maksullisuus vyöhykkeiden yli lapsen kanssa matkustaville. Eriarvoisuus "uusille Oululaisille". Virpiniemeen ei pääse julkisilla. <u>Muut tavat liikkua</u> (1) Liikkuminen oman auton varassa.</p> <p><u>Teiden kunnossapitoon liittyvät puuteet</u> (10)</p> <p>Pimeät kujat, huonot tiet ja paikoitellen huonot auraukset ja hiekotukset. Teiden huono kunnossapito talvella.</p>

<p>Pienen paikkakunnan ja oman kylän leima.</p> <p><u>Kehitettävää (13)</u></p> <p>Torpanmäen alue luonnontilana on perheellemme tärkeä. Harmi, jos alue kaavoitetaan ja rakennetaan täyteen. Nyt se on kaunis ja mielenrauhaa lisäävä. Lapset rakastavat Torpanmäellä olemista!</p> <p>Torpanmäen ojalle kannattais tehdä jotain. Katujen kunnostusta, valaistuksen lisäämistä, keskustan kehittämistä vetovoimaisemmaksi erilaisilla kunnostustöillä mm. tiet ja istutukset.</p> <p>Poliisin konttien siirto muualle kuin lapsiperheiden omakotialueelle.</p> <p>Asuinalueen hyvät ulkoilu-, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet (39)</p> <p><u>Hyvät ulkoilumahdollisuudet(16)</u></p> <p><u>Ulkoilu (5)</u></p> <p>Hyvät ulkoilualueet.</p> <p>Perheiden ulkoliikuntapaikat.</p> <p>Rauhallisia metsäalueita, missä voi liikkua ja retkeillä.</p> <p><u>Puistot (1)</u></p> <p>Leikkipuistot.</p> <p><u>Virpiniemen alueen läheisyys (2)</u></p> <p>Hyvät liikunta ja harrastusmahdollisuudet(21)</p> <p><u>Harrastus- ja liikuntamahdollisuudet (3)</u></p> <p>Monipuolista harrastustoimintaa tarjolla.</p> <p>Harrastusmahdollisuudet (uinti, jäähalli, jalkapallo, liikuntasalit, urheilukenttä, kuntosalit).</p> <p><u>Harrastuspaikat (9)</u></p> <p>Harrastukset lähellä.</p> <p>Liikuntapaikat.</p> <p>Urheilukentät.</p> <p>Pyöräilyreitit.</p> <p>Hiihtoladut.</p> <p>Liikuntakeskus.</p> <p><u>Kulttuuri (1)</u></p> <p><u>Kehitettävää (2)</u></p> <p>Keskustaan penkkejä, jossa voi kävelyressuilla levähtää. Haukiputaan keskustaan kaivataan leikkipuistoja myös Torpanmäen puolelle</p> <p>Asuinalueen hyvä palvelutarjonta (74)</p> <p><u>Hyvät peruspalvelut kohtuullisten matkojen päässä(25)</u></p> <p><u>Peruspalvelut (17)</u></p> <p>Palvelujen saatavuus.</p> <p>Lähipalvelut.</p> <p>Hyvät ja kattavat palvelut lähellä.</p> <p>Modernit palvelut.</p> <p>Peruspalvelut saman katon alta.</p> <p><u>Palveluiden toimivuus (6)</u></p>	<p>Huonosti hoidetut tiet ja pyörätiet.</p> <p>Harrastus- ja liikuntamahdollisuuksiin liittyvät puutteet (14)</p> <p><u>Liikunta (1)</u></p> <p>Ei liikuntamahdollisuuksia.</p> <p><u>Harrastustoiminta (5)</u></p> <p>Harrastustoimintaa on vähän.</p> <p>Leikkipuiston puute.</p> <p>Enemmän ulkoharrastuspaikkoja esim. skeittipuisto puuttuu.</p> <p><u>Talviurheilu (2)</u></p> <p>Talvella ei ole oikein mitään, ulkoilukin vähäistä, kun liukkaat kelit ja ei lunta esim. pulkkamäkeen.</p> <p>Huonosti hoidettu jääkentät!</p> <p>Lähipalveluihin liittyvät puutteet (28)</p> <p><u>Vähenevät palvelut (7)</u></p> <p><u>Peruspalvelut (4)</u></p> <p>Huonot peruspalvelut.</p> <p>Haukiputaan keskustan palvelut ovat vähentyneet ja keskusta ei ole vetovoimainen.</p> <p>Hajallaan oleva keskusta, josta puuttuu paljon palveluja.</p> <p><u>Päiväkodit ja koulut (6)</u></p> <p>Liian suuret koulut.</p> <p>Ei päiväkotia, koulun jatkuva lakkautusuhka, ei ip-toimintaa.</p> <p>Keskittäminen päivähoito ja koulu isoihin yksiköihin.</p> <p>Yöhoidon puuttuminen varhaiskasvatuksen piiristä.</p> <p><u>Palveluiden taso (4)</u></p> <p>Huonosti toimivat ja resursoidut hyvinvointipalvelut.</p> <p>Julkisen sektorin ja erikoiskauppojen palveluiden ja erikoisliikkeiden väheneminen.</p> <p>Alueella ei ole isoa ruokakauppaa, joku suuri marketti olisi tarpeen.</p> <p><u>Säästöt (1)</u></p> <p>Oulun kaupungin säästötoimet.</p> <p><u>Asunnot (1)</u></p> <p>Liian vähän vuokra-asuntoja.</p> <p>Asuinalueen viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta vähentävät tekijät (70)</p> <p><u>Asuinalueen epäsiisteys ja -viihtyisyys (38)</u></p> <p>Viheralueiden ja leikkipuistojen kunto.</p> <p>Sotkuisuus ja liian vähäiset roskikset.</p> <p>Graffitit.</p> <p><u>Keskusta (5)</u></p> <p>Keskusta-alue todella ankea.</p> <p>Tyhjät liiketilat.</p> <p><u>Rakennukset (5)</u></p> <p>Rumat/ vanhat rakennukset.</p> <p>Autioituneet kaupungin vuokra-asunnot.</p>
---	--

<p><u>Toimivat ja hyvät varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä toisen asteen opiskelumahdollisuudet</u>(26)</p> <p><u>Koulujen ja päiväkotien toimivuus</u> (4) Mukava varhaiskasvatus ja kouluympäristö. Hyvin toimiva päiväkotit ja koulu yhteisö. Päiväkodit/koulut hyvin sijoitettuja liikkumisen kannalta. Vanhempien mahdollisuus vaikuttaa esim. varhaiskasvatus / koulu.</p> <p><u>Rakennusten kunto</u> (2) Hyväkuntoiset koulut ja päiväkodit.</p> <p><u>Perusopetus ja toisen asteen koulutus</u> (6) Päiväkodit, koulut. Pieni koulu. Keiskan koulu. Useat erikoiset koulut läpi eri kouluasteiden. Lukio. Ammattiopistot.</p> <p><u>Muu alueen palvelutarjonta</u>(21)</p> <p><u>Kaupat</u> (5) Eri kauppojen tarjonta. Lähikauppa.</p> <p><u>Jatuli</u>.(3) Uimahalli.</p> <p><u>Kirjasto</u>. (2) Ihan keskustassa kirjasto.</p> <p><u>Terveyspalvelut</u> (1)</p> <p><u>Seurakunta</u> (1) Aktiivinen srk-toiminta.</p> <p><u>Kuntosali</u> (1)</p> <p><u>Pelastuslaitos</u> (1)</p> <p><u>Kehitettävää</u> (2)</p> <p><u>Palveluihin pääseminen</u> (1) Helposti päästävää palveluiden piiriin.</p> <p><u>Liiketilat</u> (1) Tyhjiä liiketiloja olisi hyvä saada täytettyä.</p> <p><u>Toimivat ja turvalliset liikenneyhteydet</u> (22)</p> <p><u>Liikenneyhteydet</u> (4) Nopea yhteys moottoritielle. Hyvät kulkuyhteydet ja julkinen liikenne. Hyvät liikenneyhteydet, hyvä auraus ja hiekotus talvella. Paraneva kulkuyhteys Oulun keskustan suuntaan.</p> <p><u>Turvallisuus</u> (3) Turvalliset tiet kulkea koulussa ja kavereilla. Kunnolliset pyörätiet.</p> <p><u>Oulun läheisyys</u> (2) Oulun läheisyys ja julkiset kulkuyhteydet.</p>	<p>Rumat varasto ja tehdasmaiset rakennukset esim. Torpanmäen alueella.</p> <p><u>Kaavoitus</u> (4) Liika "kaupunkimaisuus"=asfalttiviidakko. Infraan huono hoito. Liian tiukka kaavoitus. Luonnon väheneminen eli rakentaminen umpeen.</p> <p><u>Asuinalueen levottomuus ja turvattomuus</u> (20)</p> <p><u>Päihteet</u> (4) Poliisin kontit.</p> <p><u>Levottomuus</u> (5) <u>Turvattomuus</u> (3) Ilkivalta. Murtoja. Pimeys, katuvalojen puute.</p> <p><u>Häiriökäyttö</u> (5)</p> <p><u>Yhteisöllisyyden vähäisyys</u> (12)</p> <p><u>Yhteisöllisyyden puute</u> (2) <u>Kohtaamispaikkojen vähäisyys</u> (2) Leikkipuistojen huono sijainti. Tapahtumia lapsiperheille liian vähän, hankala hankkia ystävyyssuhteita (vertaistapaamiset päiväkotien ulkopuolella). Nuorille kohtaamispaikka keskustaan, jossa voi syödä ja harrastaa eli nuorisokahvilaa. Sinne myös ammattilaisia töihin.</p> <p><u>Tapahtumien puute</u> (1)</p> <p><u>Työpaikkojen vähäisyys alueella</u> (7)</p> <p><u>Työpaikkojen vähyys ja etäisyydet</u> (4) Työpaikkojen (yritysten) vähyys ja sen myötä autoitettava keskusta ja palvelut. Työpaikkojen vähyys ja pitkät työmatkat.</p>
---	---

TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ASUINYMPÄRISTÖSTÄ

Asukkailta kysyttiin avoimella kysymyksellä tulevaisuuden toiveita asuinaluettaan ja asuinympäristöään koskien. Vastauksia tuli yhteensä 76 ja teemakohtaisia aineistoviittauksia yhteensä 304. Vastaukset jakautuivat kuuteen eri teemaan: Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden ja toimivuuden kehittäminen, Asuinalueen viihtyisyyden ja elinvoimaisuuden lisääminen, Ulkoilu- ja kuntoliikuntapaikkojen kehittäminen, Riittävien ja toimivien lähipalveluiden turvaaminen, Asuinalueen yhteisöllisyyden tunteen vahvistaminen sekä Harrastus- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien kehittäminen.

Kuvio 13. Tulevaisuuden toiveet asuinyhteisöstä ja asuinympäristöstä Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=304

Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden ja toimivuuden kehittäminen

Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden ja toimivuuden kehittämisen (N=65) osalta merkitykselliseksi koettiin paremmat liikenneyhteydet, kevyenliikenteen väylät, turvallisuus liikkuesssa sekä tieverkostosta huolehtiminen. Myös julkisia liikenneyhteyksiä toivottiin parannettavan ja Heitonkankaalle toivottiin bussipysäkkiä.

”Bussilinja kulkemaan Haukiväylää pitkin, kuten oli muutama vuosi sitten. Nyt Heitonkankaalta ja Haapakankaalta on noin 2 km lähimmälle bussipysäkille.”

Kevyen liikenteen väyliä toivottiin lisää. Kevyen liikenteen väyliä lisäämällä voitaisiin vaikuttaa positiivisesti lasten koulumatkojen turvallisuuteen, kuin myös hidasteita lisäämällä. Koulumatkan turvallisuutta koettiin voitavan lisätä, jos koulun läheisyyteen merkittäisiin erillinen koululaisten autokuljetuksen jättöpaikka.

”Pyörätie Jokelantielle.” ”Rakentakaa pyörätie Rannantiellä.”

”Turvallinen koulumatka, nyt lapset pääsevät kouluun samalla tiellä kuin autot ja (talvella) tie on hyvin liukas.”

”Alueelle saisi tulla lisää hidastustyssyjä risteysiin lapsia ajatellen, koska ylinopeuksia ajetaan alueella todella paljon ja jopa räikeitä ylityksiä näkee päivittäin.”

”Haukiputaan yhtenäiskoulun liikenneturvallisuuden parantaminen ja erillinen ”jättöpaikka” autolla pysähtymiseen lapsia vietäessä ja hakiessa.”

Liikenneturvallisuuden lisääminen koettiin tärkeänä asiana. Teiden ylläpidolla ja valaistuksella koetaan olevan liikenneturvallisuutta kohentavia vaikutuksia etenkin koululaisten näkökulmasta.

"Turvalliset hyväkuntoiset valaistut tiet ja pyörätiet."

"Koulotie hiekoitetaan talvisin ja aurataan hyvin."

"Hiekoitus kuntoon talvella pyöräteillä, etteivät koululaiset kaadu."

Asuinalueen yhteisöllisyyden tunteen vahvistaminen

Asuinalueen yhteisöllisyyden tunteen vahvistamista koskevissa vastauksissa (N=43) toivottiin asuinyhteisön ja elinympäristön lisäävän yhteisöllisyyttä sekä harrastuksia ja tapahtumia eri-ikäisille. Lapsille ja nuorille tulisi tarjota enemmän mahdollisuuksia ja tiloja kohdata toisiaan, ja myös perheille olisi hyvä tarjota kohtauspaikkatoimintaa. Pihojen leikkipaikat tarjoavat luontaisia kohtaamispaikkoja perheille ja lapsille ja niitä toivottiinkin kunnostettavan.

"Alueelle tarvitaan vapaa-ajanviettopaikka/-alue, jossa olisi eri ikäisille aktiviteettiä."

"Nuorille kahvio ja hampurilaispaikka."

"Perhekerho, johon vapaa-ajalla olisi mahdollista mennä viettämään aikaa."

Alueen yhteisöllisyyttä voitaisiin lisätä myös erilaisten tapahtumien kautta. Esimerkiksi ympäristöstä huolehtiminen ja alueen siivoaminen voitaisiin tehdä osana yhteisöllistä tapahtumaa tai koululaisille suunnattujen roskakampanjoiden kautta. Myös isoja ulkoilmatapahtumia järjestämällä tuettaisiin yhteisöllisyyden tunnetta. Tapahtumien järjestämiseen tulisi voida hyödyntää Jatulin tiloja. Tapahtumista tiedottamiseen toivottiin yhteistä kanavaa.

"Haukiputaan asukkaita voisi rohkaista kohtaamaan enemmän toisiaan mm. tapahtumien kautta."

"Kahvila keskellä kylää, ilmaisia ulkoilmakonsertteja esim. Jatulin viereisellä kentällä."

"Isoja, ulkoilma kirpputoritapahtumia."

"Jatulin salin ilmaiskäyttö yhdistysten tapahtumiin."

"Joku Haukipudas-lehtinen, johon laitettu koko vuoden tapahtumat alueella."

Vastaajat toivat esille myös toiveen, että ihmiset välittäisivät toisistaan ja huomioisivat ja auttaisivat toisiaan.

"Huomioidaan enemmän toisia."

"Aikuisten välittävä asenne nuoria ja lapsia kohtaan."

"Yhteisön ja yhteisöllisyyden näkökulmasta, mahdollisuus vaikkapa sille varamummolle/varaukille, jota voisi pyytää kylään lapsia viihdyttämään tai joiden luona lapset voisivat kyläillä"

"Virallisia tukiperheitä kai ei saa kuin niitä eniten tarvitsevat (?) eli matalan kynnyksen tukiperhetoimintaa ihan tavallisille perheille ja vanhemmille hengähdystaukojen muodossa."

Riittävien toimivien lähipalveluiden turvaaminen

Riittävien ja toimivien lähipalveluiden turvaamista koskevissa avoimissa vastauksissa (N=46) toivottiin palveluiden pysymistä asuinalueella. Lapsille ja lapsiperheille suunnattujen palveluiden lähellä pysymistä toivottiin useassa vastauksessa, samoin kuin henkilökunnan riittävyys takaamista. Hyvinvointi- ja terveystalouteen toivottiin ongelmattomaa asiointia. Pienille lapsille puolestaan toivottiin lyhyempää hoitopäivää sekä huoltajille yhteiskunnan tukia perhevapaisiin.

"Lapsiperhe palvelut pysyisivät lähellä."

"Lapsille päiväkotia, koulu."

"Kotipalvelua saatavilla."

"Neuvolatoiminnan kehittäminen."

"Riittävästi peruspalveluihin henkilökuntaa, tiloja, mahdollisuutta."

Lasten perusopetus- ja toisen asteen koulutuspalvelut keräsivät paljon kommentteja. Toiveissa oli, että lähikoulut säilyisivät alueella perusopetuksesta lukioon saakka. Koulujen turvallisuus ja toiminnan sujuvuus koettiin merkitykselliseksi. Oppimisympäristöjen rauhallisuus ja oma luokkahuone olivat toiveissa koululaisille. Perusopetus- ja koulutuspalveluiden sujuvuuden kannalta esiin nostettiin myös matalan kynnyksen avun saavuus sekä henkilökunnan riittävyys.

"Turvallinen ja sujuva koulu lapsille."

"Koululaisille matalan kynnyksen apua mm. koulukuraattori, koulupsykologi "näkyväksi" ja em. henkilöitä riittävästi."

"Koululaisille toivon rauhallisia oppimisympäristöjä ja omaa luokkahuonetta."

Vanhuksille toivottiin erityisesti hyviä ja toimivia asuntoja. Myös vanhusten arjen virikkeellisyys ja palveluiden sujuvuus tulisi taata.

"Vanhuksille toimivat palvelut ja asunnot."

"Vanhuksille myös toivon inhimillistä kohtelua, virikkeitä ja uusia asuntoja."

"Vanhustyöhön tulisi kohdentaa täydennyskoulutusta."

Kirjaston pysymistä alueella toivottiin. Alueelle toivottiin myös isompia ruokakauppoja helpottamaan perheiden arjen asioiden hoitamista.

"Isompia kauppoja, joka helpottaisi arkea, kun ei tarvitse töiden päälle lähteä kauas, vaan saa kaikki mitä tarvii läheltä."

Muiden palveluiden osalta alueelle toivottiin lisää vuokra-asuntoja sekä kierrätyspistettä.

"Kierrätyspiste Heitonkangas/ Haapakangas alueelle."

Asuinalueen viihtyisyyden ja elinvoimaisuuden turvaaminen

Asuinalueen viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta koskeva osio keräsi 56 vastausta. Alueen koettiin olevan viihtyisä, hyvä ja turvallinen paikka asua. Luonto ja luonnon läheisyys koettiin merkittävänä tekijänä viihtyisyyden kannalta.

"Toivon perheellisille rauhaa ja virikkeellistä asuinympäristöä."

"Laajojen metsä- ja ulkoilualueiden säilyminen ja tukeminen."

"Rauhallinen ja viihtyisä keskusta, puistoineen ja viheralueineen."

"Virkistysalueiden hoito ja luonnon läheisyys."

Alueen siisteyden toivottiin kiinnitettävän huomioita, samoin kuin keskustan alueen viihtyisyyden lisäämiseen. Myös leikkipuistoja siisteyttä ja turvallisuutta toivottiin lisättävän.

"Keskustan viihtyisyyden parantaminen, sotkemisen vähentäminen."

"Keskustasta/torista viihtyisämpi."

"Turvallisemmat leikkipuistot (siistitään lasinsirut yms. pois useammin, hox kevät ja lumien sulaminen)."

Myös uusia kiinteistöjä ja tontteja toivottiin alueelle lisää. Torpanmäen alueen kehittäminen nostettiin esille useammassa kommentissa.

"Tontteja tulisi kaavoittaa enemmän Haukiputaan keskustan tuntumaan. Tontin saaminen hankalaa."

"Uudisrakentaminen, vanhat homeliikekiinteistöt pois"

"Torpanmäen alueen rakentamisen aloittaminen."

Haukiputaan elinvoimaisuuden lisäämiseksi alueelle toivottiin lisää työpaikkoja ja palveluja. Tyhjiin oleviin liikerakennuksiin toivottiin uutta toimintaa tai huonokuntoisten liiketilöiden purkamista.

"Virkistävää keskustaa, ei muuttamista pelkäksi nukkumalähiöksi."

"Pysyisi pudas elinvoimaisena ja palvelut pysyisivät täällä."

"Toivon, että täällä voisi elää ja asua hyvin ja laadukkaasti vanhuuteen asti. Palvelut pysyisivät lähellä ja niitä saisi ilman taistelua."

Ulkoilu- ja kuntoliikuntapaikkojen kehittäminen

Ulkoilu- ja kuntoliikuntapaikkoja koskevissa vastauksissa (N=52) tuotiin esille toive luonnon säilymisestä alueella. Luonto toimi myös virkistystoiminnan mahdollistajana.

"Toivottavasti luonnonläheisyys säilyy ja ulkoliikuntapaikkoja tulee lisää (mm. Haukiputaan koulun läheisyyteen tuleva alue)."

"Enemmän luontoa, puistoja, metsäpolkua."

"Ulkoilumahdollisuuksia ja pääsyä luontoon virkistäytymään pitäisi kehittää. Muuallekin kuin Virpiniemeen. Muutamia hienoja paikkoja on olemassa, mutta niitä ei hoideta, niihin ei kannusteta menemään."

Ulkoliikuntapaikkoja toivottiin kehitettävän ja niiden kunnossapidosta huolehdittavan. Erityisesti alueella toivottiin lisättävän ulkoliikuntareittejä sekä ulkoharrastuspaikkoja. Ulkoliikuntapuiston rakentaminen toisi mukavan lisän alueelle. Talviliikuntamahdollisuuksiin toivottiin monipuolisuutta. Alueelle haluttaisiin myös avaintuontimahdollisuudet.

"Joen rantaan kunnostettu ulkoilureitti Santaholmasta keskustaan. Olisi avoinna 24/7 tasapuolisesti kaikille kuntalaisille!"

"Ulkoilualueita ja reittejä keskusten alueelle esim. Jokirantaan tai Haapajärjen ympäristöön."

"Iltaisinkin urheilukentän käyttö."

"Pururata ja kunnan harrastusalue Torpanmäelle."

"Jonkinlainen isompi ulkoilukeskus mm. frisbeegolfille olisi hyvä."

"Heitonkankaalle luistinkenttä ja latu alkamaan. Säästyisi vanhemmat kuljetusrumbalta."

"Haukipudas-Virpiniemi hiihtolatua pidettäisiin hyvin kunnossa."

"Luistelukentälle lämmin pukukoppi."

Lapsille toivottiin enemmän ilmaisia leikkipuistoja ja nuorille harrastusmahdollisuuksia.

"Lapsille tulisi olla viihtyisiä leikkipuistojen ja nuorille paikkoja, missä harrastaa."

"Saisi edes puiston tilalle jalkapallomaalit ja talveksi luistinkentän."

Harrastus- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien kehittäminen

Alueen harrastus- ja vapaa-aikatoiminta keräsi 42 vastausta. Harrastusmahdollisuuksien toivottiin säilyvän ja monipuolistuvan alueella.

"Sellaisten harrastuspaikkojen rakentaminen, esimerkiksi vanhan kirkonkylän koulun paikalle, johon lapset pääsivät kulkemaan myös itse, mikä vähentäisi harrastuskuskausrumbaa."

"Pelihalli, sisäpelihalli tai mahd. pelata squash, sulkapallo, tennis."

"Lasten sisäleikkipuisto, keilahalli/biljardiapaikka." "Kiipeilykeskus olisi hitti nuorten keskuudessa."

"Haukiputaan uimahalli kaipaa kipeästi lisää tilaa. Halli on hyvin ruuhkainen."

"Toivoisin myös kunnalta panostusta jalkapalloharrastukseen hallin muodossa."

"Monipuolinen skeittipuisto Haukiputaan keskustaan" "Liikennepuisto."

Nuorille suunnatut harrastusmahdollisuudet herättivät paljon ajatuksia vastaajissa. Nuorille toivottiin mm. kohtaamispaikkaa, jossa olisi valvontaa. Harrastusmahdollisuuksien kustannuksiin toivottiin myös tukea.

"Nuorille jokin isompi keskus vapaa-ajan viettoon, jossa askartelukerhoja, ompelukerhoja, kuvaamataitoa ja muita käsitöitä. Tällä hetkellä koulujen tarjoamat kerhot ovat aina täynnä."

”Nuorison liikuntaharrastuksia tulisi tukea ja mahdollistaa, jotta niihin olisi matala kynnyks osallistua.”

”Enemmän harrastustoimintaa, edullista/ ilmaista.”

”Enemmän tukea lapsen harrastukseen.”

JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET

Julkisten tilojen käyttöön liittyviä kehitystoiveita selvitettiin avoimien kysymysten avulla. Vastaajia oli 39 ja aineistoviittauksia kertyi yhteensä 118. Vastauksissa tuotiin esille kolmeen eri aihealueeseen liittyviä ehdotuksia: Tyhjillään olevien toimitilojen hyödyntäminen (N=17), Olemassa olevien toimitilojen käytön laajentaminen (N=89) ja muut vastaukset (N=12). Olemassa olevien toimitilojen käyttöä koskevat kommentit jakautuivat vielä neljään alaotsikkoon: Tilojen käyttömahdollisuudet yhteisölliseen toimintaan, Tilojen käyttömahdollisuus eri ryhmätoimintojen ja tilaisuuksien järjestämiseen, Toimitilojen hyödyntäminen ohjatun kerho-, harrastus-, ja vapaa-aikatoiminnan toteuttamiseen sekä Aukioloaikojen ja käyttöasteen lisääminen.

Tyhjillään olevien ja olemassa olevien tilojen hyödyntämistä koskevissa vastauksissa korostui tyhjillään olevan vanhan koulun hyödyntäminen monipuolisesti, esimerkiksi harrastuspaikkana. Koulun pihaan voitaisiin rakentaa, vaikka koira- tai parkourpuisto. Koulun tiloja voitaisiin hyödyntää myös kulttuurikeskuksen tuomiseksi alueelle. Haukiputaan puskaradiota pidettiin hyvänä paikkana ilmoittaa vapaista tiloista.

”Tyhjillään olevaa vanhaa koulua voisi antaa bänditiloiksi tai muuhun harrastustoimintaan.”

”Koulun pihan taideteokset ovat unohdettuja, saisivat nekin taas tulla ihmisten nähtäville.”

”Myös vanhan koulun puusto ja muu kasvisto on upeaa. Rannan läheisyys mahdollistaisi esim. taidetoiminnan pitämistä ulkona ja maisemamaalausta.”

Entistä S-marketin kiinteistöä toivottiin hyödynnettävän esim. kahvilan tai pikaruokapaikan toimitiloiksi. Nuorille toivottiin enemmän kohtaamispaikkoja, jossa työskentelisi ammattilaisia.

”Toivon nuorille kohtaamispaikkaa keskustaan, jossa voi syödä ja harrastaa eli nuorisokahvilaa! Sinne myös ammattilaisia töihin.”

Alla kootusti muissa vastauksissa esiin nousseet kehittämisideat.

”Uimahalli voisi hyötyä laajennuksesta ja parannustyöstä, sillä voitaisiin palvella pohjoispuolta entistäkin paremmin?”

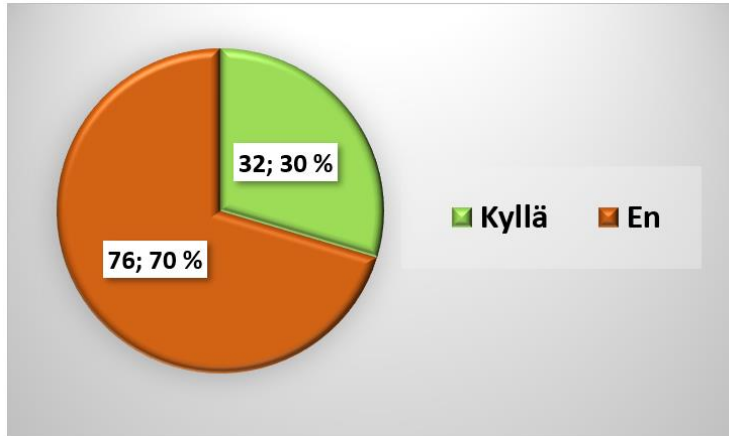
”Lapsille tulisi olla leirikoulupaikka, koska retkirahoja ei saa enää kerätä. Virpiniemeen suunnittele jotain tähän liittyvää!”

”Torille enemmän tapahtumia ja kojuja.”

KIINNOSTUS ASUINALUEEN YHTEISÖLLISYYTEEN JA KEHITTÄMISEEN

Vastaajilta kysyttiin heidän kiinnostustaan osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Suurin osa vastaajista (70 %) kertoi, ettei ole halukas osallistumaan asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Vastaajista puolestaan 30 % kertoi haluavansa osallistua. Vastaajat saivat täydentää vastaustaan avovastauksella (N=70).

Kuvio 14. Kiinnostus asuinalueen yhteisöllisyyteen ja kehittämiseen Haukipudas keskus ja Länsituuli. N=108

Osallistumisinnostusta löytyi muun muassa päätöksentekoon ja kyläyhdistyksen toimintaan osallistumisen osalta. Vanhempainyhdistyksen ja urheiluseurojen toimintaan osallistuminen sekä nuorten ja lasten hyväksi tehdyn toiminnan, kuten kerhojen järjestäminen, koettiin mielekkäänä tapana osallistua. Osallistuminen alueen kehittämiseen ja suunnitteluun omia ideoita jakamalla, nähtiin myös mahdollisena keinona vaikuttaa. Ajan puutteen katsottiin vaikuttavan osallistumiseen.

” Osallistamalla kokouksiin ja päätöksentekoon.”

”Olemalla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa.”

”Voisin olla mukana jossain yhteisöllisessä toiminnassa lasten ja nuorten hyväksi”

Osallistumista ja vaikuttamista estävänä tekijänä pidettiin erityisesti ajan puutetta ja arjen haastavuutta. Osa vastaajista kertoi terveyden tai perhetilanteen estävän osallistumisen. Ajan salliessa ja voimavarojen riittäessä usea vastaajista olisi kuitenkin kiinnostunut osallistumaan. Osa vastaajista oli mukana jo jossain toiminnassa, eikä tämän vuoksi kerennyt osallistumaan muihin toimintoihin tai kehittämistyöhön.

”Ei ole tällä hetkellä aikaa/resursseja.”

”Mihinkään virallisiin sitoumuksiin, mitkä ovat pois ajasta kotona, ei ole mahdollisuutta irtautua juuri siksi, kun työt ja arjen pyörittäminen vie lähes kaiken ajan. Viikolla vapaa-aikaa ei juurikaan ole ja sen haluaa priorisoida perheelle tai omiin (vähäisiin) harrastuksiin.”

”Olen aktiivisesti harrastustoiminnassa talkoohenkilönä, aika ei riitä useaan toimintaan.”

JOHTOPÄÄTÖKSET HAUKIPUDAS KESKUS- JA LÄNSITUULEN ALUEEN TILANTEESTA

Haukiputaan keskustan ja Länsituulen alueella korostui perheen merkitys sekä avun saannin nopeuttamisen tärkeys. Useat perheet toivoivat, että avun saamisen kynnystä laskettaisiin ja prosessia selkeytettäisiin. Alueella asuvat ihmiset olivat kiinnostuneita osallistumaan yhteisölliseen toimintaan, mikäli heidän elämäntilanne sen salli. Osa vastanneista kertoi olevansa jo mukana toiminnassa muun muassa lapsille suunnattujen harrastuksien kautta. Kehitystyötä tehdessä on tärkeää muistaa, että prosessit ovat pitkiä ja vaativat yleensä usean eri tahon yhteistyötä.

Toive vertaistuesta ja tukiverkostosta korostui monessa vastauksessa. Vertaistukea toivottiin muun muassa parisuhteeseen, arjen haasteisiin, sekä uusperheen elämään liittyvissä asioissa. Vastaajat kertoivat saaneensa vertaistukea esimerkiksi perhekahviloista, Facebookin vertaistukiryhmistä sekä vanhempaintapaamisista. Luennot koettiin merkittävinä vertaistuen lähteenä. Luentoja toivottiin lisättävän erinäisistä aihealueista. Toiveet vertaistuesta ja halu luentoihin kertoo asukkaiden halusta jakaa arjen kokemuksiaan toisten kanssa ja saada tukea itselleen tärkeisiin ja eri elämän osa-alueilla haastaviksi koettuihin asioihin. Kaikille avoimiin luentoihin osallistumisen kynnys olisi myös matala ja helpottaisi osaltaan perheen avun saantia. Avun piiriin pääsyä toivottiin nopeutettavan ja matalan kynnyksen palveluita lisättävän. Palveluihin pääsyn oli koettu olevan hidasta ja haastavaa. Joskus tilanne oli kerennyt hankaloitua ennen kun apua oli saatu. Osa vastaajista puolestaan kertoi, että avun hakemisen kynnys oli ollut liian korkealla. Saadun avun oli kuitenkin koettu olevan perheen tarpeita vastaavaa ja riittävää. Erityisen paljon perheet toivoivat apua lastenhoidon kanssa. Useassa perheessä lastenhoitoavun saamisen uskottiin olevan yhteydessä vanhempien jaksamiseen ja tukiverkoston muodostumiseen.

Haukiputaan keskuksen ja Länsituulen alueella vastauksissa korostui perheen ja kodin merkitys hyvinvointia lisäävänä tekijänä. Perheen kanssa haluttiin viettää aikaa yhdessä vapaa-ajalla sekä kotona että harrastusten parissa. Harrastuksia pidettiin tärkeinä hyvinvoinnin edistämisen kannalta. Harrastusmahdollisuuksiin toivottiin monipuolisuutta jokaiselle ikäryhmälle. Myös perheen yhteisiä harrastusmahdollisuuksia toivottiin lisättävän. Perheille yhdessä tekemisen kokemuksilla ja vahvojen perhesiteiden ylläpitämisellä on pitkälle kantavat positiiviset vaikutukset ihmisten elämässä. Perheen merkitys korostuu etenkin pienten lasten kohdalla, koska perhe on lapsen ensimmäinen kasvun ja kehityksen sekä sosiaalisen toiminnan viitekehys.

Luonnon läheisyyttä ja monipuolisia liikuntamahdollisuuksia pidettiin alueen vahvuutena. Luonnolla ja ulkoilulla onkin tutkitusti todettu olevan positiivisia vaikutuksia ihmisen mieleen ja vireystilaan. Useassa vastauksessa toivottiin ulkoilureittien kehittämistä ja ulkoilualueiden lisäämistä etenkin keskustan alueelle.

Alueen liikenneturvallisuutta toivotettiin kehitettävän. Alueelle toivottiin kunnollisia jalkakäytäviä sekä valaistusta, jotta esimerkiksi koululaisten koulumatkasta tulisi turvallisempi. Turvallisuutta voitaisiin tehostaa hidasteita lisäämällä, jotta autoilijoiden vauhti ei nousisi taajama-alueella liian kovaksi. Turvallisuus oli asuk-

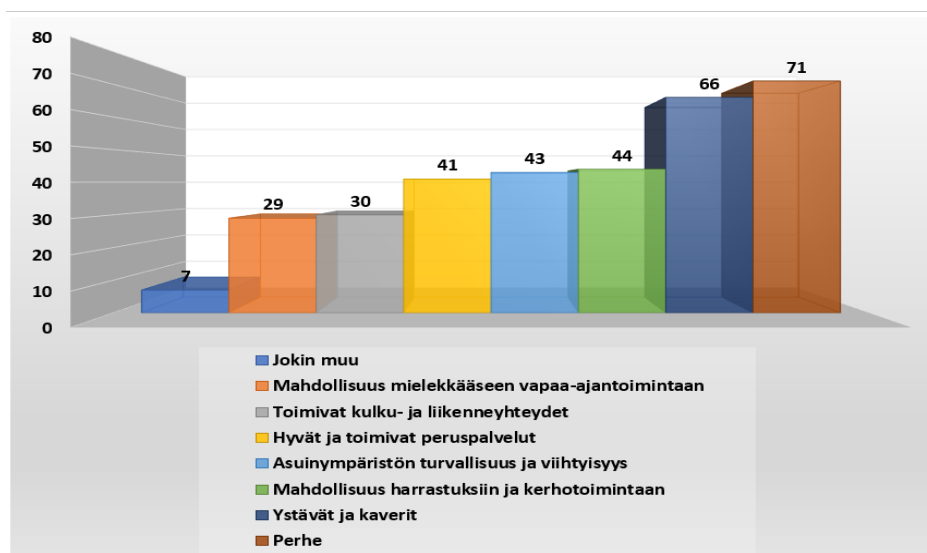
kaille suuressa roolissa ja se vaikutti myös asuinalueen viihtyvyyteen. Viihtyvyyttä vähentävinä tekijöinä nähtiin myös keskustan alueen tyhjillään olevat rakennukset ja palveluiden puute. Keskustan aluetta toivottiinkin kehitettävän uuden kaavoituksen sekä rakentamisen ja säilyvien lähipalveluiden avulla.

ARJEN HYVINVOINTI

Tässä luvussa käsitellään perheen hyvinvointiin liittyvät asiat Martinniemen ja Halosenniemen alueella asuvien lapsiperheiden kokemana. Ensimmäiseksi tarkastellaan lasten, nuorten ja huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita. Toisena luvun teemana on perheiden kokemukset tukeen sekä apuun liittyvistä asioista.

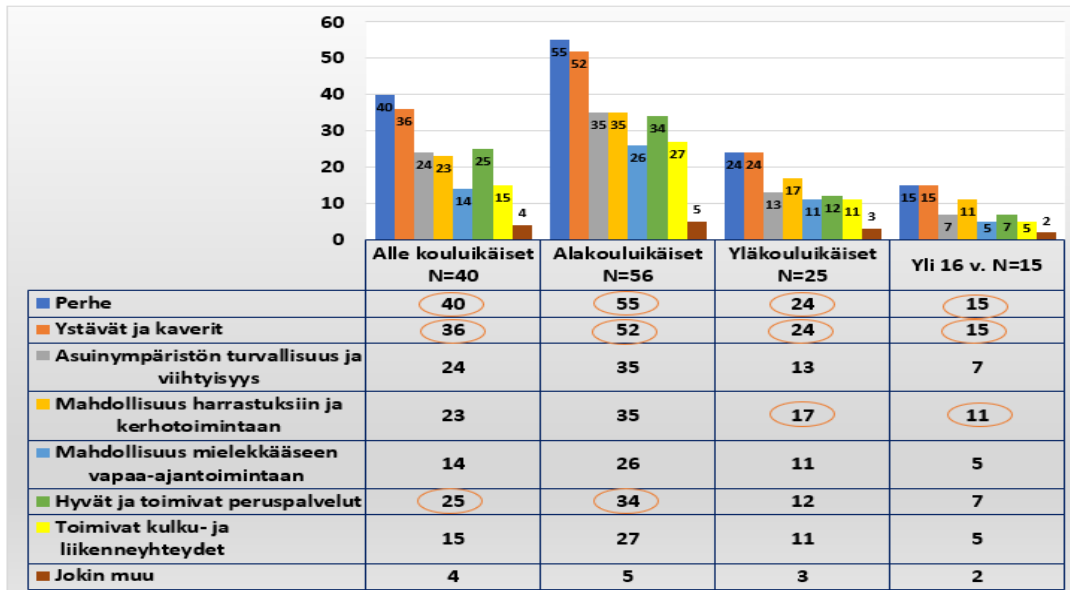
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

Vastaajilta (N=72) kysyttiin, mitkä asiat tuottavat iloa lapsen arkeen ja lisäävät hyvinvointia. Vastaajia pyydettiin valitsemaan luetelluista asioista kolme merkittävintä asiaa asteikolla 1–3. Vastaajilla oli mahdollisuus täydentää vastauksiaan avovastauksilla (N=18). Kaikkien vastaajaperheiden vastauksia tarkastellessa, eniten iloa lapsille tuottivat perhe, ystävät ja kaverit sekä mahdollisuus harrastuksiin ja kerhotoimintaan.

Kuvio 15. Lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia tekijöitä Martinniemi ja Halosenniemi. N=331

Ikäryhmittäin vastauksia tarkasteltaessa perhe ja ystävät ja kaverit näyttäytyvät edelleen tärkeimpinä iloa ja hyvinvointia lasten ja nuorten arkeen tuottavina asioina. Kolmanneksi tärkeimmäksi koetun asian osalta ikäryhmien välillä oli tunnistettavissa eroavaisuuksia. Alle kouluikäisille ja alakouluikäisille lapsille kolmanneksi eniten hyvinvointia lisäsi hyvät ja toimivat peruspalvelut, kun taas yläkoulu ikäisille ja yli 16- vuotiaille kolmanneksi merkittävimmäksi tekijäksi nousi harrastus- ja kerhotoiminta.

Kuvio 16. Lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita ikäryhmittäin Martinniemi ja Halosenniemi

Avovastauksissa perheen sekä ystävien ja kavereiden merkitystä arjen iloa ja hyvinvointia tuottavana asiana kuvattiin seuraavasti:

"Yhteinen aika ja perheen hyvinvointi niin henkisesti kuin fyysisesti."

"Se, että ei kiusata ja että on kavereita."

Mielekästä vapaa-ajan toimintaa ja harrastuksia sekä kerhotoimintaa koskevissa avovastauksissa tuotiin esille puitteita mahdollisuuksissa kohdata ihmisiä ja harrastaa. Harrastuksiin kuljetettiin pitkiä matkoja. Harrastukset koettiin kuitenkin lapsille mieleisiksi ja tärkeiksi.

"Ei ole nuorille paikkoja!!"

"Kaikki harrastustoiminta on Oulussa..."

"Harrastukset olisi lähellä."

"--- ei ole aktiivista mahdollisuutta harrastaa eikä kerhoja liiemmin taida olla, harrastuksia tarjoaa Haukiputaan Heitto ... Harrastus tärkeäksi koettu."

"Kylän kaukalon kunnossapito on alle asteikon! Jään ja kaukalon kuntotaso aiheuttaa jo loukkaantumisvaaran. Käyttöaste on kuitenkin korkea."

Asuinalueen viihtyvyyttä ja turvallisuutta koskevissa avovastauksissa naapurustolla koettiin olevan vaikutusta alueen viihtyisyyttä lisäävänä tekijänä, mutta samalla nostettiin esille huoli päihteisiin liittyen. Alueen viihtyisyyttä koettiin lisäävän myös mahdollisuudet harrastaa ikätasoisesti. Asuinympäristön siisteyteen toivottiin kiinnitettävän enemmän huomiota.

"Turvallisuuden ja viihtyisyyden kuuluu ikätasoinen harrastusmahdollisuus alueella, kulku mahdollisuudet jne."

"Se, että alue olisi turvallinen. --- huumeongelma esillä. Alueelle siksi hakeuduttiin, että huumeita ei täällä tarvitsisi pelätä tai sitä ongelmaa kohdata. Tämä tulee ottaa vakavasti huomioon."

"Turvallinen oma ympäristö... Turvallisuutta tarvitaan lapsille."

Lähipalveluista esiin nostettiin lähikauppa, kirjasto ja koulu, sekä tuotiin esille terveyspalveluihin liittyvä kehittämiskohde. Lisäksi kulku- ja liikenneyhteyksiä sekä teiden kunnossapitoa toivottiin kehitettävän.

"Koulu on toimiva, mutta neuvola ja terveyskeskus palveluihin vaikea päästä!!"

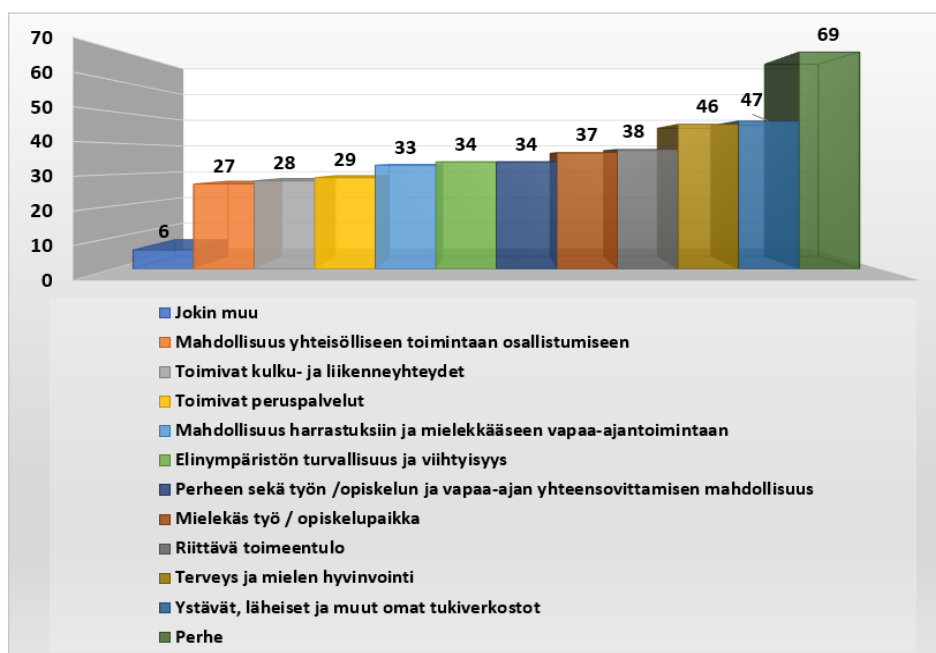
"Teiden kunnossapito todella surkeaa. Autoja jää pohjasta kiinni sohjoon keväällä yleisellä tiellä."

"Niitä ei ole!" (Kommentti koskien julkista liikennettä.)

HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA TEKIJÖITÄ

Vastaajilta kysyttiin myös, mitkä tekijät tuottavat iloa ja hyvinvointia huoltajien arkeen. Huoltajat valitsivat itselleen kolme merkittävintä asiaa asteikolla 1–3. Vastauksia tuli 71 ja valittuja vaihtoehtoja 428. Vastauksia oli mahdollista täydentää avovastausten avulla (N=8). Merkittävimpänä tekijänä huoltajien hyvinvoinnin kannalta pidettiin perhettä, kun taas toiseksi merkittävimmäksi tekijäksi nostettiin ystävät, läheiset ja muut omat tukiverkostot. Kolmanneksi tärkeimpänä pidettiin terveyttä ja mielenhyvinvointia. Ikäryhmittäin tarkasteltuna asioiden tärkeysjärjestys ei poikennut.

Kuvio 17. Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia tekijöitä Martinniemi ja Halosenniemi. N=428

Perheeseen liittyvissä vastauksissa toivottiin mahdollisuuksia perheen yhteiselle tekemiselle ja harrastusmahdollisuuksille.

”Lapsiperheille toimintaa.”

”Perheiden tukeen ja hyvinvointiin kaipaa enemmän resursseja paikallisella tasolla. Esim. jo se, että on mahdollisuus harrastaa omalla kylällä, vaikuttaa koko perheen hyvinvointiin.”

Elinympäristön turvallisuutta ja viihtyvyyttä kommentoitiin alla olevin viittauksin.

”Turvallisuus, hyvinvointi, kevyenliikenteen väyliä lisää.”

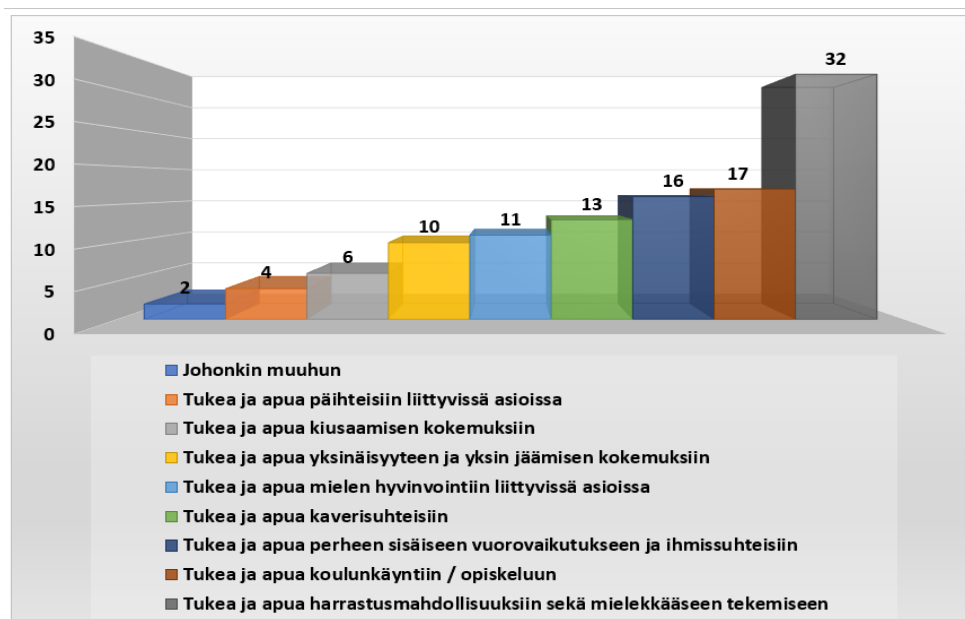
”Turvallisuus lapsilla kulkea tarvitsisi lisää huomiota.”

Terveyteen ja mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa koettiin avun saaminen vaikeaksi. Palveluiden puute nostettiin esiin myös Jokin muu avovastauksessa. Lisäksi kulku- ja liikenneyhteyksiä toivottiin kehitettävän ja monipuolistettavan.

”Martinniemessä vaikea saada apua esim. kotiin.”

”Linja-autot voisi kulkea paremmin, myös Häyryseniemeen asti.”

Vastaajilta kysyttiin, missä asioissa he toivoisivat tukea ja apua nuoren arkeen liittyen. He saivat valita ane-
tuista vaihtoehdoista yhden tai useamman sekä täydentää vastaustaan avoimien vastausten avulla (N=24).
Kysymykseen vastasi 52 perhettä ja valittuja vastauksia tuli yhteensä 111. Eniten apua toivottiin harrastus-
mahdollisuuksiin sekä mielekkääseen tekemiseen. Toiseksi ja kolmanneksi eniten apua toivottiin koulun
käyntiin sekä perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin. Alle kouluikäisissä perheissä apua toi-
vottiin yhtä paljon kaverisuhteissa, kun vuorovaikutuksessa ja ihmissuhteisiin. Ikäryhmittäin tarkasteltuna
vastauksissa ei ollut muita merkittäviä eroja.

Kuvio 18. Lapsen ja nuoren arkeen toivottu tuki ja apu Martinniemi ja Halosenniemi. N=111

Harrastusmahdollisuuksia ja mielekästä vapaa-aikaa koskeneissa vastauksissa toivottiin monipuolisempia
harrastusmahdollisuuksia sekä lyhyempiä etäisyyksiä harrastuspaikkoihin. Osa vastaajista toivoi apua harras-
tuskuljetuksien kanssa. Harrastusmaksut koettiin kalliina.

”Lisää kerhotoimintaa kouluun ja omalle kylälle.”

”Harrastuksia ja monipuoleisempia aikatauluja tulisi saada lähemmäs pitkien työpäivien ja matkojen vuoksi. Jotta vanhemmat ehtivät ja jaksavat kuskata lapsia harrastuksiin työpäivän jälkeenkin.”

*”...perheellä rajalliset tulot, harrastusmaksut jätävän isot. Aiheuttaa jatkuvaa huolta. Ollaan selvitty tähän men-
nessä.”*

Mielenhyvinvointia koskevissa vastauksissa toivottiin vertaistukea, apua liittyen lapsen univaikeuksiin sekä
tukea arjen haasteista selviytymiseen.

”Perhevertaistukea.”

”Perheet on yksin. Tämä vaikuttaa suoraan lasten hyvinvointiin. Tukea ei ole vanhemmille oikeastaan. ”

*”Työssä uupuminen..., sen kun yhdistää vapaa-ajan olemattomuuteen ja pikkulapsiperheen haastavaan arkeen on
mielenterveys koetuksella.”*

Kiusaamisen kokemuksia täydentävissä vastauksissa vastaajat toivoivat, että kiusaaminen saataisiin loppumaan.

”Kiusaamisen kitkeminen. Itse kiusattuna lapsuudessa ja pelkään omien lasteni kohdalla ettei he joutuisi kiusatuksi.”

Koulun ja opiskelun tukea koskevilla vastauksilla kerrottiin tarpeesta reagoida nopeasti tuentarpeen ilmettyä, ja että lapsia tuettaisiin enemmän opinnoissa. Lapsille toivottiin myös aamu- ja iltapäivä kerhotoimintaa.

”Se että tuen tarpeeseen reagoidaan heti. Että on ammattilaisia töissä.”

”Lapset tarvitsivat enemmän tukea läksyjä varten, kuin mitä meillä on mahdollista antaa.”

”Oppimisen tukeen.”

”Ap ja ip-kerhot tulisi olla saatavilla 1–2 lk lapsille, joiden molemmat vanhemmat lähtevät aamuisin töihin ennen lapsen kouluunlähtöä. Myös loma-aikojen hoitoa tulisi saada pienelle koululaiselle, jos vanhemmat eivät saa töistä lomaa.”

Perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvissä vastauksissa toivottiin tukea etenkin lasten välisen vuorovaikutuksen tukemiseen. Tukea tarvittaisiin myös lapsen levottomuuteen, univaikeuksiin sekä herkkyyteen ja kiintymyssuhteen parantamiseen.

”Eri ikäisten lasten erimielisyydet.”

Vastaajat toivoivat apua myös huumeisiin ja päihteisiin liittyvissä asioissa.

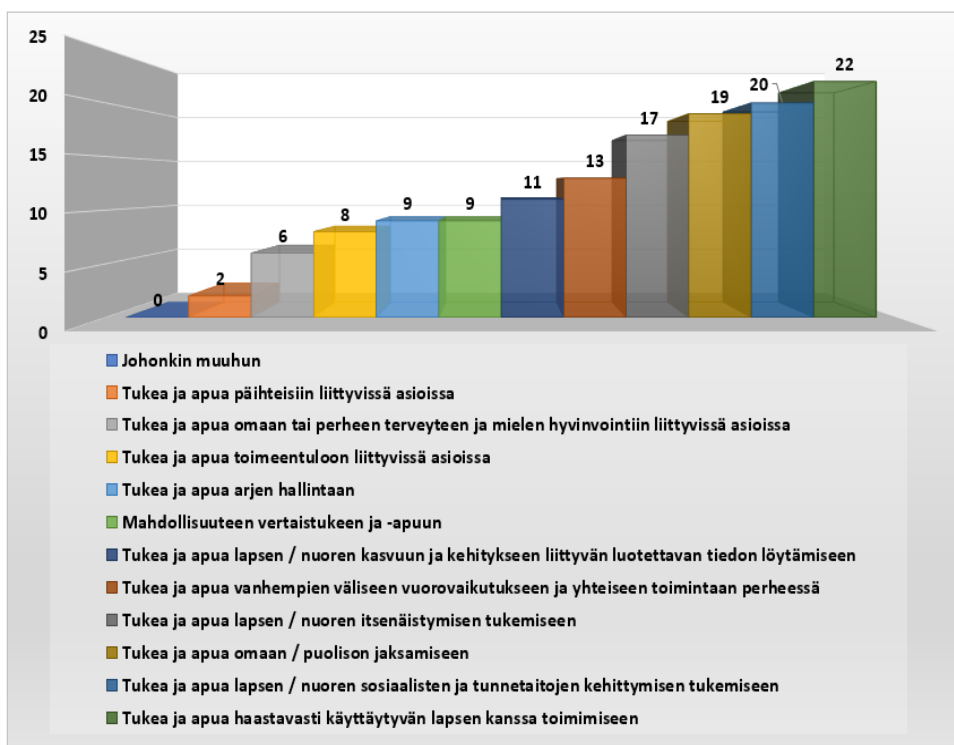
”Martinniemessäkin esillä näkynyt huumeongelma...Pelottavaa.”

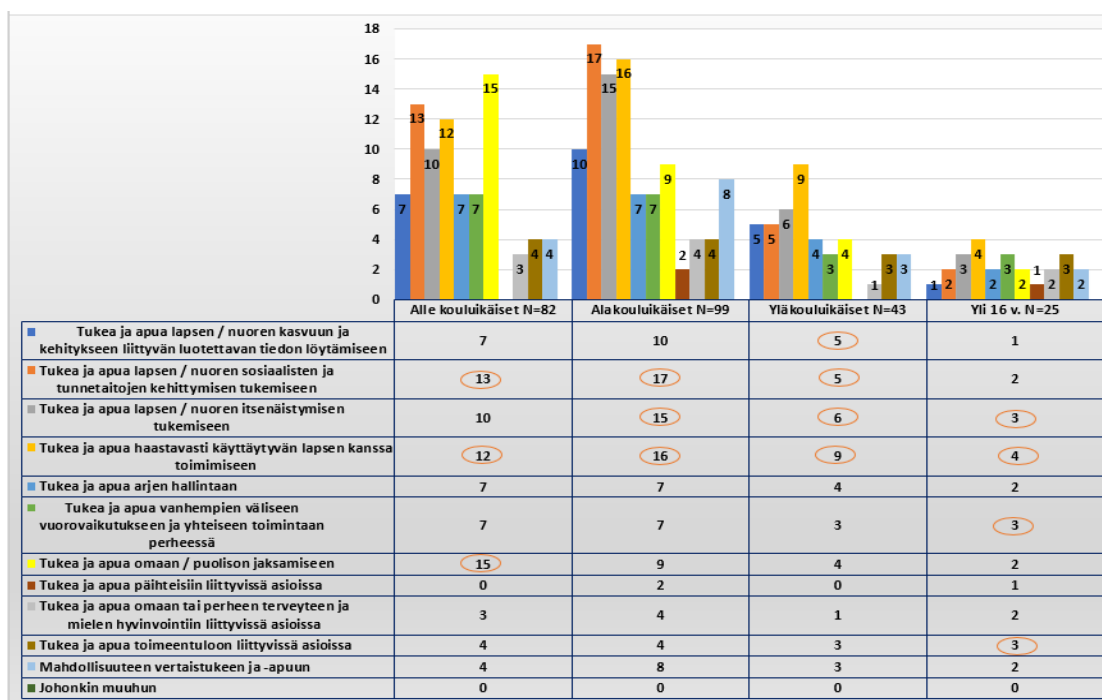
VANHEMPANA JA KASVATAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKI JA APU

Huoltajille annettiin mahdollisuus kertoa, mihin asioihin he toivoisivat saavansa tukea ja apua. Vastauksia tuli 54. He saivat valita yhden tai useamman annetuista vaihtoehdoista ja valittuja vastauksia oli yhteensä 136. Huoltajat saivat myös täydentää vastauksiaan avovastausten avulla (N=12). Eniten vanhemmat toivoivat tukea haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen. Toiseksi ja kolmanneksi eniten vastaajat toivoivat tukea lasten ja nuorten sosiaalisten ja tunnetaitojen tukemiseen sekä omaan tai puolisonsa jaksamiseen liittyvissä asioissa.

Ikäryhmittäin tarkastellessa eniten tukea toivotut asiat poikkesivat toisistaan. Alle kouluikäiset lapsiperheet toivoivat eniten tukea omaan tai puolisonsa jaksamiseen ja kolmanneksi eniten tukea toivottiin haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen. Kouluikäisissä lapsiperheissä eniten tukea toivottiin lapsen ja nuoren sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen tukemiseen. Toiseksi ja kolmanneksi eniten tukea toivottiin puolestaan haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen sekä lapsen ja nuoren itsenäistymisen tukemiseen. Yläkouluikäisissä lapsiperheissä tukea toivottiin toiseksi eniten nuorten itsenäistymisen tukemisessa. Kolmanneksi eniten apua toivottiin haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen sekä lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvä tiedon saamiseen. Yli 16-vuotiaiden lasten perheissä toiseksi eniten apua toivottiin toimeentuloon liittyvissä asioissa, vanhempien väliseen vuorovaikutukseen sekä yhteiseen toimintaan perheessä ja nuoren itsenäistymisen tukemisen kanssa.

Kuvio 19. Vanhempana ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu Martinniemi ja Halosenniemi. N=136

Kuvio 20. Vanhempana ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu ikäryhmittäin Martinniemi ja Halosenniemi. N=136

Eniten avovastauksia keräsi puolison ja omaan jaksamiseen toivottu tuki. Avun tarve korostui etenkin loma-aikoina ja tukiverkoston ollessa vähäiset. Vastaajat toivoivat lapsilleen myös aamu- ja iltapäivä kerho mahdollisuutta. Lastenhoitoapua tulisi saada helpommin.

” Luotettavan lastenhoitoavun löytyminen, jotta vanhemmilla yhteistä aikaa joskus. Tukiverkostat lähellä olematomat ”

”Meitä auttaisi eniten ap- ja ip-kerho mahdollisuus, kun lapsi lähtee ekalle. Myös loma-ajat ovat vaikeita, koska kiertävät kesälomavuorot, eikä työpaikoilla enää jousteta, vaikka on pieniä lapsia. Ts. Lomaa ei saa yhtä aikaa, kun lapsella on loma. Eikä vanhempien loma edes riitä pitkien kesälomien järjestämiseen.”

Haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen toivotussa vastauksessa toivottiin lisää tietoa, kuinka toimia lapsen kanssa eri tilanteissa.

”Erilaiset luennot olisivat hyviä.”

Lasten ja nuorten sosiaalisten ja tunnetaitojen tukemista koskevissa vastauksissa haluttiin apua neuropsykologisia haasteita omaaville lapsille sekä lapsen herkkyyden ja kouluikäisten univaikeuksien suhteen.

Vanhempien väliseen vuorovaikutusta ja yhteistä toimintaa perheessä koskevassa vastauksessa yhteisiä linjoja lapsen kasvatuksessa pidettiin merkityksellisenä. Tukea ja apua toivottiin myös päihteisiin liittyvässä vastauksessa.

”Eroperheessä lasten vanhempien yhteinen linja kasvatuksessa.”

Toimeentuloon liittyen nostettiin esiin sairauden vaikutus perheen toimeentuloon ja sitä kautta edelleen mm. lasten harrastusmahdollisuuksiin.

AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA

Vastaajilta kysyttiin, mistä he olivat saaneet tukea ja missä asioissa tuen saamista tulisi helpottaa entisestään.

Vastauksia tuli 72 ja valittuja vastauksia 116. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdoista ja heillä oli mahdollisuus täydentää vastauksiaan avoimilla kommentteilla (N=16).

Tärkeimmäksi tuen ja avun kanavaksi nimettiin sukulaiset ja läheiset. Toiseksi eniten huoltajat kommentoivat, etteivät ole tarvinneet tukea tai apua. Vertaisryhmätoiminta ja keskusteluapu oli koettu seuraavaksi merkityksellisemmäksi tuen ja avun hakemisen kanavaksi. Ikäryhmittäin tarkasteltuna vastaukset olivat kahden ensimmäisen tuen ja avun hakemisen kanavan osalta vastaavat. Muutoin vastauksista löytyi poikkeamia. Alle kouluikäisille ja alakouluikäisille kolmanneksi keskeisimmäksi avun saannin kanavaksi nousi keskusteluapu. Yläkoululaisten ja yli 16-vuotiaiden lapsiperheiden vastauksissa kolmanneksi nousi vaihtoehto: Emme ole saaneet tukea tai apua.

Avovastauksissa kommentoitiin eniten sukulaisilta ja läheisiltä saatua tukea ja apua.

”Omat sisarukset ja vanhemmat.”

”Hankala saada lyhytaikaista lastenhoitoapua.”

Vastaajat kertoivat saaneensa tukea myös vertaisryhmätoiminnasta usealla eri tavalla.

”Perhekahvilassa muiden vanhempien kanssa kokemusten jakamista.”

”Facebook vertaisryhmät.”

Apua saatiin myös erilaisista kotiin saatavilla olevista palveluista ja avusta.

”Lapsirikas-hankkeesta.”

”Lastenhoitaja.”

Keskusteluavun osalta korostui neuvolan ja päiväkodin merkitys tuen ja avun kanavana.

”Neuvolasta neuvolakäynneillä.”

”Päiväkodista, jos jotain erityistä tulee mieleen.”

Osa vastaajista koki etteivät he olleet saaneet tai tarvinneet apua.

"Olemme pärjänneet hyvin keskenämme."

Kuvio 21. Avun ja tuen hakemisen kanavia Martinniemi ja Halosenniemi. N=116

AVUN SAANNIN KYNNYSTÄ MADALTAVIA TEKIJÖITÄ

Vastaajilta kysyttiin, missä asioissa he toivoisivat avun saannin kynnyistä madallettavan entisestään. Vastauksia tuli yhteensä 38 ja valittuja vastauksia 60. Vastaajille annettiin myös mahdollisuus täydentää vastaustaan avoimien vastausten avulla. Näitä kertyi yhteensä 29. Eniten avun saannin kynnyistä toivottiin madallettavan perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä asioissa sekä lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvien asioiden suhteen. Ikäryhmittäin tarkasteltuna erot eivät olleet suuria. Alle kouluikäisten lasten perheissä kolmanneksi eniten avun saannin kynnyistä toivottiin madallettavan parisuhteen tukemiseen liittyvissä asioissa sekä vanhemmuuteen liittyvissä asioissa, kun taas alakouluikäisissä ja yli 16-vuotiaiden lapsiperheissä tuen saannin kynnyistä haluttiin madaltaa myös erotilanteisiin liittyvissä asioissa.

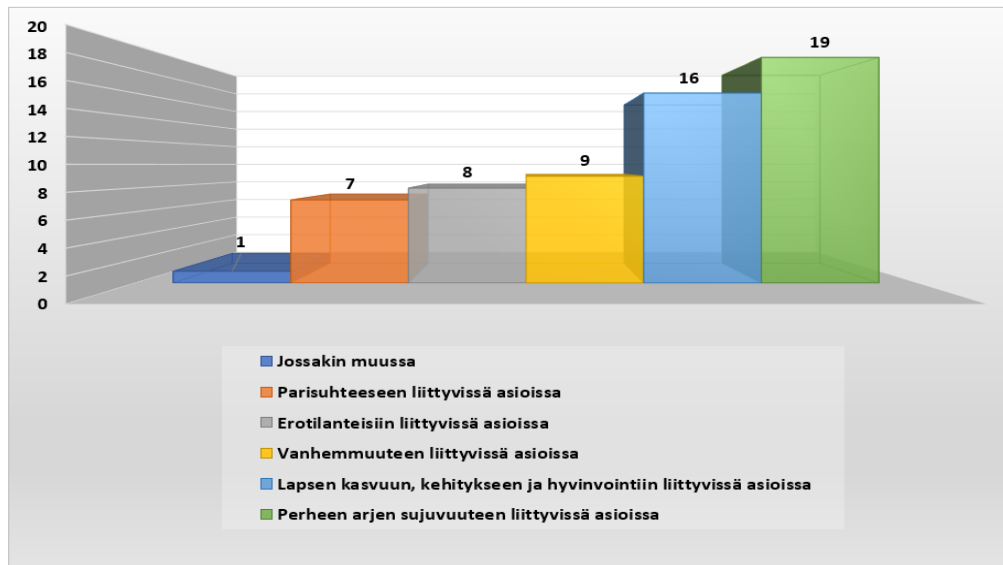
Arjen sujuvuutta koskevissa avoimissa vastauksissa korostettiin neuvolan roolia tiedon siirrossa ja ohjaamisessa muiden palveluiden piiriin. Merkityksellisenä perheen arjen sujuvuuden kannalta koettiin myös aamu- ja iltapäiväkerho toiminta sekä lähellä olevat harrastusmahdollisuudet. Perheet toivoivat myös tukea arjen haasteisiin muun muassa lastenhoitopalvelun ja kotiavun sekä internetin välityksellä.

"Harrastemahdollisuuksien ollessa lähellä, koko perhe hyötyy siitä. Tulee yhteistä aikaa."

"Paremmat taloudelliset tuet esim. opiskelijoille."

"Arjen haasteissa, kun ei ole tukiverkosta, esim. lastenvahtipalvelu tai siivousapu."

"Missä tahansa ongelmassa helpottaisi, kun olisi jokin netin kautta saatava yhteys, jonka kautta saisi apua."

Kuvio 22. Avun saannin kynnystä madaltavia tekijöitä Martinniemi ja Halosenniemi. N=60

Neuvolan merkitys korostui myös vanhemmuuteen liittyvissä avoimissa vastauksissa. Neuvolaa pidettiin paikkana, josta tulisi saada tietoa ja ohjausta. Edullista lastenhoitoapua toivottiin. Myös vastuu lasten kasvattamisesta puhutteli vastaajia.

”Tarjota lastenhoitoapua, joka ei maksaisi paljon.

”Neuvolassa tiedolla ja sieltä ohjata eteenpäin.

” Vanhemmilla päävastuu lapsien kasvattamisessa.”

Lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä vastauksissa toivottiin lisää tietoa lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyen. Oppilashuollon palveluita toivottiin tuotavan enemmän esille sekä huoltajille että lapsille.

”Neuvolassa, päiväkodilta tiedolla.”

”Neuvolachatti myös iltaisin vanhemmille.”

”Oppilashuollon palvelut tutummaksi vanhemmille ja oppilaille.”

Erotilanteihin liittyvissä vastauksissa korostettiin keskusteluavun merkitystä sekä eronneille huoltajille että lapsille.

”Vanhemmille tulisi tarjota välittömästi erotilanteessa keskusteluapu ja lapsille, jotta vanhemmat ymmärtävät toimia lapsensa parhaaksi erotilanteissa.”

”Vertaistukea.”

Keskustelu- ja lastenhoitoavun merkitys tuli esille myös parisuhteeseen liittyvissä vastauksissa.

”Parisuhdeterapian saatavuus.”

”Kokoontumisia, maksuttomia terapioida.”

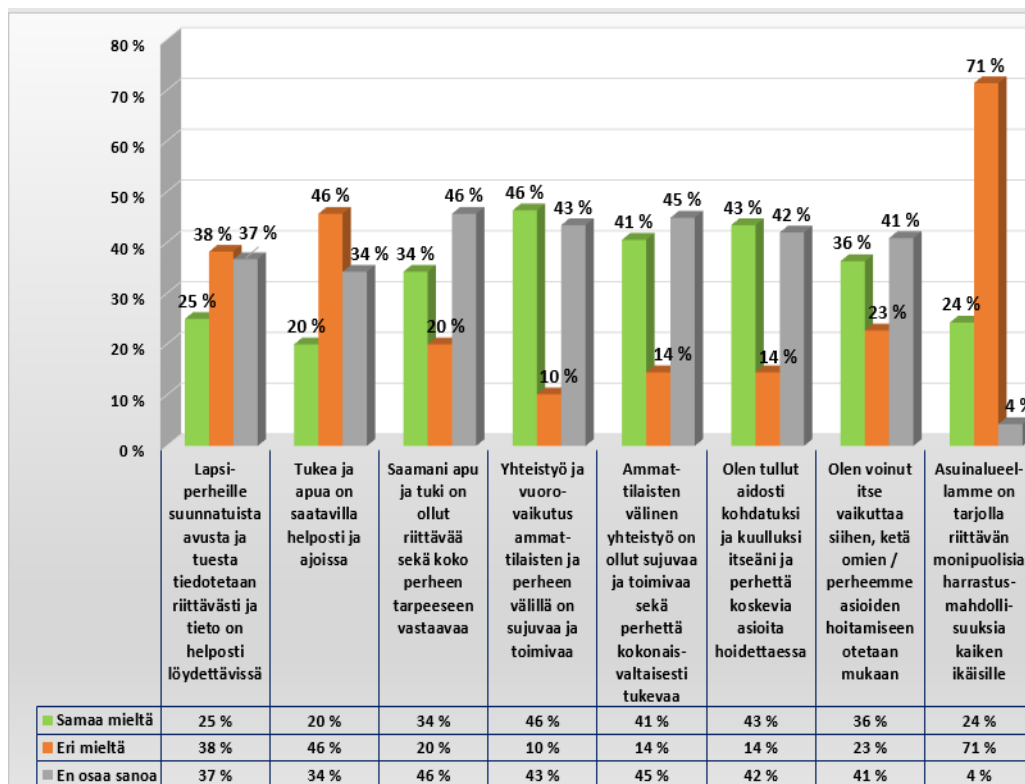
”Tarjota esim. jokaiselle vauvaperheelle muutama tunti ilmaista lastenhoitoa, jotta vanhemmat pääsevät käymään jossain kahdestaan.”

PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA

Palveluiden kehittäminen vaatii perheiltä koottua kokemustietoa koskien palveluiden saatavuutta sekä kehitettäviä osa-alueita. Kyselyssä palveluiden saatavuutta mitattiin väittämien avulla. Kehittämistoiveita puolestaan kerättiin listaamalla alueen palveluita yhteen, joista vastaajat saivat valita kehitettävät palvelut. Vastauksia oli mahdollista täydentää avoimien vastausten avulla.

KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA

Palveluiden saatavuutta mitattiin väittämäasteikolla samaa mieltä, eri mieltä ja en osaa sanoa. Vastaajat saivat täydentää vastauksiaan avoimien vastausten avulla. Avovastauksia kertyi 25. Keskeisempänä huomiona nousi esille vastaajien kokemus siitä, että alueella ei ollut riittävästi harrastusmahdollisuuksia ja tuen saaminen oli haastavaa. Ikäryhmittäin tarkasteltuna vastauksissa ei ollut eroa.

Kuvio 23. kokemukset palveluiden saatavuudesta Martinniemi ja Halosenniemi. N=25.

Vastanneista 71 % koki, että alueen harrastusmahdollisuuksia tulisi kehittää monipuolisemmiksi ja kaiken ikäisille sopiviksi. Alueella toimi jo harrastusseuroja, jotka mahdollistavat harrastamisen, jokseenkin harrastusmahdollisuuksia toivottiin yhä monipuolistettavan muun muassa sisäleikkipuistolla. Liikuntapaikkojen siisteydestä toivottiin huolehdittavan. Toiminnasta toivottiin tiedotettavan paremmin.

"Monipuolista harrastustoimintaa on kyllä tarjolla, mutta harrastusmahdollisuudet perheiden välillä vaihtelee varallisuuden mukaan. Harrastaminen on kallista."

”OUKA jo järjestää esim. Vesijatulissa näitä ilmaisia kerhoja, kiitos niistä!”

”3–5 vuotiaiden harrastusmahdollisuuksista alueella minulla ei ole tietoa...”

Tuen ja avun saantia halutaan nopeuttaa entisestään, sillä vain 25 % vastaajista oli sitä mieltä, että apua on saatavilla riittävän nopeasti. Apua oli saatavilla, jokseenkin odotusajat olivat liian pitkiä. Palvelujen ja toimintojen vähentämisen katsottiin myös vaikuttavan avun saannin nopeuteen.

”Liian pitkät jonot avun saantiin.”

”Prosessit kestävät.”

”Kaikkea vähennetään, esim. Appi-toiminta, perhekerho jne.”

Apua saatuaan perheet olivat kuitenkin kokeneet, että ovat tulleet aidosti kuulluksi itseään ja perhettään koskevilla asioilla (43 %). Etenkin yhteistyö koulun ja päiväkodin kanssa on ollut sujuvaa. Joskus perheille on tosin jäänyt kokemus, että heitä ei ole ymmärretty.

”En aina, arpia ymmärtämättömyyteen liittyen on jäänyt.”

Yhteistyö ammattilaisten ja perheen välillä on koettu varsin sujuvaksi. Vastaajista 46 % kertoo yhteistyön olleen sujuvaa. Myös ammattilaisten keskinäisestä yhteistyöstä perheillä on positiivisia kokemuksia (41 %). Koulun sekä päiväkodin ammattilaisten yhteistyö oli koettu positiivisena. Joskus asioiden selvittämiseen koetaan menneen liian paljon aikaa.

”Koulun kanssa on ollut.”

Saatu apu vastasi myös perheiden tarpeisiin (34 %). Avoimista vastauksista kävi kuitenkin ilmi, että saadaksesen apua tuli olla myös itse aktiivinen. Perheiden huoltajien jaksamista toivottiin tuettavan enemmän.

”Apua saa, jos sitä jaksaa hakea.”

”Vanhempien voimia ylläpitävää/lisäävää / antava tuki hyvin vähäistä.”

Lapsiperheille suunnatusta avusta toivottiin tiedotettavan enemmän ja tiedon löytymistä helpotettavan sekä selkiytettävän. Vastaajista 38 % koki, että tiedon löytäminen oli ollut haasteellista. Tietoa toivottiin koottavan helposti löydettävään paikkaan. Neuvolassa perheitä voitaisiin ohjata nykyistä tehokkaammin tiedon ja avun piiriin.

”Pitäisi olla enemmän ja tietopaketti suurin piirtein kytkettynä neuvolatyöhön, eli sieltä neuvotaan ja annetaan tietoa, vaikkei välttämättä sitä vanhemmat osaa kysyä.”

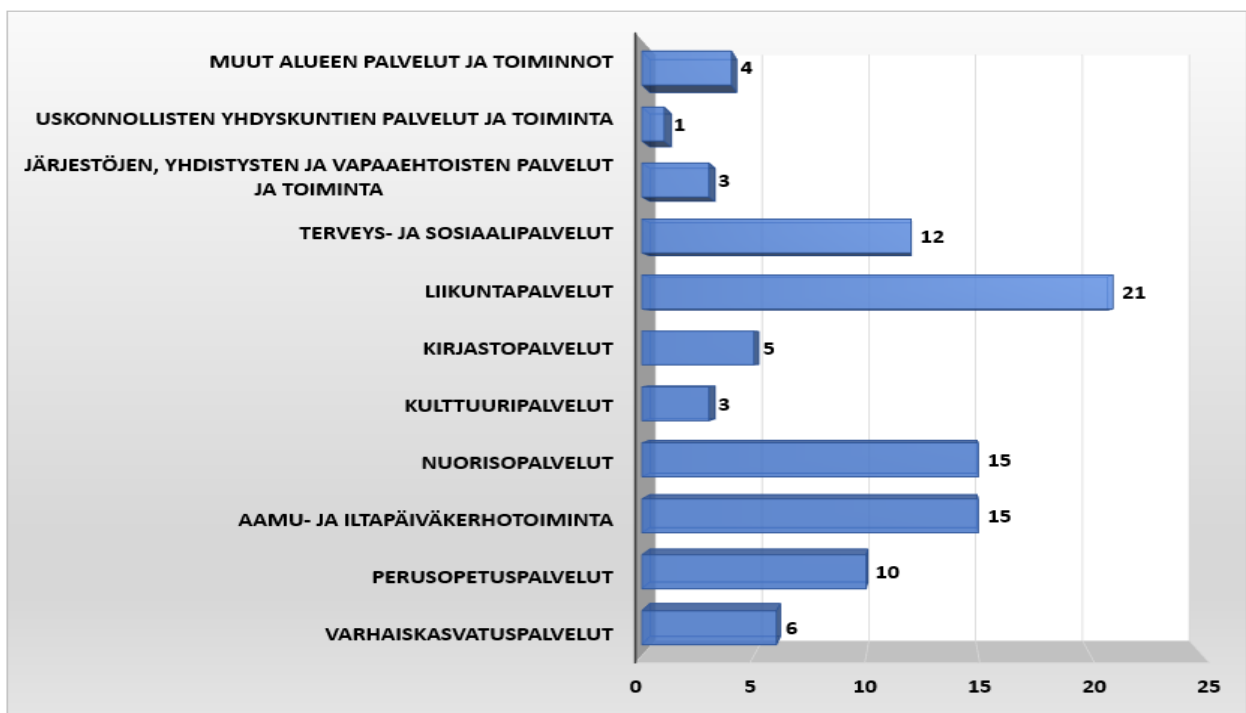
”Avuntarjoajat hajallaan. Kaikilla omat säännöt/rajoitukset, hukkuu erilaisiin ehtoihin apuja vertaillessa.”

Perheistä 36 % koki, että olivat saaneet olla vaikuttamassa, ketkä osallistuivat perheen asioiden hoitoon, kun taas 41 % vastaajista ei osannut sanoa oliko heillä ollut mahdollista vaikuttaa.

LAPSI JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET

Kartoituksessa lapsiperheiltä kysyttiin kehittämideoita ja -tarpeita alueen lapsiperhepalveluita ja –toimintoja koskien. Annetuista vaihtoehdoista vastaajat voivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon. Vastauksia tuli 50 ja valittuja vastauksia 95. Halutessaan vastaavat saivat täydentää vastaustaan avovastausten avulla (N=64). Eniten avovastauksia keräsi liikuntapalvelut. Toiseksi ja kolmanneksi eniten nuorisopalvelut sekä aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta.

Kuvio 23. Lapsi ja perhepalveluiden kehittämistoiveet Martinniemi ja Halosenniemi. N=95.

Liikuntapalveluita (N=14) koskevissa vastauksissa toivottiin liikuntapaikkojen ylläpitämistä, etenkin lähellä olevista liikuntapaikoista haluttiin huolehdittavan. Luistelukentälle toivottiin pukukoppia. Kuntoportaat ja mäenlaskupaikka olivat myös toivottuja. Harrastusmahdollisuuksiin toivottiin monipuolisuutta. Monipuolisuutta toisi muun muassa mahdollisuus joogaan sekä paikkaan, jossa lapset voisivat liikkua sisätiloissa.

"Parempi kunnossapito jäille ja laduille"

"Pidettäisiin huolta myös pienemmistä liikuntapaikoista, esim. luistelukentistä. Kaikilla ei ole aina mahdollisuutta lähteä kauas."

"Jokin mäki, johon mäenlaskupaikka ja kuntoportaat."

"1-5lk liikkumiskerhoja iltaisin (jalkapallo, sähly, yleisurheilu yms.)"

"Voisi olla enemmän sisäliikunta paikkoja missä voi käydä alle kouluikäisten kanssa esim. sisähuvipuisto tyylisiä. Ei olisi aikarajoitusta, vaan saisi käydä silloin kun omaan aikatauluun parhaiten passaa."

Nuorisopalveluita koskevista vastauksista (N=10) kävi ilmi tarve lisätä nuorten kohtaamispaikkoja. Nuorisolle toivottiin myös ajanvietettä ja ohjattua toimintaa. Tämän uskottiin vaikuttavan vähentävästi myös häiriökäyttäytymiseen. Nuorille toivottiin erilaisia illanviettopaikkoja ja harrastusmahdollisuuksia.

"Nuorisolle ei ole mitään toimintaa eikä tiloja, siksi alueen nuorten häiriökäyttäytyminen lisääntyy."

"Nuorisolle tiloja ja valvottua tekemistä"

"Nuorille, 15 v ylöspäin olisi pelipaikkoja ja illanviettopaikkoja."

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan (N=9) toivottiin järjestettävän pienille koululaisille. Myös Iltapäiväkerhotoiminta koettiin merkityksellisenä. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan tulisi olla laadukasta. Hoitoa tulisi olla saatavilla myös loma-aikoina.

"Kaikille tarvitseville pitäisi järjestyä toimintapaikka."

"Aamu- ja ip-toiminta tulisi olla aamuisin klo 7 alkaen saatavilla pienille koululaisille, joiden vanhemmat molemmat päivätyössä. Lapsi joutuu muuten yksin lähtemään jo pienenä kouluun ja huolehtimaan kaikesta."

Perusopetuspalveluita koskevissa vastauksissa (N=7) perheet toivoivat pienempiä ryhmäkokoja. Pieniä kouluja toivottiin tuettavan. Bussikyydistä pois jääminen puhutti myös. Vastaajat toivoivat, että bussista voisi jäädä pois myös muulla, kuin omalla kotipysäkillä. Aamu- ja iltapäiväkerho toimintaa tulisi olla saatavilla.

"Pienemmät luokkakoot."

"Oman lähikoulun voisi itse valita ilman suuria perusteluita, mikäli se olisi perheelle mielekkäämpi ratkaisu."

"Pienet koulut ei saa lakkauttaa! Vaan päinvastoin pienten koulujen toiminta tuettava entistä enemmän."

"Bussista tulisi voida jäädä eri pysäkillä kuin omalla esim. kaverin luokse tai harrastuspaikkaan."

Terveys- ja sosiaalipalveluita koskevissa vastauksissa (N=6) vastaajat toivoivat kotipalvelua sekä psykologin palveluita. Palveluiden toivottiin jalkautuvan matalan kynnyksen tapahtumiin.

"Lapsi on saanut nopeasti apua, vanhemmalle voisi tarjota myös heti keskusteluapua."

"Hekin jalkautuisivat matalankynnyksen tapahtumiin ja tarjoisivat palveluita. Ei väsyneenä jaksa enää etsiä apua."

"Kotipalvelu olisi mukava. Esimerkiksi siten, että autettaisiin lapsen harrastuksiin kuljettamisessa tai lasten hoitopalvelu, jotta pääsisi itse joskus harrastamaan".

"Kotipalvelu, paljon isoja perheitä, joilla ei ole apuja saatavilla!

"Nuorille psykologi kerran viikossa täällä vaikka koulun tiloissa iltapäivisin?"

Varhaiskasvatuspalveluiden (N=4) toivottiin mahdollistavan kaikille varhaiskasvatusikäisille aikarajoitteeton hoito. Avoimia kerhoja toivottiin aamupäivälle sekä eri-ikäisille lapsiryhmille. Päiväkotien toivottiin tekevän tiiviimpää yhteistyötä.

"Päiväkodit enemmän yhteistyöhön mm perhepäivähoitajien kanssa."

"Avoin kerho entiselleen: perhekerho ja aamupäiväryhmät 2–5 v lapsille."

Kirjastopalveluiden (N=4) aukioloaikoja toivottiin pidennettävän. Oman kirjaston toivottiin säilyvän alueella.

"Kirjasto voisi olla avoinna myös jo aamusta."

"Pienemmätkin kirjastot pitäisi säilyttää, jotta lapsetkin niihin pääsevät helposti."

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten palveluita käsittelevissä vastauksissa (N=4) toivottiin monipuolisia ja erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Nuorille toivottiin omaa kohtaamispaikkaa. Palveluiden toivottiin olevan helposti kaikkien saatavilla.

"Jalkautuisivat esim. juuri näihin tulevaisuuden olohuoneisiin esim. sisäliikuntapaikkoihin, mihin kaikilla olisi ilmainen pääsy."

"Erilaisia kerhoja saisi olla enemmän."

"Martinniemi kaipaa nuorille tänne enemmän tekemistä. Heille oma paikka, jossa saavat touhuta."

Kulttuuripalveluita (N=3) toivottiin alueelle lisää. Nuorille haluttiin tapahtumia sekä konsertteja.

"Paikallisesti lisää tarvitaan. Martinniemessä ei tarjolla oikeastaan."

Muita alueen palveluita ja toimintoja (N=2) toivottiin lisättävän ja kehitettävän.

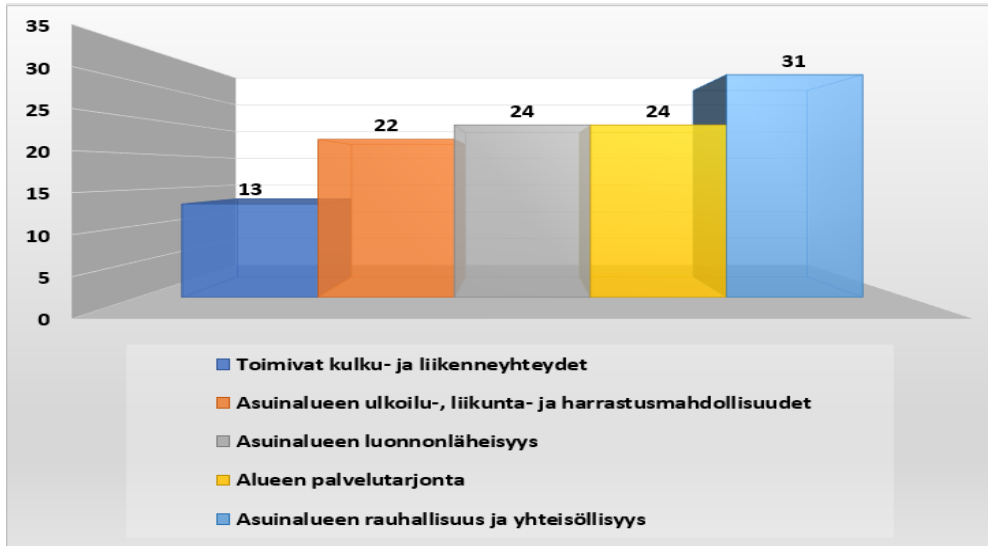
"Mitä palveluita, ei ole kuin kauppa, koulu, pk."

Uskonnollisten yhdyskuntien (N=1) toivottiin järjestävän erilaisia kerhoja.

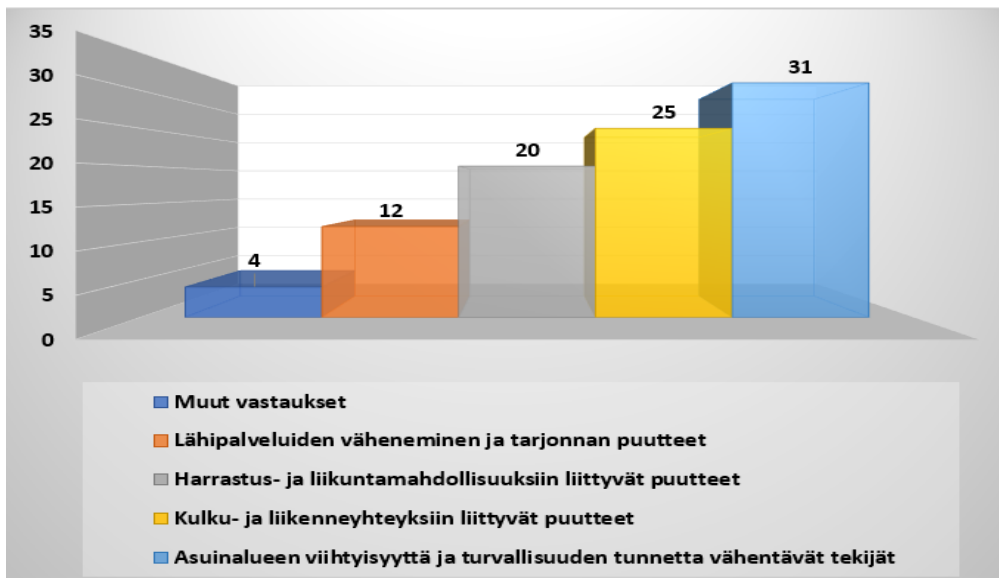
MARTINNIEMI JA HALOSENNIEMI ASUINALUEENA

ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVIÄ JA VÄHENTÄVIÄ TEKIJÖITÄ

Vastaajilta kysyttiin, mitkä tekijät lisäävät tai vähentävät asuinalueen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Vastaukset luokiteltiin teemoittain. Viihtyvyyttä lisäävinä tekijöinä nimettiin: Asuinalueen rauhallisuus ja yhteisöllisyys, Alueen palvelutarjonta, Asuinalueen luonnonläheisyys, Alueen ulkoilu-, liikunta- ja harrastemahdollisuudet sekä Toimivat kulku- ja liikenneyhteydet. Viihtyvyyttä vähentävänä tekijöinä pidettiin: Asuinalueen viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta vähentävät tekijät, Kulku- ja liikenneyhteyksiin liittyvät puutteet, Harrastus- ja liikuntamahdollisuuksiin liittyvät puutteet, sekä lähipalveluiden väheneminen ja tarjonnan puutteet.

Kuvio 25. asuinalueen viihtyisyyttä lisäävät tekijät Martinniemi ja Halosenniemi. N=92.

Kuvio 24. asuinalueen viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä Martinniemi ja Halosenniemi. N=114.

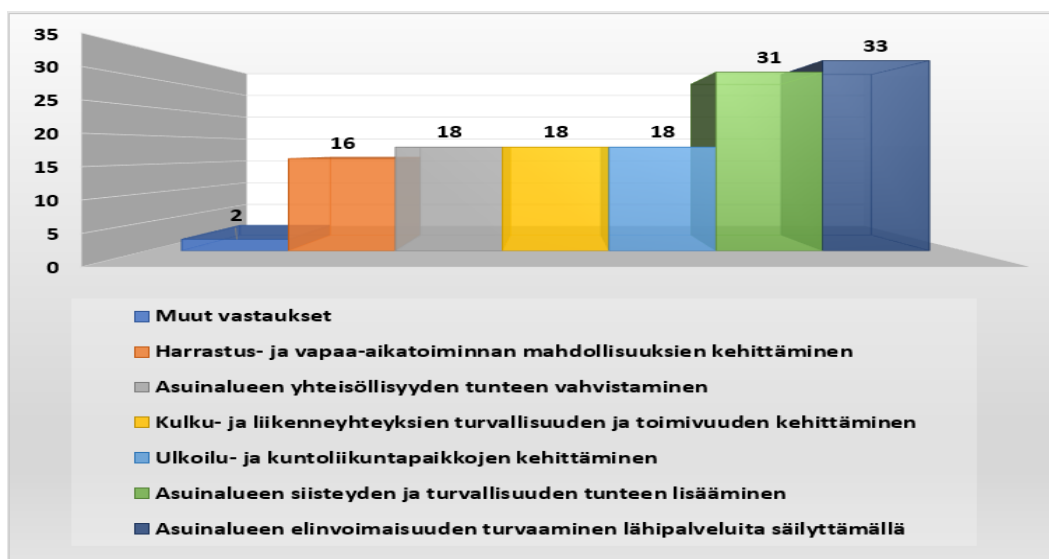
Asuinalueen viihtyisyyttä lisäävänä tekijänä pidettiin erityisesti asuinalueen luonnonläheisyyttä. Lisäksi alueen yhteisöllisyydellä sekä alueen rauhallisuudella ja turvallisuudella koettiin olevan positiivisia vaikutuksia alueen viihtyisyyteen. Koulujen sekä päiväkotien koettiin olevan hyviä ja toimivia. Viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä pidettiin puolestaan alueen vähäisiä harrastusmahdollisuuksia sekä puutteita nuorille suunnatuissa aktiviteeteissä. Liikuntapaikkojen kunnossapitoon toivottiin myös kohennusta kuten myös liikenneyhteyksiin ja alueen turvallisuuteen sekä siisteyteen. Vastauksista kävi myös ilmi tarve aamupäivähoitoon.

Viihtyisyyttä lisäävät tekijät	Viihtyisyyttä vähentävät tekijät
<p>Asuinalueen luonnonläheisyys 24 <u>Kaunis ympäristö</u> (17) Luonto lähellä. Puistot. Metsä, meri ja luonto. <u>Vesistö</u> (12) Joki ja meri lähellä.</p> <p>Asuinalueen rauhallisuus ja yhteisöllisyys 31 <u>Alueen rauhallisuus</u> 22 Rauhaisa ympäristö. Rauhallinen asuinalue. <u>Turvallisuus</u>. (3) <u>Asuinalueen yhteisöllisyys</u> 17 <u>Kylämäisyys</u> (2) Kylähenki. Maaseutumaisuus. Kotikoulu/vanh. toimikunta. <u>Naapurusto</u> (5) Lapsiperheitä sekä turvallinen leikkipuisto ihan vieressä. Mukavat naapurit <u>Kyläyhdistys</u> (2) Paikalliset tapahtumat.</p> <p>Asuinalueen ulkoilu-, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet 22 <u>Harrastukset</u> (6) Monipuoliset harrastusmahdollisuudet. <u>Nuoret</u> (3) Nuorille kokoontumispaikkoja ja järkevää ajanviettoa. Nuorille harrasteita. <u>Ulkoilu</u> (7) Leikkipuistot. Kesällä hyvin hoidetut rannat. Kunnan puistot ja ulkoliikuntasali. Koulun alue, luistelulentä. Latuverkosto laajemmaksi.</p> <p>Alueen palveluntarjonta 24 Palveluiden säilyminen. Kaikki palvelut suhteellisen lähellä. <u>Koulu ja päiväkot</u> (5) Hyvä koulu ja päiväkoti. <u>Kauppa</u> (5)</p>	<p>Harrastus- ja liikuntamahdollisuuksiin liittyvät puutteet 20 <u>Harrastusmahdollisuudet</u> (5) Harrastustoimintaa liian vähän. Ei harrastuspaikkoja, eikä mahdollisuuksia. Pitkät kulkuyhteydet lasten harrastuksiin. <u>Harrastuspaikat</u> (4) Vähäisten harrastepaikkojen huono kunto/kunnossapito. Liikuntakentät, hiihtoladut huonossa kunnossa, jos niitä on ollenkaan. <u>Nuorille suunnattujen tilojen ja toiminnan puute</u> (3) Nuorisolta puuttuu yhteiset tilat ja toiminta kokonaan.</p> <p>Asuinalueen viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta vähentävät tekijät 31 <u>Asuinalueen epäsiisteys</u> (6) Sotkuiset tienvieret. Roskaisuus. Paikkojen sotkeminen. Epäsiistit pihapiirit, metsäryteiköt. <u>Rakennukset</u> (3) Huonokuntoiset rakennukset. Autioituvat rakennukset. <u>Turvallisuus</u> (10) <u>Asuinalueen levottomuus</u> (2) <u>Ilkivalta</u> (3) Ilkivalta koulun/päiväkodin alueella. <u>Päihteet</u> (3)</p> <p>Kulku- ja liikenneyhteyksiin liittyvät puutteet 25 <u>Teiden kunnossapito</u> (6) Huonokuntoiset tiet. Huonot auraukset ja hiekotukset. <u>Liikkuminen</u> (18) Puutteelliset kevyen liikenteen tiet/vaaralliset koulumatkat. <u>Julkiset</u> (5) Huonot julkisetliikenneyhteydet. Bussipysäkki kaukana. <u>Etäisyydet</u> (3) Pitkät välimatkat. Etäisyys Oulun keskustasta.</p>

<p>Kiva kauppa ja leipomon palvelut. <u>Muut palvelut</u> (2) Kirjasto. Vesijatuli, Heitto</p> <p>Toimivat kulku- ja liikenneyhteydet 13 <u>Kulkuyhteydet</u> (6) Monipuoliset kulkuyhteydet. <u>Turvallisuus</u> (2) Turvallisuuden lisääminen. Liikenneympyröistä ja jakajista "risut" pois>näkyvyyden este, eivätkä kauniita. Teiden kunto, pyörätietä, valaistus.</p>	<p>Lähipalveluiden väheneminen ja tarjonnan puutteet 12 <u>Palveluiden vähäisyys</u> (6) Palveluita liian vähän. Heikot julkiset palvelut. Palveluiden häipyminen alueelta. <u>Aamupäivätoiminta</u> (2) Aamupäivätoiminnan puute.</p> <p>Muut vastaukset 4 Oulun ydinalueella tapahtuu kaikki, sinne panostetaan. Kulkumahdollisuudet heikot ja kalliit.</p>
--	---

TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ASUINYMPÄRISTÖSTÄ

Vastaajilta kysyttiin heidän tulevaisuuden toiveita koskien asuinyhteisöä ja -ympäristöä. Vastauksia kertyi yhteensä 37 ja valittuja vastauksia 136. Vastaukset jakautuivat seitsemään eri teemaan: Harrastus- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien kehittyminen, Asuinalueen yhteisöllisyyden tunteen vahvistaminen, Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden ja toimivuuden kehittäminen, Ulkoilu- ja kuntoliikuntapaikkojen kehittäminen, Asuinalueen siisteyden ja turvallisuuden tunteen lisääminen sekä Asuinalueen elinvoimaisuuden turvaaminen lähipalveluita säilyttämällä.

Kuvio 26. Tulevaisuuden toiveet asuinyhteisöstä ja asuinympäristöstä Martinniemi ja Halosenniemi. N=136.

Asuinalueen elinvoimaisuuden turvaaminen lähipalveluita säilyttämällä

Asuinalueen elinvoimaisuutta koskevissa vastauksissa (N=33) tuotiin esille palveluiden, kuten koulujen ja kauppojen, säilymisen merkitys. Haja-asutusalueiden toivottiin säilyvän elinvoimaisena ja palveluiden merkitys nostettiin tässä keskeisenä tekijänä esille. Erityisesti koulun toivottiin säilyvän alueella ja aamu- ja iltapäiväkerhoja toivottiin alueen lapsille. Kerhotoimintaa tulisi olla saatavilla myös kesälomakaudella. Kirjasto koettiin positiivisena asiana ja sen toivottiin jatkavan myös alueella. Kirjastossa tarjottavia palveluita pidettiin hyvinä. Kaupallisten palveluiden osalta kaivattiin tarjonnan parantamista.

"Turvatut peruspalvelut."

”Kaupan pysyminen Martinniemessä on tärkeä sekä tietenkin koulu ja päiväkoti.”

”Alue pysyisi vireänä, palvelut lisääntyisivät.”

”Saataisi uusi market-rakennus ja joku kirppiskahvila.”

Asuinalueen siisteyden ja turvallisuuden tunteen lisääminen

Asuinalueen siisteyden ja turvallisuuden tunteen lisäämistä koskevista avoimista vastauksista (N=31) tuotiin esille tarve panostaa alueen siisteyteen ja viihtyvyyteen, lisätä turvallisuuden tunnetta sekä säilyttää luonnonläheisyys ja huolehtia, ettei aluetta rakenneta liian täyteen. Siisteyttä katsottiin voitavan lisätä asuinymäristöä siistimällä sekä lisäämällä roskikasia ja tyhjentämällä niitä säännöllisesti.

”Rantojen puhtaanapito”

”Martinniemen saha-alueen siistiminen.”

Puhtauden lisäksi viihtyvyyteen katsottiin vaikuttavan myönteisesti merellisyys sekä lähellä oleva luonto. Luonnon merkitys korostui myös asukkaiden toiveissa alueen rakentamisen suhteen. Aluetta ei tulisi rakentaa liian täyteen. Rakentaessa tulisi säästää rantoja ja metsiä. Alueelle toivottiin lisää rivitalo asuntoja.

”Jos Martista rakennetaan rannat ja metsiköt täyteen, katoaa syy asua Martissa.”

”Haluaisin tänne lisää rivitaloasutusta, jotta olisi mahdollisuus muuttaa oman alueen sisällä.”

Vastaajat toivoivat alueen säilyvän turvallisena sekä hyvänä kasvuympäristönä lapsille. Tähän liitettiin kiusaamiseen puuttuminen. Ilkivallan ja toisten omaisuuden tuhoamisen lopettamiseen toivottiin tukea mm. poliisin partiointia alueella lisäämällä.

”Turvallinen kasvuympäristö.”

”Kiusaamattomuus.”

”Ilkivalta ja toisen omaisuuden vahingonteko pois.”

Asuinalueen yhteisöllisyyden tunteen vahvistaminen

Asuinalueen yhteisöllisyyden tunteen vahvistamista koskevista avoimista vastauksista (N=18) tuotiin esille kirjaston mahdollisuuksia monipuolistaa toimintaansa ja tukea näin yhteisöllisyyden tunnetta. Kirjasto voisi em. tarjota tilan, jossa perheet voisivat tavata toisiaan ja mahdollistaa näin perheiden keskinäinen vertaistuki. Vastaajat toivoivat alueelle lisää tapahtumia.

”Toivon, esim. että kirjastoista tulee ihmisten olohuoneita, joihin hankitaan pelejä, askartelumahdollisuus, ompe-lukoneita ja sinne vapaaehtoiset ja järjestöt järjestävät tapahtumia, ja yleensäkin sinne olisi kiva mennä iltaisin ja viikonloppuisin lasten kanssa ja mahdollisesti saada vertaistukea samalla toisista perheistä.”

”Kyläyhdistys jaksaa pitää tapahtumia”

”Perheille yhteiset tapahtumat.”

Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden ja toimivuuden kehittäminen

Kulku- ja liikenneyhteyksiä koskevista avoimista vastauksista (N=18) kerrottiin tarpeesta kehittää kulkuyhteyksiä, lisätä liikenneturvallisuutta ja pitää teiden kunnosta entistä paremmin huolta. Liikenneturvallisuutta katsottiin voitavan parantaa lisäämällä kevyenliikenteen väyliä. Kevyenliikenteen väyliä perusteltiin erityisesti koululaisten turvallisuudella. Tien hoitoa toivottiin parannettavan etenkin talvisin. Iltoihin ja viikonloppuihin toivottiin lisää bussivuoroja.

”Hyvien kulkuyhteyksien luominen/säilyttäminen myös harvemmin asutuilla alueilla.”

”Pyörätie Haukiputaantielle (Haukipudas-li-välille) sekä Putaankyläntielle (Ukkolanperä-Martinniemi-välille).”

”Liikenneturva: lisää kevyen liikenteen väyliä pikkukoululaisia ajatellen. Kurtintiellä vaarallista, joten tämä pyörätieasia tulisi tarkkaan huomioida.”

Ulkoilu- ja kuntoliikuntapaikkojen kehittäminen

Ulkoilu- ja kuntoliikuntapaikkojen kehittämistä koskevissa avoimissa vastauksissa (N=18) toivottiin monipuolisia ulkoliikuntamahdollisuuksia ja liikuntapaikkojen huoltamista ajoissa, kuten esimerkiksi luistelukenttää talvella. Alueelle toivottiin myös pysyvyyttä ulkoliikuntapaikkoihin. Vastajat toivoivat, että luontoa hyödynnettäisiin nykyistä paremmin ulkoliikuntamahdollisuuksia kehitettäessä. Ulkoilumahdollisuuksia voitaisiin kehittää myös ulkoliikuntapuiston avulla ja alueelle toivottiinkin mäenlasku- tai kuntoilupaiikkaa, jossa olisi kuntoportaat. Lisäksi toivottiin laavujen ja makkaranpaistopaikkojen kunnostusta. Esille nostettiin myös toive jälle avattavasta luistin- ja hiihtobaanasta.

”Ulkoliikuntapaikkoja ei ainakaan vähennetä.”

”Mäenlasku/kuntoilupaiikka kuntoiluportailta, vaikka joutomaasta muotoiltuna samoin kuin keskustassa on luistelukentän yhteydessä”

Lasten mahdollisuudet liikunnalle nousivat esille useassa avoimessa vastauksessa. Heille toivottiin monipuolisia harrastus- ja liikkumismahdollisuuksia. Liikuntamahdollisuuksia lisäävänä tekijänä pidettiin muun muassa skeittipuistoa.

”Lapsille puistoja.”

”Lasten harrastusmahdollisuudet pidettävä kunnossa ja ne on saatava ajoissa käyttökuntoon. Varsinkin alueet, jossa esim. luistelukenttä on ainoa paikka, niin se pitää olla nopeasti käytössä, jotta talvellakin lapsilla on paikka, jossa ulkoilla mielekkäästi.”

Harrastus- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien kehittäminen

Harrastus- ja vapaa-aikatoimintaa koskevissa avoimissa vastauksissa (N= 16) toivottiin monipuolisuutta harrastusmahdollisuuksiin. Kyseinen toive on tuotu esille myös muissa osioissa. Myös toiveet eri-ikäisten lasten harrastusmahdollisuuksista puhuttivat vastaajia. Harrastusmahdollisuuksiin toivottiin lisää vaihtoehtoja. Lapsille toivottiin muun muassa työpajoja sekä kerhotoimintaa, jota järjestettäisiin koululla. Harrastusmahdollisuuksia toivottiin järjestettävän kattavasti eri aikoina.

”Enemmän vaihtoehtoja harrastusaikatauluihin mm. uintiharrastuksiin treenejä mieluummin arkipäiville”

”Enemmän toimintaa alle kouluikäisille päiväaikaan.”

Sekä nuorille, että lapsille toivottiin lisää kohtaamispaikkoja. Lapsille haluttiin nuorisotilat. Nuorille puolestaan toivottiin turvallisia kohtaamispaikkoja, jossa olisi tarjolla mielekästä tekemistä.

”Nuokkari ala-aste ikäisille Martinniemeen.”

”Nuorisolle pitäisi saada myös turvalliset oleskelupaikat, joissa voivat kokoontua yhteen. Mielekästä puuhaa ja vaihtoehtoja myös nuorille, niin tekemättömyys ei kohdistu väärin toimiin.”

JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET

Julkisten tilojen käyttöön liittyviä kehitystoiveita kysyttiin vastaajilta avoimella kysymyksellä. Vastajia oli kaikkiaan 29 ja avovastauksia 69. Vastauksissa nostettiin esille yhteensä 5 eri teemaa, jotka olivat: Tilojen käyttö omaehtoisen toiminnan toteuttamiseen, Tilojen hyödyntäminen harraste-, kerho- ja vapaa-aikatoiminnan mahdollisuuksien lisäämiseksi, Tilojen käyttömahdollisuus yhteisöllisen kohtaamispaikkatoiminnan järjestämiseksi, Tilojen vähäisyys sekä Muut vastaukset.

Tiloja omaehtoisen toiminnan toteuttamiseen koskevissa vastauksissa toivottiin mahdollisuuksia hyödyntää koulun liikuntasalia yhä monipuolisemmin esim. mahdollistamalla tilojen käyttö perheille.

”Olisiko mahdollista hakea esim. koulun liikuntasalien käyttöä satunnaisesti?”

Myös tilojen hyödyntämistä harrastus-, kerho- ja vapaa-ajan toiminnan mahdollisuuksien lisäämiseksi käsittelevissä vastauksissa tuotiin esille toiveita koulun liikuntasalin hyödyntämiseksi. Lisäksi vastaajat pohtivat, voisiko myös koulun muita tiloja käyttää esimerkiksi kerhotoiminnan järjestämiseen. Myös päiväkodille ehdotettiin järjestettäväksi erilaista toimintaa. Ulkokenttien jäät toivottiin jäädytettävän aikaisemmin. Liikuntapaikoista toivottiin pidettävän muutenkin hyvää huolta. Toiveissa oli myös lämmin kontti luistinten vaihtoa varten.

”Iltaisin kerhoja, nuorisolle, kesällä kerhotoimintaa, liikuntaa jne.”

”Koululle kokkikerho”

”Koululla voisi olla myös viikonloppuisin harrastustoimintaa koululaisille.”

”Päiväkodille lasten jumppaa, muskaria, liikuntakerho.”

”Myös joku pieni kuntosalitai kerran kaksi viikossa vedettävä jumppa kiinnostaa.”

Tilojen käyttöä yhteisölliseen ja kohtaamispaikkatoimintaan koskevista vastauksista korostui etenkin toive lapsille ja nuorille suunnatusta paikasta, jossa he voisivat tavata toisiaan. Vastaajat toivoivat myös paikkaa, jossa kaikenikäiset alueen asukkaat voisivat kohdata toisiaan. Yhteisöllisyyden lisäämiseksi toivottiin lisää tapahtumia. Koululla voitaisiin järjestää elokuvailtoja. Kohtaamispaikkatoiminnalta toivottiin myös jalkautuvaa, matalan kynnyksen tukea ja apua nuorille, mahdollistamalla esimerkiksi tapaamiset psykologin kanssa.

*”Kylälle yhteinen kahvila, jossa voisi olla nuoret ja varttuneemmatkin ihmiset aikaa viettämässä ja ystäviä tapaa-
massa”*

”Sisäliikuntatila, sinne voisi olla jokin, ellei ilmainen, pieni sisäänpääsymaksu, silloin kun ohjelmaa järjestetään. Siellä olisi 2e per nuppi loputtomasti mehua ja kahvia. Nythän Haukiputaalla on tämä nuorisolle suunnattu paikka, mutta missä meille muille? Ei pelkästään lapsille vaan kaikenikäisille hengailupaikka?”

”Koululla, päiväkodissa, srk tiloissa ja kirjastossa järjestettävillä perheen yhteisillä tapahtumilla.”

”Koululle elokuva iltaa.”

”Nuorille se psykologipalvelu iltaisin/iltapäivisin vaikka kerran viikossa.”

Tilojen vähäisyyttä koskevista vastauksista todettiin tilojen puute sekä huono kunto. Vastauksissa kerrottiin Martinniemen koulua hyödynnettävän jo tehokkaasti. Vastaajat toivoivat myös muiden alueella olevien koulujen tilojen käytön mahdollistamista.

”Onko täällä julkisia tiloja?” ”Kun olisi edes ne julkiset tilat”

”Onko julkiset tilat kunnossa? Työväentalo homeessa taitaa olla? Niiden kunnosta ei ole tietoa tarkemmin itseltäni.”

”Koulun tiloja jo hyödynnetäänkin. Muita tiloja Martinniemessä ei ole.”

”Lähikoulu, Parkumäenkoulu hyötykäyttöön.”

Muissa vastauksissa ehdotettiin alueen viihtyisyyden lisäämistä purkamalla vanhoja ränsistymässä olevia rakennuksia sekä siistimällä metsä- ja ranta-alueita.

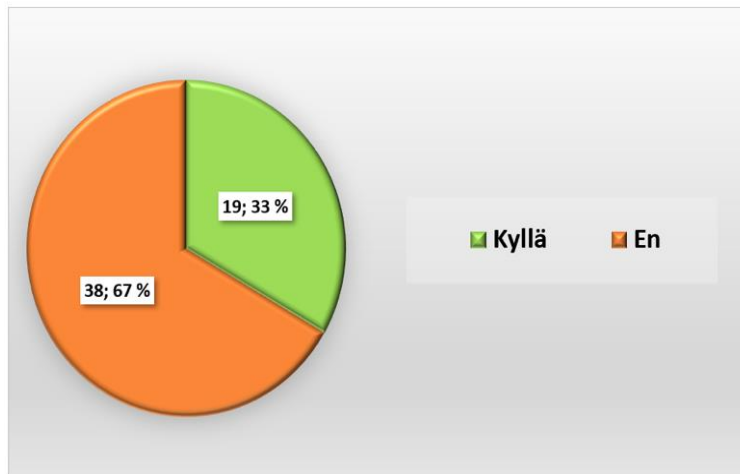
”Ei ainakaan jätetä lahoamaan, vaan puretaan vanhat hökkelit ja rakennelmat pois, siistitään kalasatama-alue kauniiksi ja viihtyisäksi romuista ja rötisköistä.”

KIINNOSTUS ASUINALUEEN YHTEISÖLLISYYTEEN JA KEHITTÄMISEEN

Vastaajilta kysyttiin heidän kiinnostustaan osallistua alueen kehittämiseen ja yhteisöllisyyttä lisääviin toimiin. Vastaajista 67 % ei ollut halukas osallistumaan toimintaan, kun taas 33 % vastaajista ilmoitti olevansa

halukas osallistumaan alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Vastaajille annettiin mahdollisuus täydentää vastauksiaan avovastausten avulla, joita tuli 34kpl.

Kuvio 27. Kiinnostus asuinalueen yhteisöllisyyteen ja kehittämiseen. N=57

Vastaajat ilmaisivat olevansa kiinnostuneita osallistumaan alueen kehittämisen yhdessä ideoimiseen sekä erilaiseen toimintaan osallistumisen. Vastaajien mukaan osallistumisen mahdollisuuksia voitaisiin lisätä huomioimalla esteettömyys sekä mahdollistamalla lasten mukana olo. Yhteisen ideoinnin ja tekemisen tueksi toivottiin kaikille avoimen kylätoimikunnan perustamista. Usea vastaajista kertoi olevansa toiminnassa jo mukana, kun taas osa olisi halukas osallistumaan, mutta ei tiennyt, millä tavalla osallistuminen mahdollistuisi.

"Voin olla keksimässä ideoita ja olla osin mukanaakin, edellyttäen, että voin ottaa lapseni mukaan toimintaan aina."

"Selvittämällä mitä muutkin asukkaat täällä haluaisivat kehittää ja pohtia miten kehitysideoita voisi toteuttaa."

"Kerhoiltoihin lasten kanssa. Kylätoimikunta pystyy ja vapaa osallistuminen kaikille, näin tulisi kaikkien ideat esille."

Osallistumista vaikeuttavina ja estävinä tekijöinä pidettiin etenkin ajan riittämättömyyttä. Osa vastaajista kertoi, ettei halua osallistua yhteisölliseen toimintaan kiinnostuksen puutteen vuoksi. Osallistumiseen haastetta loi myös epävarmuus omasta sopivuudesta tehtävään ja muut arjen kiireet. Osa vastaajista kertoi osallistuvansa jo muihin aktiiviteetteihin.

"Ei riitä kiinnostus, eikä aika."

"En ole sopiva tähän tehtävään."

"Lasten harrastuskuskaukset joka arki-ilta ja viikonloppuisin pitävät minut kiireisenä."

"Tällä hetkellä en ehdi töiden ja muiden vapaaehtoistöiden jälkeen."

JOHTOPÄÄTÖKSET MARTINNIEMEN JA HALOSENNIEMEN ALUEEN TILANTEESTA

Martinniemen ja Halosenniemen tilanne näyttäyty vastauksissa varsin moninaisena. Hyvinvoinnin kannalta korostui etenkin perheen merkitys hyvinvointia lisäävänä tekijänä. Vastaajat toivoivat arkeensa tukea mm. perheen arjen sujuvuuden lisäämiseen, haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen, arjessa jaksamiseen sekä lapsen tunteiden tukemiseen. Vastaajia puhutti myös alueen viihtyvyyteen sekä turvallisuuteen liittyvät tekijät, kuten kevyenliikenteenväylien puute sekä päihitteet.

Alueen erityisenä vahvuutena ja houkuttelevuutta lisäävänä tekijänä nähtiin luonto ja etenkin alueella olevat vesistöt. Viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä pidettiin asuinalueen turvattomuutta, puutteita harrastusmahdollisuuksissa sekä heikkoja bussiyhteyksiä. Bussiyhteyksien puutteen katsottiin hankaloittavan muun muassa harrastuksiin pääsemistä. Ihmiset kokivat myös palveluiden vähentyneen alueella ja toivoivat niitä lisätävän. Erittäin merkittävänä koettiin peruspalveluiden säilyminen sekä mahdollisuus omaan lähikouluun. Tulevaisuudessa vastaajat toivoivat myös voivansa hyödyntää entistä paremmin alueella olevia julkisia tiloja, kuten kouluja, harrastustoiminnan järjestämiseen. Erityisesti nuorille toivottiin omia kohtaamispaikkoja, joissa viettää aikaa turvallisesti. Tämä viestii huoltajien välittämisestä sekä heidän tunnistamasta tarpeesta mahdollistaa nuorille turvallinen paikka, jossa kohdata ikäisiään ja näin edes auttaa nuoren identiteetin muodostumista.

Nuorten tilanne puhutti vastaajia useassa kartoituksen kohdassa, joten nuorille suunnatun toiminnan kehittämiseen kannattaa kiinnittää tulevaisuudessa huomiota. Vastaajat ehdottivat erilaisten aktiiviteettien järjestämistä nuorille. Suunnitellessa aktiviteetteja nuorille tulee kuitenkin muistaa nuorten mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun, heidän ikänsä, luontainen tapansa viettää vapaa-aikaa sekä mielenkiinnon kohteet. Toimintaa suunnitellessa tulisi tiedostaa, että jos palveluita ei saada järjestettyä oikein ja oikea-aikaisesti, sillä voi olla vaikutus nuoren hyvinvointiin tulevaisuudessa. Usea vastaaja toivoi toimintaa myös varhaisnuorille, esimerkiksi aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan muodossa ja myös muut erilaiset kerhot olivat toivottuja. Pienemmät ottavat usein mallia vanhemmista sisaruksistaan, joten pitkäjänteisestä, suunnitelmallisesta nuorisotoiminnasta hyötyisi useampi eri ikäryhmä.

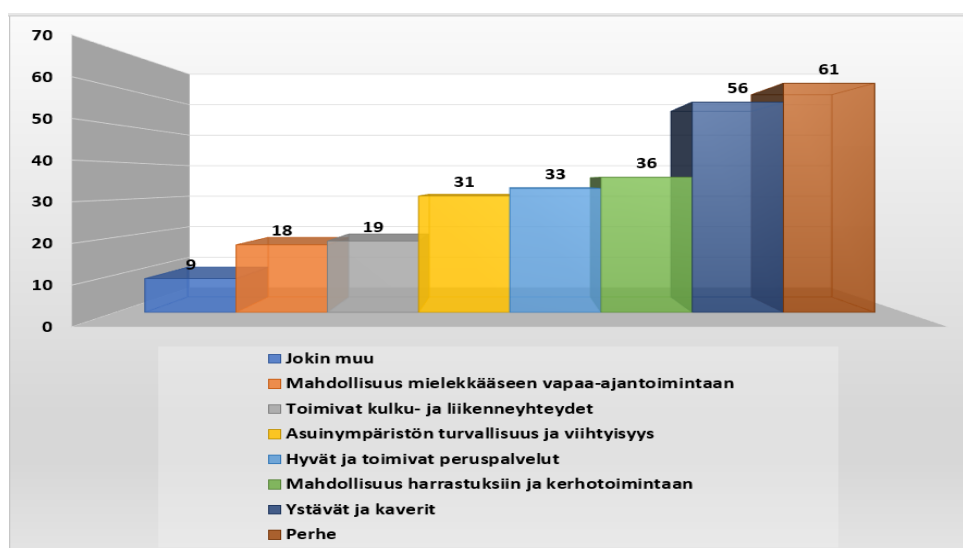
Huoltajien vastauksista on tunnistettavissa heidän tahtotila alueen kehittämiseen sekä yhteisölliseen toimintaan osallistumiseen, mutta ajan, voimavarojen ja resurssien puutteiden tai oman elämän tilanteen vuoksi osallistuminen ei ole aina mahdollista.

ARJEN HYVINVOINTI

Tässä luvussa käsitellään perheen hyvinvointiin liittyviä asioita Asemakylän ja Jokikylän alueella perheiden ja lasten kokemana. Tässä luvussa käsitellään myös perheiden kokemuksia hyvinvointia edistävästä tekijöistä ja tukeen sekä apuun liittyviä asioita.

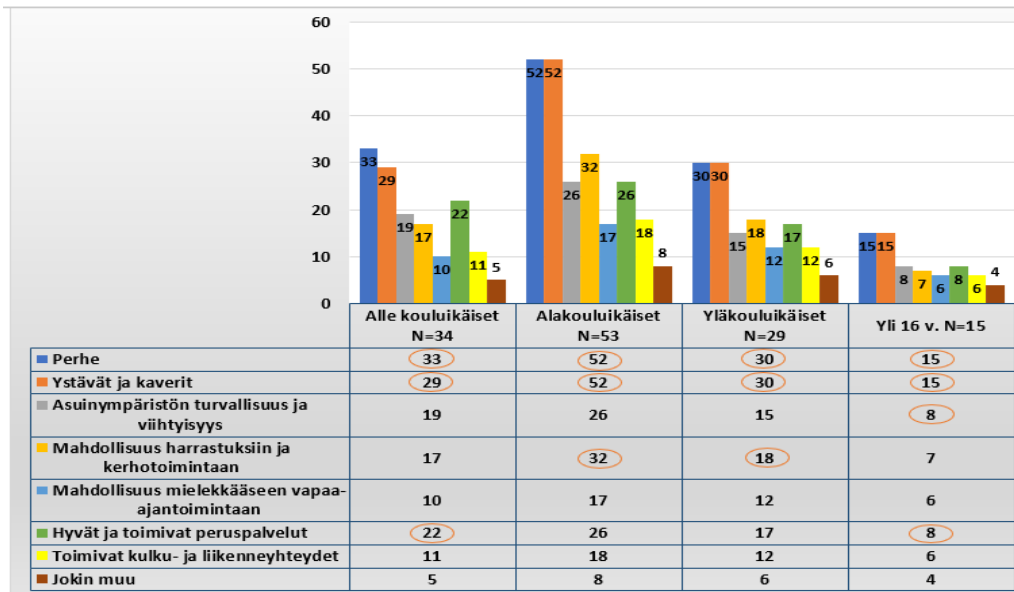
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

Kyselyyn vastanneiden (N=62) tuli valita annetuista vaihtoehdoista kolme mielestään tärkeintä asiaa, jotka tuottavat omille lapsilleen iloa ja hyvinvointia arjessa sekä asettaa valitsemansa asiat tärkeysjärjestykseen 1–3. Vastauksissa korostui perheen sekä ystävien ja kavereiden merkitys. Mahdollisuus harrastuksiin ja kerhotoimintaan, hyvät ja toimivat peruspalvelut sekä asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys koettiin lähes yhtä merkityksellisinä lasten hyvinvointia lisäävinä asioina. Vastaajilla oli mahdollisuus täydentää vastaustaan avovastauksilla, joita kirjattiin 12.

Kuvio 27. iloa ja hyvinvointia lisäävät tekijät lapsilla Asemakylä ja Jokikylä. N=263.

Ikäryhmittäin vastauksia tarkasteltaessa, kaikissa ikäryhmissä perheen sekä ystävien ja kavereiden koettiin tuottavan lapsille iloa ja hyvinvointia. Alle kouluikäisillä ja yli 16-vuotiailla kolmanneksi merkityksellimmäksi asiaksi nousi hyvät ja toimivat peruspalvelut. Alakoulu- ja yläkouluikäisten keskuudessa kolmanneksi merkityksellisemmäksi koettiin mahdollisuudet harrastuksiin ja kerhotoimintaan.

Kuvio 28. Iloa ja hyvinvointia tuottavat tekijät ikäryhmittäin Asemakylä ja Jokikylä.

Avoimissa kommentteissa korostettiin perheen merkitystä pienille lapsille sekä kavereiden merkitystä lapsille ja nuorille. Esille nostettiin myös huoli kavereiden puuttumisesta sekä ystäväpiirin ulkopuolelle jäämisestä.

"Teinille tärkeä asia."

" Ei oikein ole kavereita täällä alueella kummallakaan lapsella."

"Kaverit ei hyväksy mukaan."

Harrastuksia ja kerhotoimintaa koskevissa kommentteissa nostettiin esiin kuljetukseen ja kulkemiseen liittyvät ongelmat. Haasteita paikasta toiseen liikkumiseen liittyen tuotiin esiin myös muissa avovastauksissa. Kulku- ja liikenneyhteyksiin toivottiinkin parannuksia.

" Ilman autoa ei taho päästä mihinkään ja siitä iso miinus"

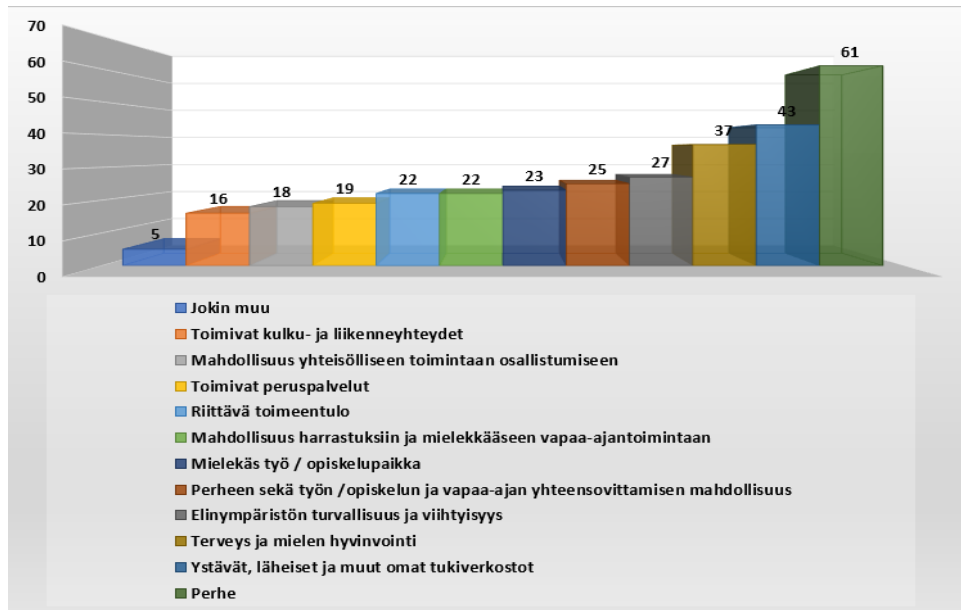
"Turvatonta liikkuu kavereille ja muuten, ei ole katuvaloja, eikä kevyenliikenteen väylää."

Hyvät ja toimivat peruspalvelut nousivat kolmanneksi tärkeimmäksi lasten ja nuorten hyvinvointia edistäväksi tekijäksi alle kouluikäisten lasten osalta. Vastauksissa tuotiin esille varhaiskasvatustaluiden ja tilojen riittämättömyys asukasmäärään nähden. Myös kerhojen puuttumista kommentoitiin.

" Asemakylän päiväkotia pitäisi laajentaa. Nyt perheiden täytyy kuskata lapsia Santaholmalle, koska Asemakylällä ei ole tilaa. Asemakylän avoimet kerhot ja päiväkotipaikat ovat asukasmäärään liian vähäiset."

HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

Vastaajilta kysyttiin huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavista asioista. Vastaajilla oli mahdollisuus valita listatuista vaihtoehtoista mielestään kolme tärkeintä asiaa. Vastauksia kertyi yhteensä 61. Tärkeimmäksi arkeen iloa tuottavaksi ja hyvinvointia lisääväksi tekijäksi huoltajat nostivat perheen sekä ystävät, läheiset ja muut omat tukiverkostot. Kolmanneksi tärkeimpänä pidettiin toimivia peruspalveluita. Vastauksia pystyi tarkentamaan avoimien kysymysten avulla (N=7).

Kuvio 29. Iloa ja hyvinvointia tuottavat tekijät huoltajilla Asemäkylä ja Jokikylä. N=61

Perheen sekä ystävien ja läheisten merkitystä korostettiin myös avovastauksissa.

”Turvallinen koti ja perhe”

” Perhe. Ystävät. Kummit”

Yhteisöllisellä toiminnalla nähtiin olevan vaikutusta alueen viihtyvyyteen. Alueen turvallisuus koettiin merkittäväksi tekijäksi erityisesti alakouluikäisten lasten vanhempien vastauksissa. Mahdollisuudet harrastuksiin ja mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan koettiin alueella vähäisinä.

”Valaistu kevyenliikenteenväylä”

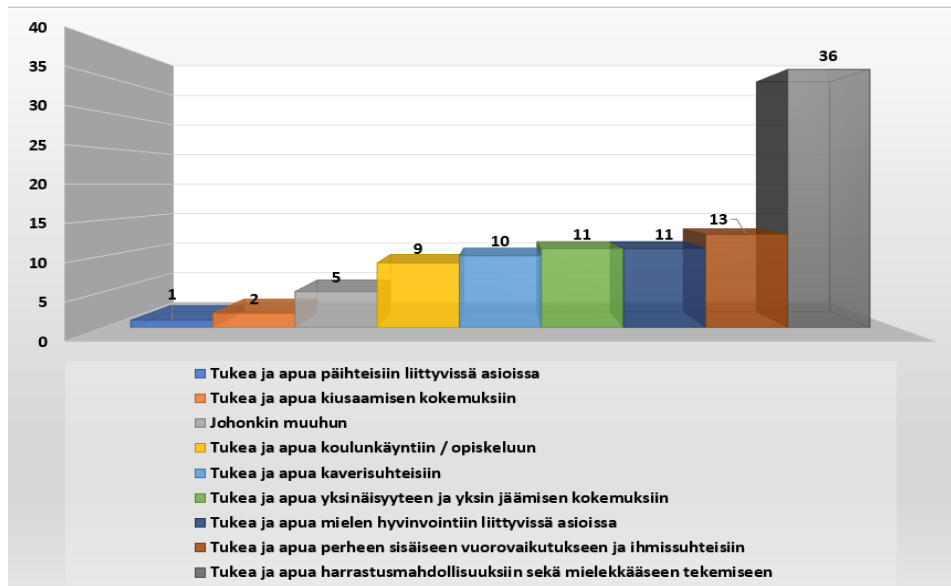
”Yhteisöllistä toimintaa haluaisin enemmän. Tällä hetkellä sitä ei ole. Tämä vaikuttaisi viihtyvyyteen, turvallisuuteen sekä yhteisön toimivuuteen.”

LAPSEN JA NUOREN ARKEEN TOIVOTTU TUKI JA APU

Vastaajilta kysyttiin, missä asioissa he toivoisivat tukea tai apua lapselleen. Heille annettiin mahdollisuus valita yksi tai useampi vastaus annettujen vaihtoehtojen joukosta. Vastaajista 48 vastasi kysymyksen ja vastauksia saatiin yhteensä 98. Tämän lisäksi vastausta oli mahdollisuus tarkentaa avovastauksella, joita tuli yhteensä 20. Kaikista eniten tukea ja apua toivottiin harrastusmahdollisuuksiin sekä mielekkääseen tekemiseen. Toiseksi eniten apua toivottiin perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin. Kolmanneksi eniten apua ja tukea toivottiin yksinäisyyden ja yksinäisyyden kokemusten käsittelyyn sekä mielenhyvinvointiin liittyviin asioihin.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna tuen ja avun tarpeet eivät juuri vaihdelleet. Kaikissa ikäryhmissä tukea toivottiin eniten harrastusmahdollisuuksien ja mielekkään vapaa-ajan toiminnan tukemiseen. Alle kouluikäisissä, ala-

kouluikäisissä sekä yläkouluikäisissä tukea toivottiin myös perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin. Yksinäisyyden kokemusten käsittelemiseen ja yksin jäämiseen tukea toivottiin alakouluikäisten perheiden parissa. Alakouluikäisten ja yli 16-vuotiaiden parissa tukea tarvittiin myös mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Yläkouluikäisille ja yli 16-vuotiaille tukea toivottiin opintoihin ja koulunkäyntiin. Yläkouluikäisten osalta tukea toivottiin myös kaverisuhteisiin liittyvissä asioissa.

Kuvio 30. Lapsen ja nuoren arkeen toivottu tuki ja apu Asemakylä ja Jokikylä. N=98

Harrastusmahdollisuuksiin liittyvissä kommentteissa toivottiin muun muassa monipuolisia harrastemahdollisuuksia, kuten kulttuuriharrastuksia sekä harrastuksia ilman suorituspainetta. Harrastustoimintaa monipuolistamalla lapsilla koettiin olevan paremmat mahdollisuudet löytää itseään kiinnostava harrastus ja löytää tätä kautta myös uusia kavereita. Harrastusten toivottiinkin tukevan mm. lasten tunnetaitojen kehittymistä.

”Tällä hetkellä tarjotaan vain liikuntaan liittyvää kerhotoimintaa, mutta ei esim. kuvista, käsitöitä, ohjelmointia vapaa-ajan toimintana.”

”Luistelukerhoa, kokkikerhoa, maalausta tms. mahdollisuutta lapselle. Tunnetaitoja kehittäen.”

” Harrastuksiin monipuolisuutta ja ilman suorittamispakkoa! Eli kilpailua. Rentoa menoa ja tekemistä ilman kauhetaan suorittamista ja kilpailua.”

” Jos esim. lapsella ei urheiluharrastukset niin kiinnosta, kaverit jäävät vähiin. Joku erilainen harrastustoiminta voisi auttaa tässä.”

Tukea toivottiin myös perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin. Tukea toivottiin sisarusten väliseen vuorovaikutukseen sekä yleensäkin perheissä asioista keskustelun opetteluun. Lapsiperheille toivottiin myös avoimia tunnetaitokoulutuksia.

” Tunnetaitoihin lapsen kohdalla.”

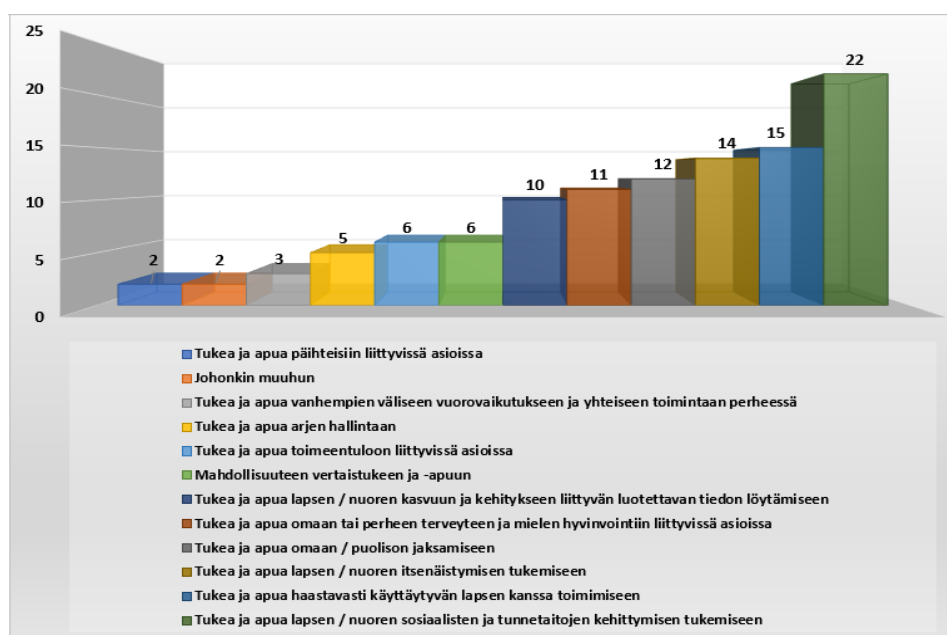
”Sisarusten väliseen vuorovaikutukseen.”

”Asioista keskustelun opettelu perheessä.”

VANHEMPANA JA KASVATTAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKI JA APU

Lasten huoltajille annettiin mahdollisuus kertoa, missä asioissa he toivovat tukea ja apua vanhempana ja kasvattajana toimimisessa. Kysymykseen vastasi 41 perhettä. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon väliltä ja vaihtoehtoja valittiin yhteensä 108. Vastaajille annettiin myös mahdollisuus täydentää vastauksiaan avoimien kommenttien avulla, joita tuli 13. Eniten huoltajat toivoivat apua lapsen tai nuoren tunne- ja sosiaalisten taitojen kehittymisen tukemiseen sekä toiseksi eniten haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen. Kolmanneksi eniten apua toivottiin lapsen ja nuoren itsenäistymisen tukemiseen.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna alle kouluikäisten lapsiperheiden keskuudessa tuki haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseksi nähtiin yhtä tarpeelliseksi, kuin puolison tai oman jaksamisen tueksi toivottu apu ja tuki. Alakouluikäisissä lapsiperheissä toiseksi eniten tukea koettiin tarvitsevan kolmessa eri asiassa: tukea ja apua omaan tai perheen terveyteen ja mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa, tukea haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen sekä apua lapsen ja nuoren itsenäistymiseen liittyvissä asioissa. Yli 16- vuotiaiden vastauksissa korostui toiseksi toivotumpana tuen kohteena puolison tai oman jaksamisen tukeminen sekä oma tai perheen terveys ja mielen hyvinvointi. Lisäksi toivottiin tukea haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen.

Kuvio 31. Vanhempana ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu Asemakylä ja Jokikylä N=41

Avoimissa vastauksissa korostui tarve matalan kynnyksen tukeen koskien omaa tai perheen terveyttä ja mielen hyvinvointia sekä omaa tai puolison jaksamista. Omaan tai puolison jaksamiseen liittyvissä vastauksissa tuotiin esille muun muassa tarve tilapäiselle lastenhoitoavulle. Myös tukiverkkojen puutetta tuotiin esille.

”Monen pienen kanssa arjessa jaksaminen, ilman tukiverkostoa, on usein tiukalla.”

Lapsen ja nuoren itsenäistymisen tukemiseen, haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen sekä arjen hallintaa koskevissa avoimissa vastauksissa tuotiin esille lasten nukkumiseen ja riittävään lepoon liittyviä

asioita. Lisäksi vastaajat toivoivat huoltajien kesken sovittuja yhteisiä pelisääntöjä esim. kännykän käytön suhteen. Avoimissa vastauksissa nostettiin esiin tarve tuelle koskien lasten haastavaa käytöstä, kuten uhmaikää tai mustasukkaisuutta.

” Yhteiset rajoitukset pelien/puhelinten käyttöön helpottaisivat arkea valtavasti.”

” Koulukin voisi keksiä erilaisia kannustimia esim. riittävään nukkumiseen ja kännykänkäytön hallintaan.”

” Lapsen uhmaikä, mustasukkaisuus, huono nukkuminen.”

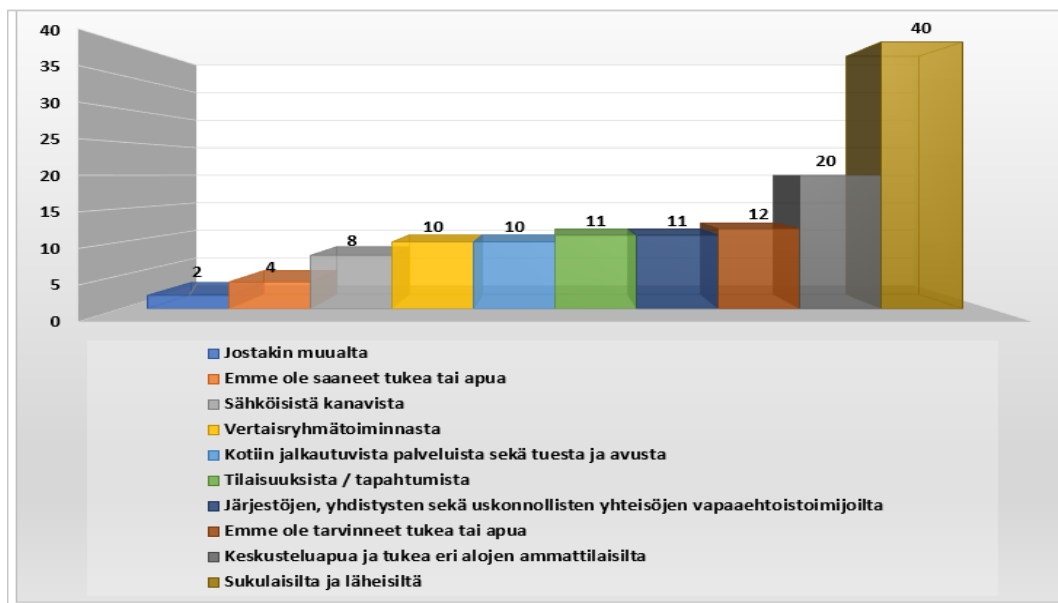
”Apua nuoren haastavaan käyttäytymiseen. Tukea.”

Vastaajat toivoivat saavansa lisää luotettavaa tietoa keinoista, kuinka tukea lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä. Esiin nostettiin mm. vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehittämisen tarpeet.

” Asioista keskustelun opettelu perheessä, miten saada lapsi puhumaan asioista.”

AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA

Vastaajilta kysyttiin myös, mistä he ovat saaneet apua ja tukea. Kysymykseen vastasi 61 henkilöä ja valittuja vastauksia tuli yhteensä 128. Vastauksia oli mahdollisuus täydentää avovastauksilla, joita kirjattiin seitsemän.

Kuvio 32. Avun ja tuen hakemisen kanavia Asemakylä ja Jokikylä N=61

Eniten perheet kokivat saaneensa tukea ja apua sukulaisilta ja läheisiltään. Toiseksi eniten apua oli saatu eri alojen ammattilaisten antamasta tuesta ja heidän kanssaan käydyistä keskusteluista. Ikäryhmittäin vastauksia tarkastellessa niissä ei ollut havaittavissa suuria eroavaisuuksia. Alle kouluikäisten perheet kertoivat kuitenkin saaneensa tukea myös kotiin jalkautuvista palveluista, kun puolestaan alakouluikäisten lasten huoltajat kokivat saaneensa apua erilaisista tilaisuuksista ja tapahtumista. Kaikissa muissa ikäryhmissä, paitsi alle kouluikäisissä, tukea oli saatu myös järjestöjen, yhdistysten sekä uskonnollisten yhdistysten vapaaehtoistoimijoilta.

Avokommenteissaan vastaajat kertoivat saaneensa tukea erityisesti kotiin jalkautuvien palveluiden ja vertaisryhmätöiminnan kautta. Lisäksi tukea oli saatu mm. koulusta sekä potilasyhdistyksistä.

" Olemme saaneet kunnalta kotipalvelua haastavissa tilanteissa."

" Kotipalvelu ja ... Följy."

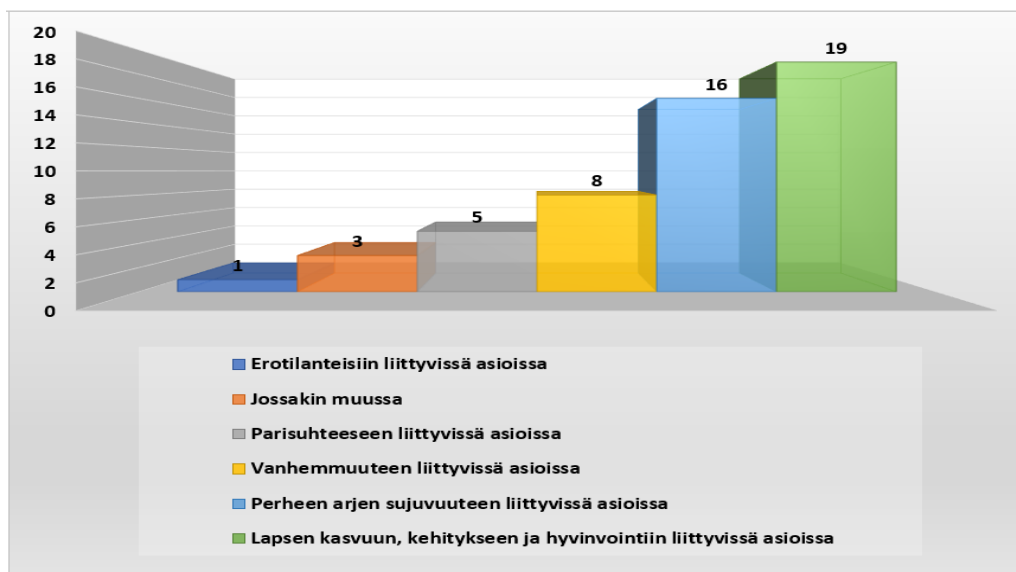
" Onnelan perhekerho."

" Syöpäyhdistys."

"Lapsen opettajalta/koululta."

AVUN JA TUEN HAKEMISEN KYNNYSTÄ MADALTAVIA TEKIJÖITÄ

Alueella asuville perheille halutaan mahdollistaa avun saaminen yhä nopeammin, madaltamalla avun hakemisen kynnyksiä. Vastaajilla oli mahdollisuus valita etukäteen listatuista teemoista yksi tai useampi vaihtoehto, jonka osalta he kokivat tarvetta avun ja tuen hakemisen helpottamiseksi. Vastaajia oli 37 ja vastauksia tuli yhteensä 52. Lisäksi he saivat halutessaan täydentää vastaustaan avoimilla kommentteilla, joita kertyi yhteensä 34. Eniten tuen hakemista toivottiin helpotettavan lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Toiseksi eniten tuen hakemista toivottiin helpotettavan perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä asioissa.

Kuvio 33. Avun ja tuen hakemisen kynnyksiä madaltavia ja tukevia tekijöitä Asemakylä ja Jokikylä. N=52

Avovastauksissa nostettiin esille koulun ja neuvolan merkitys tuen hakemisen kynnyksen madaltamisessa. Apua antavan tahon löytämistä ja avun saamista toivottiin nopeutettavan. Myös kouluterveydenhuollon merkitystä korostettiin lapsen tai nuoren oireilla. Lisäksi vanhempien ja eri tahojen välisissä keskusteluissa toivottiin lapsen osallisuuden mahdollisuuksia lisättävän sekä erityislasten nykyistä parempi huomioiminen.

"Matalan kynnyksen palveluita helposti saatavilla esim. koulussa. Asiantuntija tavattavissa koululla esim. tiettyinä päivinä."

"Joku matalamman kynnyksen neuvola kuin perheneuvola, tai tehdä perheneuvolan toimintaa tutummaksi ja helpommin lähestyttäväksi."

"Apua nopeammin, mm. perheneuvola."

"Neuvolakäyntejä voisi olla useammin 1,5-v ikävuoden jälkeen, kuin vain kerran vuodessa, sieltä saa hyvää keskusteluapua ja vinkkejä."

"Miten saisi helposti suoran yhteyden avun ja tuen antajaan. Ettei olisi niin monen soiton takana."

"Keskustelua ja lapsen ottamista mukaan."

"Kouluterveydenhuolto on keskeisessä roolissa, jos lapsi oireilee tai sairastelee. Sen pitäisi matalan kynnyksen paikka nuorelle, koska muu hoitoon pääsy on monimutkaista eikä nuoren vanhempi voi olla aina pois töistä nuoren sairastellessa."

Tuen hakemisen kynnystä toivottiin madallettavan perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä asioissa. Vastaajat toivoivat, että neuvolassa keskusteltaisiin arjen sujuvuudesta avoimemmin. Perheet toivoivat, että kotiapua olisi saatavilla perheen sitä tarvitessa. Avoimista vastauksista kävi myös ilmi tilapäisen lastenhoitoavun tarve.

"Perheneuvolapalveluja lisää, keskusteluapua herkemmin ja helpommin saataville."

"Erityisesti neuvoloissa rohkeasti puheeksi."

"Kotiapu (siivous, ruuanlaitto) haastavissa, kuormittavissa elämäntilanteissa."

"Apua kotiin, kun ei jaksa!"

"Lastenhoitoavun ja arjen avun helppo saatavuus, matalan kynnyksen apuringit. Meillä on valtava potentiaali nuorissa antaa apua perheille, ja saada heille samalla kokemusta työstä."

"Kotivanhemmillä on hankala päästä päiväaikaan asioille, ellei lapsilla ole hoitopaikkaa."

Matalan kynnyksen tukena nostettiin esille vertaistuki sekä luennot ja vanhempainillat, joissa toivottiin keskusteltavan myös vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Tietoa toivottiin lisää mm. sosiaalisen median vaikutuksista lapsiin. Avun ja tuen helposti saavutettavuuden haasteena koettiin tiedon sirpaleisuus sekä tiedon löytämisen vaikeus.

"Luentoja ja konkreettisia ohjeita."

"Vertaistukea ja ammattilaisen tukea."

"Tietoa, vinkkejä ja keskustelua vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Matalan kynnyksen keskustelutukea vanhemmuuden haasteisiin. Miten asettaa rajoja, miten selvittää haastavista tilanteista. Miten muistaa armollisuus vanhempana?"

"Keskusteluapua, konkreettisia neuvoja vanhemmille lasten kasvatusvastuusta, jota ei voi siirtää kenellekään/ millekään instanssille vedoten työkiireisiin tai omiin harrastuksiin/ omaan aikaan."

Tuen ja avun hakemisen kynnystä toivottiin madallettavan myös parisuhteeseen liittyvissä asioissa, samoin kuin erotilanteisiin liittyvissä asioissa. Vastaajat toivoivat, että viranomaiset huomioisivat nykyistä paremmin lasten selviytymisen tukemisen erotilanteessa sekä kohtelisivat eroavia vanhempia tasavertaisesti.

"Konkreettisia ohjeita ja ilmaisia luentoja parisuhteeseen liittyen, joihin tasavertaisesti kaikilla mahdollisuus."

Murrosikäisille toivottiin liikuntaharrastuksia. Lisäksi julkiseen liikenteeseen toivottiin parannusta, jotta harrastuksissa kulkeminen helpottuisi.

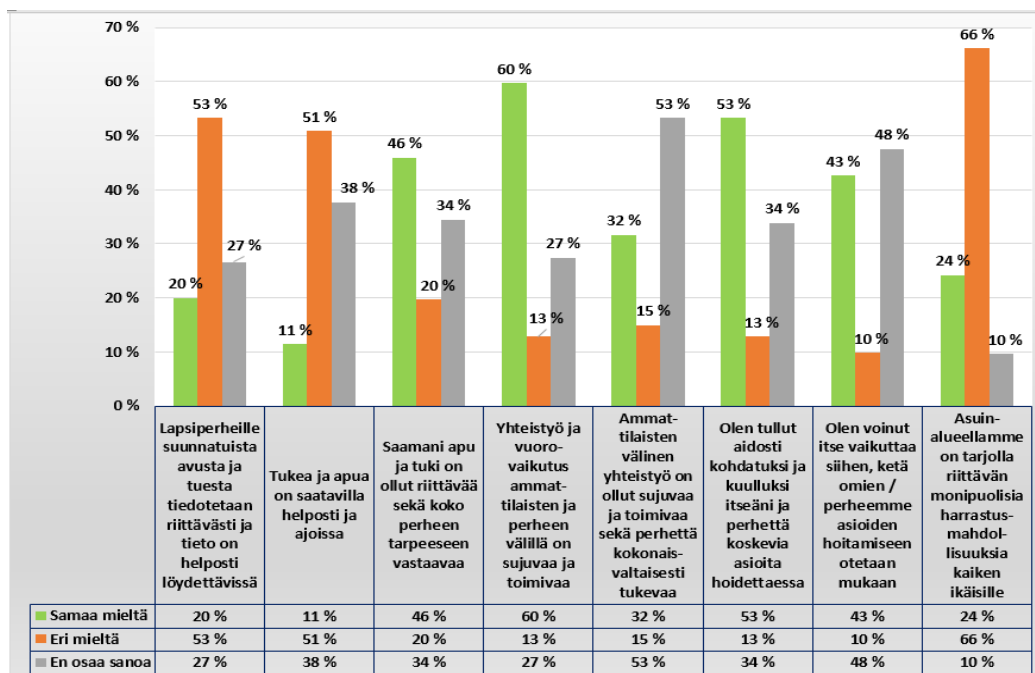
"Julkiset liikenneyhteydet toimivimmiksi, nykyiset ei mahdollista harrastustoimintaan osallistumista julkisilla kulkuvälineillä iltaisin ja viikonloppuisin."

PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA

Palveluiden kehittäminen vaatii kokemustietoa koskien palveluiden saatavuutta sekä kehitettäviä osa-alueita asiakkaiden näkökulmasta katsottuna. Palveluiden saatavuutta mitattiin väittämien avulla. Kehittämistoi-
veita puolestaan kerättiin listaamalla alueen palveluita yhteen, joista vastaajat saivat valita kehitettävät pal-
velut. Vastauksia oli mahdollista täydentää avoimien vastausten avulla.

KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA

Palveluiden saatavuutta mitattiin asteikolla samaa mieltä, eri mieltä ja en osaa sanoa. Kysymykseen vastasi
62 vastaajaa. Vastaajille annettiin mahdollisuus täydentää vastauksiaan avoimien vastausten avulla, joita ker-
tyi yhteensä 35.

Kuvio 34. Kokemukset palveluiden saatavuudesta Asemäskylä ja Jokikylä. N=62

Vastaajista 66 % oli sitä mieltä, että alueella ei ollut tarjolla riittävästi monipuolisia harrastus- ja kerhotoi-
minnan mahdollisuuksia. Erityisesti ei-kilpailulliset urheiluharrastuksia toivottiin lisää. Myös harrastuksiin
kulkeminen oli haasteellista pitkien välimatkojen ja huonojen julkisliikenneyhteyksien vuoksi. Lisäksi ole-
massa olevaan toimintaan osallistumista haastoi toiminnan maksullisuus sekä tiedon puute tarjonnasta.

"Jokikylässä ei ole harrastusmahdollisuuksia, jos niitä ei itse keksi."

"... kaipaisimme ohjelmointikerhoa, myös matalan kynnyksen taidekerhotoiminta olisi tervetullutta."

"Toivoisin pianotunteja lisää, kokkikerho."

"Ehdottomasti kehitettävää tässä. Valaistu kuntopolku/latu, ulkojäät ja kentän hoito kesällä."

"Hiihtoladut kuntoon mahd. aikaisten."

”Olisi kiva olla iltoihin enemmän aktiviteettiä. Auto käytössä harvoin ja bussien kanssa säheltäminen monen pienen lapsen kanssa on oma urakkansa. Muskaria tai jotain jumppaa olisi ihana löytää.”

”Tuskin mahdollistakaan järjestää, mutta liikenneyhteyksiä parantamalla voidaan edesauttaa osallistumista muualla.”

”Melkein kaikkiin harrastuksiin vaaditaan kuljettaminen.”

Vastaajista 60 % mielestä yhteistyö ja vuorovaikutus ammattilaisten ja perheen välillä oli toimivaa ja sujuvaa. Erityisesti esiin nostettiin neuvolan, kotipalvelun ja koulun kanssa tehtävä yhteistyö. Vastaajaperheistä 53 % koki, että oli tullut aidosti kohdatuksi itseään ja perhettä koskevia asioita hoidettaessa. Toisaalta perheillä oli myös kokemuksia siitä, ettei heitä ymmärretty.

”Neuvolan ja kotipalvelun kanssa synkkaa hyvin.”

”Opettajien kanssa keskustelut ovat hyviä ja helppoja.”

”Kaikki vedetty liian tiukoille. Säästetään!”

Ammattilaisten välisen yhteistyön sujuvuuden ja toimivuuden osalta suurin osa vastaajista (53 %) ei oikein osannut vastata kysymykseen mm. siksi, ettei tukea ja apua ei ollut tarvittu. Vastaajista 32 % koki ammattilaisten välisen yhteistyön olleen toimivaa ja sujuvaa.

”Lapsi meinasi aikoinaan jäädä ilman apua, kun ei päässyt tutkimuksiin.”

Vastaajista 53 % oli sitä mieltä, ettei lapsiperheille suunnatusta tuesta ja avusta tiedoteta riittävästi, eikä tieto ole helposti löydettävissä. Erityisesti tiedon löytäminen matalan kynnyksen ja ennalta ehkäisevän toiminnan osalta koettiin haastavaksi.

”Aina ei tietoa löydy.”

”Toki edellyttää, että osaa etsiä...”

”Tieto pitäisi olla selkeästi koottuna esim. nettisivulle ja siitä sivusta tiedotettaisi esim. Wilman kautta.”

”Neuvolassa ja kouluissa voisi enemmän korostaa, miten apua saa ja haetaan.”

”Osittain kyllä, mutta myös pitää osata vaatia ja kysellä.”

Tuen ja avun ajoissa ja helposti saatavuudesta oltiin eri mieltä (51 %). Omalla avun hakemisen aktiivisuudella koettiin olevan suuri merkitys siihen, saiko apua vai ei. Mielenterveyspalveluiden saatavuutta toivottiin helpotettavan. Myös palveluihin pääsyä koettiin joutuvan odottamaan kauan.

”Lapsille ja nuorille mielenterveyspalvelut.”

”Mielenterveyspalveluihin aivan liian pitkä odotusaika.”

”Nykyään on, kun kotipalvelua saa.”

”Kaupungilta saa helposti kotipalvelun setelin, mutta vapaiden aikojen löytäminen ollut vaikeampaa.”

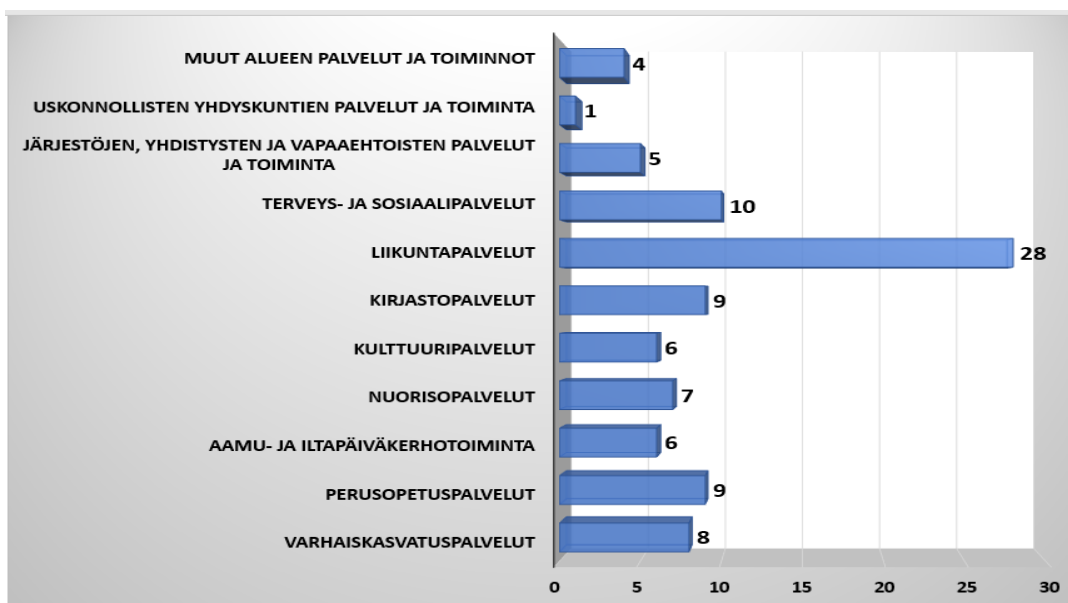
”Parisuhteen/perheen kriisitilanteessa on joutunut odottamaan kuukauden- ja ylikin, jotta keskusteluapua on saanut. Tähän pitäisi saada nopeasti muutos.”

Vastaajista 46 % totesi saamansa avun ja tuen olleen riittävää sekä koko perheen tarpeeseen vastaavaa.

”Kun lopulta saatiin kotipalvelu, niin on ollut hyvä ja toimiva systeemi.”

LAPSI JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET

Vastaajilta kysyttiin palautetta ja kehittämistoiveita alueen lapsi- ja perhepalveluita sekä -toimintoja koskien. Vastaajat saivat valita annetusta palvelulistauksesta yhden tai useamman vaihtoehdon, jota halusivat kommentoida. Kaiken kaikkiaan vastaajia tähän kohtaan oli 44 ja valittuja vastauksia 93. Vastaajilla oli mahdollisuus täydentää vastaustaan avoimien kommenttien avulla, joita tuli 68 kpl. Vastauksissa korostui erityisesti liikuntapalveluiden kehittämistarve. Liikuntapalvelut keräsivät myös eniten avoimia kommentteja. Kommentteissa tuotiin esille muun muassa monipuolisemmat harrastus- ja ulkoliikuntamahdollisuudet. Näiden merkitys alueen asukkaille on tullut ilmi myös muissa raportin osissa.

Kuvio 35. Lapsi ja perhepalveluiden kehittämistoiveet Asemäkylä ja Jokikylä. N=93

Liikuntapalveluiden kommentointi (N=18) painottui pääsääntöisesti urheilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapitoon. Erityisesti ulkoliikuntapaikkojen talviaikaiseen kunnossapitoon toivottiin lisää panostusta. Lisäksi toivottiin valaistusta urheilu- ja luistelukentille. Tehokkaan huollon katsottiin olevan yhteydessä liikuntapaikkojen aktiiviseen käyttöön. Vastaajat toivoivat myös lisää matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia perheille sekä lapsille.

"Aseman koulun Areena on rakennettu asentamalla keinonurmimatto asfaltin päälle. Jatkuva liikunta äärimmäisen kovalla alustalla rikkoo kasvavien nuorten jalat! Ajatus 10, toteutus 4. Mikähän mahtoi olla syynä siihen että leikkipuiston yhteydessä olleelta nurmikentältä hävitettiin jalkapallomaalit? Nyt nurmi on kunnossa, mutta sitä ei käytä enää kukaan..."

"Ilmaiset liikuntapaikat"

"Kaikille lapsiperheille avoimia liikuntatilaisuuksia ja -kerhoja ilmaiseksi tai kohtuu hinnalla."

Varhaiskasvatuspalveluiden (N=8) osalta toivottiin palveluiden saatavuuden varmistamista kaikille perheille ja mahdollisuuksien mukaan omaan lähipäiväkotiin. Lisäksi poikkeustilanteisiin toivottiin riittävää henkilökuntaa sekä kunnalta toivottiin parempaa tiedottamista varhaiskasvatuksen palveluista. Alle 4 -vuotiaille toivottiin päiväkerhoa.

"Päivähoito kaikkien ulottuville."

"Hoitopaikka/avoin varhaiskasvatuspaikka lähipäiväkodista."

"Enemmän tietoa näistä, vaikka esite kunnan puolesta lapsiperheille. Itse en ollut kuullut koko avoimesta varhaiskasvatuksesta, ennen kuin tuttavani kertoi siitä ja kerhotoiminta on ollut todella toimiva juttu meille."

Perusopetuspalveluita koskevista vastauksista (N=8) toivottiin tiiviimpää yhteistyötä kodin ja koulun välillä sekä lähikoulun säilymistä alueella. Koulunkäyntiohjaajia toivottiin lisää sekä koulun henkilökunnan ajankoh- taista lisäkoulutusta. Myös ryhmäkoot puhuttivat vastaajia. Koululaisille toivottiin myös tasa-arvoisempia mahdollisuuksia opiskella taideaineita. Kiusaamiseen tulisi puuttua kouluissa tiukemmin.

"Positiivinen kasvatus ja opettajien lisäkoulutusta ajan tasalle!"

"Ohjaajien määrän lisääminen, ryhmäkoon pienentäminen."

"Haukiputaalle pitäisi olla tasa-arvoiset mahdollisuudet opiskella musiikki-, kuvataide ym. taideaineita, kuin Oulun ydinalueen kouluissa."

Terveys- ja sosiaalipalveluita koskevista vastauksista (N=7) tuotiin esille tarve matalan kynnyksen palveluista sekä toive helpommasta ja nopeammasta palveluihin pääsystä. Erityisesti tukea toivottiin vanhemmuuteen liittyvissä asioissa. Lisäksi Haukiputaan alueen palveluihin toivottiin myös pysyvyyttä.

"Konkreettinen kotipalvelu helposti saataville."

"Perheterapeutteja, perheneuvontaa enemmän. Yleisesti ottaen perheet tarvitsevat paljon tukea vanhemmuuteen, perheen vuorovaikutussuhteisiin sekä parisuhteeseen. Perhetyöntekijöitä lisää, jotka voisivat vastata oikeasti perheiden tarvitsemaan tukeen."

"Sujuvuutta terveyspalveluihin, ettei kenenkään tarvitse istua koko päivää nälissään akuuttivastaanotossa."

"Asiantuntijan tukea saatavilla riittävän ajoissa."

"Pysyvyys Haukiputaan palveluihin. Ei keskitytä vain keski - Ouluun."

Kirjastopalveluita (N=7) koskevista avoimissa vastauksissa esitettiin toive kirjaston aukioloaikojen laajentamisesta sekä lähikirjaston säilymisestä lapsen koulun yhteydessä. Kirjastoihin toivottiin itsepalvelumahdollisuutta.

"Kirjasto auki useammin ja myöhempään."

"Koulun kirjasto auki myös joku ilta viikolla."

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten toiminta ja palveluita koskevista kommentteissa (N=4) tuotiin esille toiveita monipuolisemmasta harrastustoiminnasta. Toiveissa oli erityisesti liikuntakerhot, ja muita kerhoja, kuten kokki- ja leikkikerhot pätevien ohjaajien vetämänä. Harrastustoiminnan koettiin olevan kallista. Lastenvahtiapua ja kotiapua toivottiin alueen nuorista tai opiskelijoista.

"Olis mahdollisuus tietää alueen nuorista tms., joista vois saada lastenvahtia kotia tai muuta apua kotitöihin. Opiskelijoita esim., jotka tarvitsevat taskuraha."

Nuorisopalveluiden kommentointi (N=4) keskittyi pääasiassa toiveeseen kunnan tiloista ja nuorille suunnatusta toiminnasta, sekä ohjauksesta. Useassa vastauksessa tuotiin esille myös toive palveluiden tuomisesta lähemmäs nuorten asuinalueita. Pitkän välimatkan katsottiin vaikuttavan nuorten mahdollisuuksiin osallistua. Vastauksissa tuotiin esille myös toive nuorten mahdollisuudesta osallistua toiminnan suunnitteluun.

"Kunnan tilat ja vetäjät. Tekemistä nuorille, konsertit, elokuvat yms."

"Nuokkaritoimintaa, ettei tarte aina lähtee kylille."

"Asemakylällä toimintaa ei ole lainkaan ja nuorilla ei ole juuri motivaatiota lähteä Kirkonkylälle sen toiminnan perään, mitä sieltä löytyy ihan välimatkan vuoksi."

Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa koskevista kommentteissa (N=4) esitettiin toive molempien saatavuudesta koulussa. Aamupäivätoimintaa toivottiin jatkettavan ja palveluiden olevan edullisempia.

"Edullisemmaksi."

"Ap takaisin."

Muita alueen palveluita ja toimintoja koskevat vastaukset (N=4) keskittyivät pääsääntöisesti toiveisiin toimivammasta joukkoliikenteestä sekä valaistuksen ja pyöräteiden lisäämisestä. Nämä asiat nousivat esille myös kartoituksen muissa osioissa. Kotipalvelun hintoja toivottiin matalammaksi.

”Julkinen liikenne Haukiputaan kouluihin.”

”Julkiset liikenneyhteydet toimivimmiksi, nykyiset ei mahdollista harrastustoimintaan osallistumista julkisilla kuvälineillä iltaisin ja viikonloppuisin.”

”Katuvalot ja pyöräteitä lisää, jotta lapset voisivat kulkea itsenäisesti.”

Kulttuuripalveluita kommentoineet (N=3) kertoivat toiveistaan monipuolisempiin ja laajempiin kulttuuripalveluihin. Konsertit, liikuntatapahtumat ja erilaiset kerhot kiinnostivat vastaajia.

”Näitähän ei Asemakylällä ole. Koska pieni kylä, ei niitä paljoa voi ollakaan. Jotain voisi koettaa silti keksiä. Kesäteatteri oli kiva, mutta sehän oli ihan harrastelijavoimin itse puuhattua toimintaa.”

”Haukiputaallekin enemmän lasten konsertteja ja koko perheen liikuntatapahtumia esim. Jatuliin.”

”Kerhoja omalle kylälle myös yläkouluikäisille.”

Uskonnollisten yhdyskuntien palveluja ja toimintaa koskevissa kommenteissa (N=1) annettiin kehittämisideoita koskien rippikoulutyötä. Vastauksessa kerrottiin mahdollisuudesta vierailta iäkkään ihmisen luona tai auttaa esimerkiksi lastenhoidossa ja näin ansaita rippikouluun kuuluvia käyntimerkkejä. Tätä perusteltiin muun muassa vastuun ottamisen harjoittamisella.

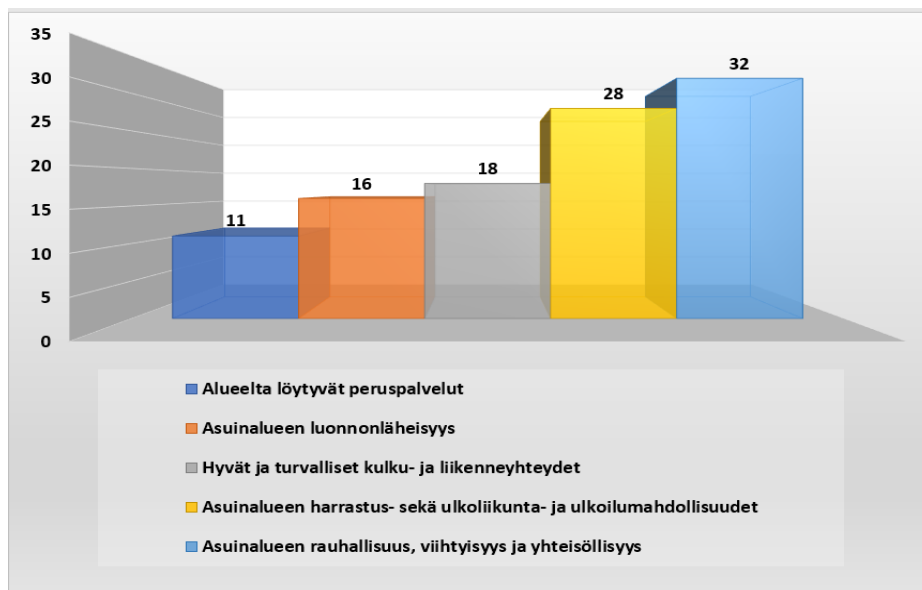
”Rippikouluun nykyisen kristillisten tapahtumien käyntimerkkien keräämisen rinnalle voisi miettiä uudistusta. Vaihtoehtoisesti vaikka 2 merkkiä voisi saada siitä, että käy tuttavaperheessä auttamassa lastenhoidossa tai yksinäistä vanhusta ilahduttamassa. Lähimmäisen rakkautta ja yhteiskunnallista vastuuta oppisi samalla.”

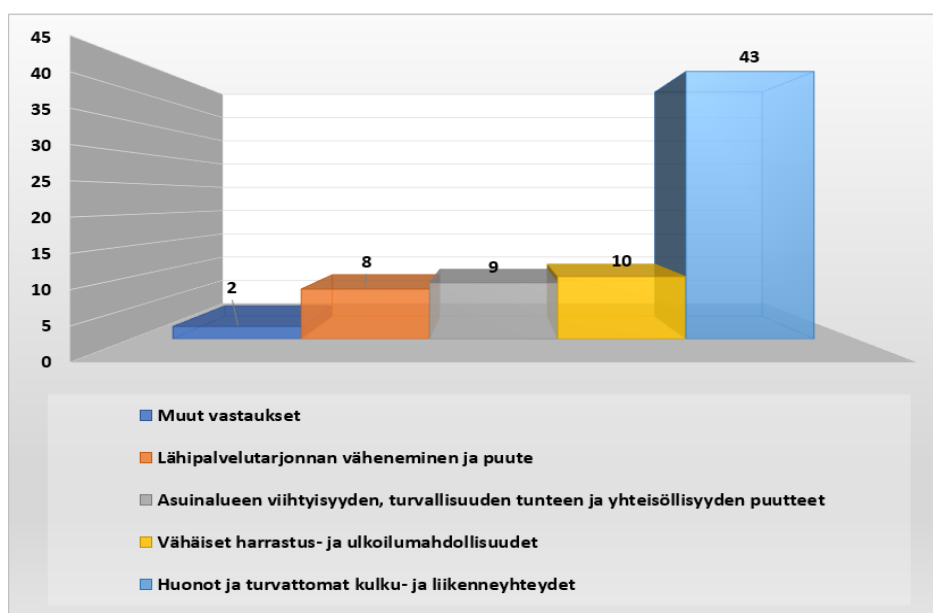
ASEMAKYLÄ JA JOKIKYLÄ ASUINALUEENA

ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ LISÄÄVÄT JA VÄHENTÄVÄT TEKIJÄT

Vastaajilta kysyttiin, mitkä tekijät heidän mielestään lisäävät tai vähentävät asuinalueen viihtyisyyttä ja veto-voimaisuutta. Vastaukset luokiteltiin teemoittain. Viihtyvyyttä alueelle lisääviin teemoihin lukeutuivat: Luonnonläheisyys, Asuinalueen rauhallisuus, viihtyisyys sekä yhteisöllisyys, Asuinalueen harrastus- sekä ulkoliikunta- ja ulkoilumahdollisuudet, Hyvät ja turvalliset kulku- ja liikenneyhteydet sekä Alueelta löytyvät peruspalvelut. Viihtyisyyttä vähentäviin teemoihin puolestaan lukeutuivat: Huonot ja turvattomat kulku- ja liikenneyhteydet, Vähäiset harrastus- ja ulkoilumahdollisuudet, Lähipalvelutarjonnan väheneminen ja puute, Asuinalueen viihtyisyyden, turvallisuuden tunteen ja yhteisöllisyyden puute sekä Muut vastaukset.

Kuvio 36. Asuinalueen viihtyisyyttä lisäävät tekijät Asemakylä ja Jokikylä N=105

Kuvio 37. Asuinalueen viihtyisyyttä lisäävät tekijät Asemakylä ja Jokikylä. N=72

Viihtyvyyttä lisäävänä tekijänä vastauksissa nostettiin esille asuinalueen rauhallisuus, viihtyisyys, yhteisöllisyys, maaseutumaisuus sekä luonnonläheisyys. Alueen harrastus-, ulkoliikunta- ja ulkoilumahdollisuuksissa korostui erityisesti hyvät ja monipuoliset maastot sekä ympäristöt, joissa voi liikkua. Koulu, koulun koon sekä koulun läheisyyden katsottiin myös lisäävän viihtyvyyttä alueella. Myös kevyenliikenteen väylän sekä katuvalojen katsottiin vaikuttavan positiivisesti alueen vetovoimaisuuteen.

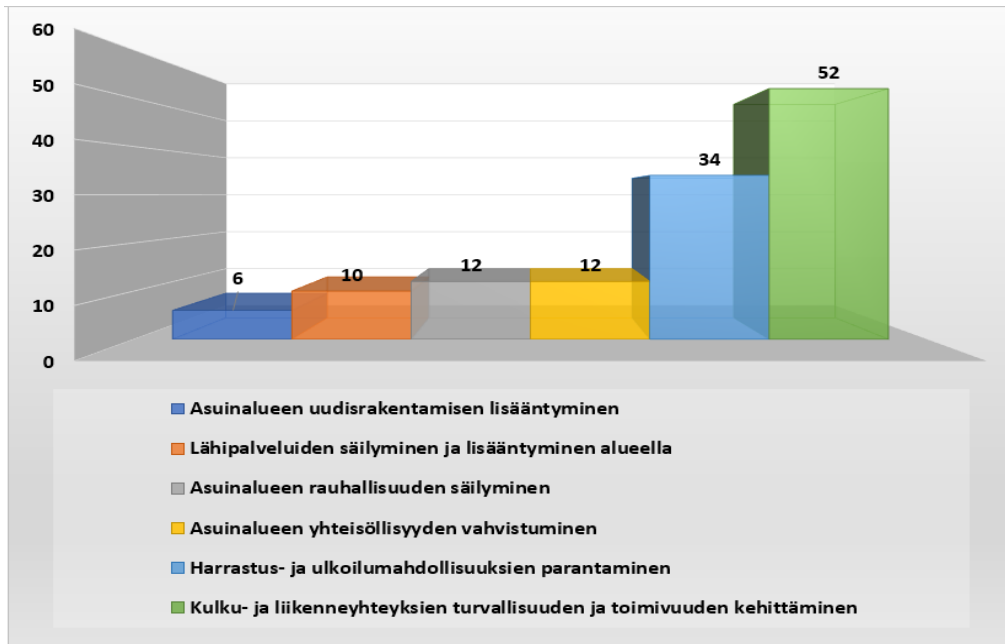
Viihtyvyyttä vähentävinä tekijöinä pidettiin erityisesti huonoja ja turvattomia kulku- ja liikenneyhteyksiä. Lisäksi vähäiset harrastus- ja ulkoilumahdollisuudet vaikuttivat asuinalueen viihtyvyyteen negatiivisesti. Myös lähipalveluiden puute ja niiden karsiminen vähensivät asuinalueen viihtyvyyttä.

Viihtyvyyttä lisääviä tekijöitä	Viihtyvyyttä vähentäviä tekijöitä
<p>Luonnonläheisyys (16) <u>Vesistö</u> (2) Joki</p> <p>Asuinalueen rauhallisuus, viihtyisyys ja yhteisöllisyys (32) <u>Maaseutumaisuus</u> (2) <u>Rauhallisuus</u> (7) Rauhallisuus. Omarauha. Leppoisa yhteisö. Mukava "asettunut" asuinalue. <u>Turvallisuus</u> (2) Turvallinen asuinympäristö. <u>Yhteisöllisyys</u> (6) Yhteisölliset tapahtumat. Kyläyhdistyksen ja järjestöjen toiminta. Tiedän että alueellamme toimii aktiivisia ihmisiä, jotka toimivat asuinalueen viihtyvyyden hyväksi. <u>Viihtyisyys</u> (4) Kylän kauneus, joki ja rakennukset. Kaupungin läheisyys. Hyvin hoidetut infrat ja alueet.</p> <p>Asuinalueen harrastus- sekä ulkoliikunta- ja ulkoilumahdollisuudet (28) <u>Hyvät harrastusmahdollisuudet</u>. (5) Harrastusmahdollisuudet pysyvät alueella. Yhteiset harrastukset. <u>Ulkoliikuntamahdollisuudet</u> (13) Ympäristön kehittäminen, virkistysalueet joen ja meren läheisyyteen. Puistoja pienille, alle 5-vuotiaille lapsille. Laavu. Polut. <u>Koulun alue</u> (2)</p>	<p>Huonot ja turvattomat kulku- ja liikenneyhteydet (43) <u>Liikenneturvallisuus</u> (26) Turvaton liikkuminen tiellä kouluun, kavereille ja harrastuksiin. <u>Liikennekäyttäytyminen</u>. (3) Mopolla ajaminen kevyenliikenteen/ alikulkusillan kautta vaarantaa pienten koululaisten koulumatkan. Vaarallinen Kiiminkijoentien liikenne. <u>Suojatiet</u> (1) Suojatien puute Saarikankaantien ja pikkupuiston välillä sekä entisen stoppimerkin kohdalla. <u>Valaistuksen puuttuminen</u>. (4) Ei katuvaloja, eikä pyöräteitä. Tiet huonosti valaistu. <u>Kevyenliikenteen väylän puutteet</u> (4) <u>Teiden kunnossapitoon liittyvät puutteet</u> (2) <u>Teiden huono kunto</u>. (2) <u>Julkisliikenteeseen liittyvät puutteet</u> (9) <u>Huono julkinen liikenne</u>. (9) Julkisen liikenteen puuttuminen. Julkisia kulkuyhteyksiä ei ole kuin koululinkku. Vähäinen julkinen liikenne Asemakylältä.</p> <p>Vähäiset harrastus- ja ulkoilumahdollisuudet (10) <u>Harrastustoiminnan puute</u> (4) Vähän kerhotoimintaa lapsille. <u>Ulkoilumahdollisuuksien puute</u> (2) <u>Leikkipuistot</u> (2) Sarkkisenmutkan leikkipuistosta puuttuu liukumäki.</p> <p>Lähipalvelutarjonnan väheneminen ja puute (8) <u>Palvelujen puute</u>. (6) Palveluiden karsiminen. Koulu lakkautettiin.</p>

<p>Koulun ulkoliikuntamahdollisuudet. Koulun alueella lapset viihtyvät. Pelikentät. <u>Talviurheilu</u> (4) Ulkojää. Luistelukentän huolto Jokikylässä. Hiihtolatu. <u>Uimaranta</u>. (3) Santtusaari.</p> <p>Hyvät ja turvalliset kulku- ja liikenneyhteydet (N=18) <u>Hyvät kulkuyhteydet</u>. (4) Ouluun nopea kulku. Julkisen liikenteen lisääminen. <u>Kevyen liikenteen väylä</u>.(3) Valaistus ja kevyenliikenteenväylä. Pyörätie Jokelantielle, Haukiväylälle ja Kiimingintielle Alakylään asti. <u>Asvaltti</u>. (1)</p> <p>Alueelta löytyvät peruspalvelut (11) <u>Peruspalvelut</u>. (11) Hyvät palvelut. Palvelujen säilyminen alueella. <u>Koulut</u> (5) Koulu lähellä. Kyläkoulu.</p>	<p>Asuinalueen viihtyisyyden, turvallisuuden tunteen ja yhteisöllisyyden puutteet (9) <u>Ympäristön viihtyisyyden puute</u> (2) Epäsiisti asuinalueen ilme. <u>Turvattomuuden tunne</u>. (1) <u>Yhteisöllisyyden puute</u> (2) <u>Nukkumalähiöomaisuus</u>. (1)</p> <p>Muut vastaukset (2) <u>Säästöt</u> (1) Säästöt ja kaikki keskittyy kauemmaksi. <u>Toiveiden kysyminen</u> (1) Lasten ja nuorten toiveet täytyisi heiltä kysyä!</p>
--	---

TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ASUINYMPÄRISTÖSTÄ

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin avoimella kysymyksellä heidän toiveitaan asuinalueen tulevaisuuteen liittyen. Avoimiin kysymyksiin vastasi 36 henkilöä. Vastaukset jakautuivat kuuteen eri teemaan: Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden kehittäminen, Harrastus- ja ulkoilumahdollisuuksien parantaminen, Asuinalueen yhteisöllisyyden vahvistaminen, Asuinalueen rauhallisuuden säilyminen, Lähipalveluiden säilyminen ja lisääntyminen alueella sekä Asuinalueen uudisrakentamisen lisääntyminen.

Kuvio 38. Tulevaisuuden toiveet asuinyhteisöstä ja asuinympäristöstä Asemakylä ja Jokikylä N=126

Kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden kehittäminen

Eniten vastauksia (52 kpl) keräsi kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuuden kehittäminen. Vastauksissa korostui erityisesti kevyenliikenteen väylien merkitys turvallisuuden kannalta sekä toive joukkoliikenteen lisäämisestä. Kulkuyhteyksien turvallisuutta toivottiin lisättävän valaistusta ja kevyenliikenteenväyliä lisäämällä. Jo olemassa olevan kevyenliikenteen väylän toivottiin jatkuvan aina Haukiputaalle saakka sekä koko Kiiminkijoen ja Jokelantien väliselle matkalle. Avovastauksissa toivottiin myös suojateitä ja suojatienkorotuksia, jotta kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuus kasvaisi. Positiivisena kulku- ja liikenneyhteyksien turvallisuutta lisäävänä asiana koettiin lasten koulukyyditys.

"Kevyenliikenteenväylää Kiimingistä Alakylään jatkettaisiin Haukiputaalle asti, johon asennettaisiin myös katuvalot."

"Ei muuta, kuin turvallinen kevyenliikenteen väylä. Olisi jo kansanterveydellisestikin järkevää. Tässä Kiiminkijoen tien varressa asuu todella paljon ihmisiä, mutta tien turvattomuus rajoittaa suuresti vapaata liikkumista. Alle 10-vuotiasta ei voi päästä huoleti tielle pyörimään. Rajoittaa sosiaalista kanssakäymistä, kun liikkuminen on turvatonta. Suuret liikennemäärät, raskas liikenne, kovat nopeudet ja ihmisten piittaamattomuus on liian kovia tekijöitä tieliikenteessä täällä. Tiellä on myös paljon läpikulkuliikennettä, joka lisää kovasti riskejä."

"Suojatie korotukset Kiiminkijoen tie - Keiskanmutka ja Kiiminkijoen tie - Asemakylänraitti."

Alueella toivottiin lisää joukkoliikenteen vuoroja. Tarvetta joukkoliikenteen lisäämiselle perusteltiin ympäristövaikutuksilla, mahdollisuuksilla kulkea töissä ja opiskelupaikassa ilman omaa autoa sekä lasten ja nuorten mahdollisuuksilla kulkea helpommin kouluun. Esiin nostettiin myös toive rautatieyhteyden avaamiselle li-Oulu välille.

"Parannusta julkisiin liikenneyhteyksiin, bussivuoroja myös iltoihin ja viikonloppuihin."

"Paikallisjuna välille li- Oulu."

Harrastus- ja ulkoilumahdollisuuksien parantaminen

Harrastus- ja ulkoilumahdollisuuksien parantamista koskeissa vastauksissa (N=34) nousi esille erityisesti toive nuorille ja lapsille suunnatun harrastus- ja kerhotoiminnan saavutettavuuden lisäämisestä, toiminnan monipuolistamisesta sekä toiminnan järjestämistä iltaisinkin. Vastaajien mukaan nuorille ja lapsille ei ollut tiloja, joissa he voisivat tavata toisiaan tai joissa heille suunnattua toimintaa voitaisiin järjestää. Myös aikuisien harrastustoiminnan mahdollisuuksia toivottiin lisättävän.

”Lisää panostusta nuorten ja lasten harrastustoimintaan, liikuntakerhoihin ja ulkokenttien kunnossapitoon.”

”Enemmän harrastusmahdollisuuksia lapsille ja kerhotoimintaa myös muualle kuin aamuihin.”

”Sopivien tilojen puutteen vuoksi (Jokikylän koulu lakkautettu) kaupunki voisi järjestää lapsille yhteiskuljetuksia kerhoihin, uimahalliin jne. Pieni panostus, iso ilo! Kaikki pääsisivät mukaan perheen varallisuudesta / kuljetusmahdollisuuksista riippumatta. Luontokin kiittäisi, kun yksityisautoilu vähenisi.”

Vastauksissa tuotiin esille toiveet monipuolisemmista ulkoliikuntamahdollisuuksista sekä ulkoilualueiden kehittämistä. Alueelle toivottiin lisää puistoja ja leikkikenttiä sekä olemassa olevien kunnossapidon parantamista. Vastaajat olivat kiinnostuneita myös talviurheilumahdollisuuksien kehittämistä.

”Sarkkisenmutkan leikkikentän kehittäminen ja valaistus kuntoon.”

”Luistelukentän kunnossapito ja huolto Jokikylässä.”

”Hiihtolatu Alakylän kautta Auranmajalle.”

”Avantouintipaikka olisi mahtava saada.”

Asuinalueen yhteisöllisyyden vahvistuminen

Yhteisöllisyyden vahvistamista koskevista vastauksista (N=12) alueen toivottiin säilyvän maaseutumaisena kyläyhteisönä. Alueen yhteisöllisyyttä pitäisi pyrkiä edelleen kehittämään mm. kyläyhdistyksen toimintaa vahvistamalla. Yhteisöllisyyttä voitaisiin lisätä mm. illanistujaisilla, käsityöpiireillä sekä juttelemalla ja kahvittelemalla muiden asukkaiden kanssa.

”Yhteisöllisyyttä on jo jonkin verran ja yritystä siihen suuntaan. Sitä kannattaa edelleen jatkaa.”

Asuinalueen rauhallisuuden säilyminen

Asuinalueen rauhallisuuden säilymistä koskevista avovastauksista (N=12) toivottiin, että asuinalue säilyisi rauhallisena ja maaseutumaisena eikä asutusta tulisi liikaa. Alue koettiin hyvänä paikkana asua ja elää, jonka turvallisuuden tunnetta tulisi vaalia.

”Rauhallinen ympäristö on hyvä pitää rauhallisena.”

”Siistit ja turvalliset koulujen pihat.”

Lähipalveluiden säilyminen ja lisääntyminen alueella

Lähipalveluita koskevista vastauksista (N=10) korostui erityisesti koulutukseen liittyvät palvelut ja toive niiden säilymisestä. Toivottiin, että koulut ja päiväkodit säilyisivät alueella, kuten myös kirjasto ja lapsille suunnattu iltapäiväkerhotoiminta. Myös lähikauppaa toivottiin alueelle.

”Päiväkotiin mahdollisesti laajennus. Koulun tilanteesta en ole tietoinen.”

Asuinalueen uudisrakentamisen lisääntyminen

Uudisrakentamista koskevista vastauksista (N=6) todettiin, että mahdollistamalla rakentaminen alueelle turvataan alueen ikärakenteen pysyminen tasaisempana ja samalla tuetaan alueen elinvoimaisuuden säilymistä.

”Toivon, että asuinalueelleni tulisi vielä uudisrakennuksia ja kyläkulma pysyisi asuttuna ja elävänä.”

”Alueelle pitäisi ehdottomasti saada uusia rakennuslupia, jotta ikärakenne ei pääse vanhenemaan.”

JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET

Julkisten tilojen käyttöön liittyviä kehitystoiveita selvitettiin avokysymyksellä. Vastaajia oli 23 ja avovastauksia kertyi 51. Vastauksissa tuotiin esille kolmeen eri aihealueeseen liittyviä ehdotuksia: Olemassa olevien toimittilojen käyttömahdollisuuksien lisääminen, Tilojen vähäisyys sekä Tiedottamisen tehostaminen ja käytönnoton helpottaminen.

Olemassa olevien toimitilojen käyttömahdollisuuksien lisäämistä pohtivissa vastauksissa, koulu koettiin tärkeäksi toimitilaksi ja sen käyttöä toivottiin voitavan lisätä sekä lapsille että aikuisille suunnatun toiminnan järjestämisessä. Lakkautetun Jokikylän koulun hyödyntämistä harrastustoiminnan toteuttamisessa ehdotettiin useassa kommentissa. Useampi vastaaja totesi että olemassa olevat tilat tulisi hyödyntää paremmin harrastuskäyttöön, ja lapsille voitaisiin tarjota näin monipuolisempia harrastusmahdollisuuksia. Lomakoti Onnela oli tervetullut lisä alueen toimitiloihin ja sen katsottiin vastaavan osaltaan lapsiperheiden toimitilatarpeisiin.

”Koulun luokkatiloja esim. kuvataide-käsityökerhojen käyttöön. Lapsille ja aikuisille.”

”Lapsille muitakin kerhoja kuin liikuntakerhoja.”

Tilojen vähäisyys näkyi toiveissa tilojen lisäämisestä. Kyläyhdistyksen roolia tilojen käytön mahdollistamiseksi korostettiin.

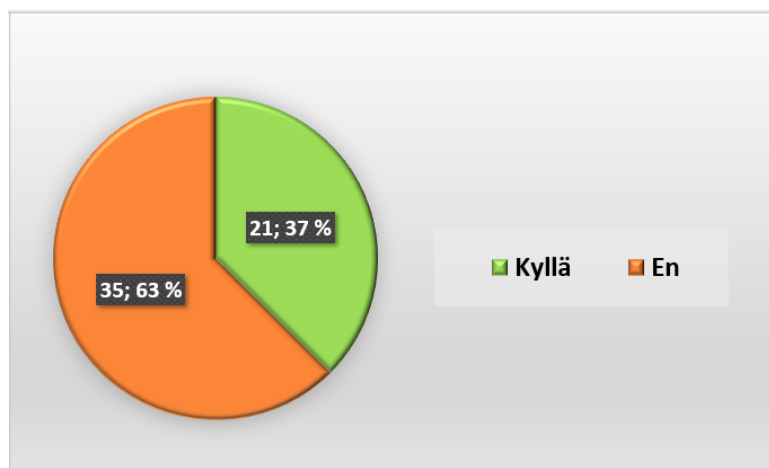
”Niitä ei montaa ole, mutta kyläyhdistys voisi aktiivisemmin tarjota tilaa, ja muutenkin toimia näkyvämmiin.”

Julkisista tiloista tiedostamiseen ja tilojen käyttöön oton helpottamiseen liittyen toivottiin, että mahdollisuudesta tilojen vuokraamiseen tiedotettaisiin nykyistä paremmin, ja että lupien saaminen tilojen käyttämiseksi helpottuisi.

”Niistä vois tiedottaa paremmin esim. käyttömahdollisuuksista.”

KIINNOSTUS ASUINALUEEN YHTEISÖLLISYYTEEN JA KEHITTÄMISEEN

Vastaajilta selvitettiin halukkuutta osallistua asuinalueensa kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Vastauksia kertyi 56 kappaletta. Vastaajista 37 % koki, että haluaa osallistua, kun taas 63 % vastaajista ei ollut kiinnostuneita osallistumisesta. Vastaajilla oli mahdollisuuksia perustella vastaustaan avoimella kommentilla. Avoimia kommentteja tuli 64, joista 36 vastausta perusteli kieltävää vastausta.

Kuvio 39. Kiinnostus alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan Asemakylä ja Jokikylä. N=56

Positiivisesti osallistumiseen suhtautuneiden vastaajien kesken ilmaistiin kiinnostus osallistua kyläyhdistyksen toimintaan, talkoisiin sekä tekemällä asioita muutoinkin yhdessä. Paikalliseen vaikuttamis- ja suunnittelutyöhön osallistumisesta oltiin myös kiinnostuneita. Keskustelutilaisuudet ja omien ideoiden jakaminen sekä eri teemoihin liittyvät kehittämis- ja ideointitilaisuudet nähtiin keinoina osallistua yhteisölliseen toimintaan sekä asuinalueen kehittämiseen.

” Osallistumalla toimintaan.”

”Jotain yhdessä toimimista tai tekemistä.”

” Ainakin mielipiteen kertomalla ja ideoimalla.”

Kieltävästi vastanneiden kohdalla keskeisempänä osallistumista estävänä tekijänä koettiin ajan ja omien voimavarojen puute sekä elämäntilanne. Kieltäytymistä perusteltiin myös omalla luonteella ja yhteisöön mukaan pääsemisen haasteilla. Osa vastaajista osallistui jo aktiivisesti johonkin muuhun toimintaan, kuten harrastustoimintaan, jonka vuoksi aikaa ei enää muuhun yhteisölliseen toimintaan riittänyt. Vastauksissa tuotiin myös esille kiinnostus olla mukana toiminnassa, mikäli aikaa ja voimia sille löytyisi.

” Ei ole aikaa.”

” Resurssit eivät nyt riitä.”

” Olen mukana vapaaehtoisena mahdollistamassa harrastuksia lapsille.”

JOHTOPÄÄTÖKSET ASEMAKYLÄ- JA JOKIKYLÄ-ALUEEN TILANTEESTA

Asuinalueena Asemakylä ja Jokikylä koettiin pääsääntöisesti positiivisena. Aluetta haluttiin kehittää ja ihmiset olivat kiinnostuneita osallistumaan, mikäli heidän elämäntilanne ja voimavarat sen sallivat. Asukkaita puhutti erityisesti alueen harrastusmahdollisuudet, liikenneyhteydet ja palveluiden siirtyminen kauemmas sekä avun saamisen mahdollisuudet. Palvelukeskittymään kuuluvilla toimijoilla on mahdollisuus vaikuttaa mm. harrastustoimintaan itsenäisesti, mutta muut asukkaita puhuttaneet teemat vaativat osakseen useamman, alueen ulkopuolisenkin tahon sitoutumisen ja kiinnostuneisuuden alueen kehittämiseen.

Harrastusmahdollisuudet puhuttivat ihmisiä erittäin paljon. Liikuntaan liittyviä harrastusmahdollisuuksia alueelta jo löytyi. Tämän lisäksi alueelle toivottiin kuitenkin lisää ns. ei-kilpailullista harrastetoimintaa. Toiveissa oli myös saada alueelle lisää kerhotoimintaa, kuten esim. taide- ja ohjelmointikerhoja. Myös aikuisille toivottiin lisää monipuolisempaa harrastustoimintaa. Näiden järjestämisessä voitaisiin hyödyntää koulujen sekä kyläyhdistyksen tiloja. Alueen vahvuutena nähtiin maaseutumaisuus sekä monipuoliset ulkoliikuntamahdollisuudet, kuten hiihtäminen sekä luistelu. Asukkaiden kiinnostus harrastustoimintaa kohtaan viestii osaltaan heidän aktiivisesta otteestaan omaa elämäänsä sekä kiinnostuksesta harrastaa ja tehdä itselleen mielekkäitä asioita. Harrastukset ja mielekäs tekeminen vaikuttavat ihmisten hyvinvointiin vahvistavasti.

Harrastuksiin liikkuminen koettiin haasteellisena, mikäli perheellä ei ollut omaa autoa. Tämän vuoksi toivottiin parannusta julkisiin liikenneyhteyksiin. Haasteena koettiin myös palveluiden siirtyminen kauemmas omalta asuinalueelta. Vastaajat toivoivat, että palvelut, kuten kaupat ja päiväkodit sekä koulut säilyisivät alueella. Palveluiden siirtyminen kauemmas, korosti entisestään toimivan ja riittävän julkisen liikenteen merkitystä. Julkisen liikenteen lisäämistä ja parantamista perusteltiin myös positiivisilla vaikutuksilla ympäristöön. Kulku- ja liikenneyhteyksistä puhuttaessa tuotiin usein esille myös pyöriteiden ja katuvalaistuksen puute, sekä teiden huonokuntoisuus. Tämän katsottiin vähentävän liikenneturvallisuutta ja nostavan onnettomuuksien riskiä.

Alueen palvelu- ja toimintamahdollisuuksista kertovan tiedon koettiin olevan hajanaista ja vaikeasti löydettävää. Matalankynnyksen palveluita toivottiin lisää lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyen sekä koko perheen hyvinvointiin liittyen. Perheet kertoivat saaneensa apua useilta eri tahoilta, mutta erityisesti sukulaisilta saadun avun merkitys korostui. Lomakoti Onnelan perhekerho oli koettu hyödylliseksi tuen ja avun kanavaksi. Ulkopuoliselta taholta apua haettaessa avun saannin katsottiin olevan usein hidasta.

Tarkastellessa aluetta kokonaisvaltaisesti perheet vaikuttivat olevan tyytyväisiä asuinalueeseen ja halusivat olla mukana sen kehittämisessä. Perheet toivoivat etenkin matalan kynnyksen palveluita ja avun saannin nopeuttamista. Myös kulkuyhteyksien parantaminen ja harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen koettiin tärkeäksi. Esiin nostettuihin asioihin ja kehittämisideoihin ratkaisujen hakeminen vie aikaa eikä kaikki tapahdu heti. Perheet voivat omalta osaltaan olla viemässä asioita eteenpäin, osallistumalla mm. alueen yhteisölliseen toimintaan jatkossakin.